

Informe de solvència

Índex

1.	Resum executiu	4
1.1.	Solidesa de balanç per solvència	4
1.2.	Solidesa de balanç per liquiditat	4
2.	Pilar III	6
3.	Grup Crèdit Andorrà.....	7
3.1.	Entorn regulatori.....	7
3.2.	Àmbit d'aplicació	8
3.3.	Altra informació de rellevància.....	8
3.4.	Descripció del grup consolidable a efectes regulatoris	8
3.5.	Conciliació comptable entre els estats financers i els estats amb finalitats regulatòries	8
4.	Govern, organització i gestió de riscos.....	12
4.1.	Objectius i principis de la gestió i control de riscos	12
4.2.	Estructura de govern	13
4.3.	Marc de gestió de riscos.....	19
4.4.	Cultura de riscos	20
5.	Capital	22
5.1.	Funció de gestió del capital	22
5.2.	PRAS i coixins de capital.....	23
5.3.	Capital regulatori	24
5.4.	Proves de resistència	31
6.	Risc de crèdit.....	32
6.1.	Risc de crèdit global	32
6.2.	Participacions i instruments de capital no inclosos en la cartera de negociació	59
7.	Risc de crèdit de contrapart i CVA	64
7.1.	Requeriments de recursos propis mínims.....	64
7.2.	Estructura i organització de la gestió del risc de crèdit de contrapart.....	68
7.3.	Eines i metodologies per a la gestió del risc de crèdit contrapart.....	69
8.	Risc operacional	70
8.1.	Requeriments de recursos propis mínims.....	70
8.2.	Estructura i organització de la gestió del risc operacional.....	71
8.3.	Eines i metodologies per a la gestió del risc operacional	72
9.	Risc de mercat.....	75
9.1.	Requeriments de recursos propis mínims.....	75
9.2.	Estructura i organització de la gestió del risc de mercat	76
9.3.	Eines i metodologies per a la gestió del risc de mercat	77
10.	Risc de liquiditat i finançament.....	79

10.1. Gestió del risc de liquiditat i finançament.....	79
10.2. Aspectes quantitatius del risc de liquiditat i finançament.....	81
10.3. Actius lliures de càrregues.....	83
11. Risc estructural de tipus.....	85
11.1. Gestió del risc estructural de tipus d'interès.....	85
11.2. Aspectes quantitatius del risc estructural de tipus d'interès	85
11.3. Gestió del risc estructural de tipus de canvi.....	87
11.4. Aspectes quantitatius del risc estructural de tipus de canvi	88
12. Altres riscos	89
12.1. Risc de negoci.....	89
12.2. Risc reputacional.....	89
13. Política de retribucions.....	91
13.1. Informació sobre el procés de decisió seguit per establir la política de retribució del col·lectiu supervisat.....	91
13.2. Informació sobre la connexió entre retribució i resultats	94
13.3. Les característiques més importants de la concepció del sistema de retribució.....	94
13.4. Equilibri entre retribució fixa i variable	98
13.5. Informació sobre els criteris de resultats en que es basa el dret a accions, a opcions o als components variables de la retribució: principals paràmetres i motivació dels possibles plans de retribució variable i altres avantatges no pecuniaris	99
13.6. Informació quantitativa agregada sobre les remuneracions del col·lectiu identificat, desglossada per àmbit d'activitat.....	99
13.7. Informació quantitativa agregada sobre les retribucions, desglossada per alts directius i empleats	100
13.8. D'altres aspectes de la remuneració a 2019.....	101
14. Annexos.....	102
14.1. Annex I. Informació sobre fons propis transitoris	102
14.2. Annex II. Principals característiques dels instruments de capital	103
14.3. Annex III. Societats amb diferències entre el mètode de consolidació prudencial i comptable	104
14.4. Annex IV. Participacions subjectes a límits regulatoris a efectes de deducció	105

1. Resum executiu

La informació continguda en aquest document s'ha elaborat en el pla consolidat, sota perímetre prudencial, amb dades referides al 31 de desembre del 2019.

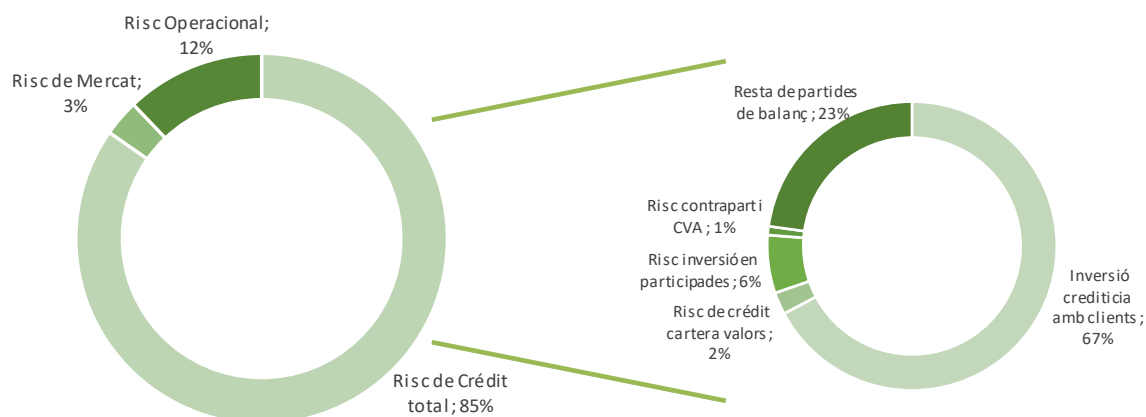
1.1. Solidesa de balanç per solvència

L'objectiu de la gestió del capital és assegurar el compliment dels requeriments reguladors i dels objectius interns de capital del Grup, mantenint una posició de capital amb marge suficient per afrontar escenaris d'estrès.

Grup Crèdit Andorrà manté un nivell de solvència molt superior al mínim regulador exigint i als nivells establerts en l'apetit al risc, resultat d'uns fons propis elevats i d'una política d'assumpció de riscos conservadora. A tancament de 2019, després de la incorporació dels resultats de l'exercici a reserves, la ràtio de capital Tier I i CET1 ascendeix al 15,1% i la ràtio de capital total, al 16,8%.

Així mateix, els escenaris d'estrès analitzats en el marc de l'exercici d'autoavaluació de capital permeten afirmar que el Grup presenta un coixí de capital suficient per suportar un empitjorament addicional de la situació macroeconòmica i esdeveniments desfavorables.

A continuació es mostra la distribució per factor de risc dels requeriments reguladors de capital totals del Grup el 31 de desembre de 2019:

El risc més significatiu és el risc de crèdit, que representa el 85% del total dels actius ponderats per risc del Grup i que correspon fonamentalment a la seva activitat de negoci, en representar la inversió creditícia amb clients un 67% del capital total per risc de crèdit.

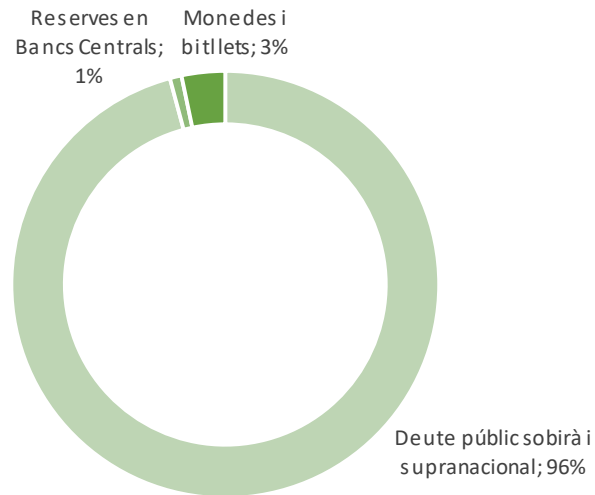
Atès que l'activitat i els actius ponderats per risc (APR) han estat estables durant l'exercici 2019, es considera la publicació d'informació de Pilar III amb periodicitat anual.

1.2. Solidesa de balanç per liquiditat

La gestió de la liquiditat del Grup prioritza disposar d'una base de finançament estable i diversificada. L'objectiu és estar permanentment en condicions de complir amb les obligacions i necessitats de finançament de forma oportuna, fins i tot sota condicions adverses de mercat, preservant els interessos dels dipositants.

El Grup presenta unes sòlides mètriques de liquiditat, àmpliament superiors a les exigències legals (Liquidity Coverage Ratio, LCR) del 147% el 31 de desembre de 2019, davant del mínim regulatori del 60%), alineades amb les polítiques de gestió i amb l'apetit al risc.

Els indicadors de liquiditat reflecteixen una estructura de finançament estable i un còmode perfil de venciments en els propers exercicis. Crèdit Andorrà manté una forta posició de liquiditat, que a tancament de 2019 era de 1.163 milions d'euros, l'estructura de la qual es mostra a continuació. En tots els casos es tracta d'actius amb una elevada liquiditat als mercats.

2. Pilar III

Amb el present informe, Crèdit Andorrà Financial Group (en endavant, el Grup) dona compliment als requeriments de divulgació pública que emanen del títol 3, capítol vuitè, *Divulgació per part d'entitats*, de la Llei 35/2018 de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió. Aquesta llei suposa l'adaptació al marc legal andorrà de la Directiva 2013/36 de la Unió Europea i del Reglament 575/2013 del Parlament Europeu, que constitueixen la normativa coneguda com a CRD IV / CRR, que representa la implementació a escala europea de les recomanacions fetes pel Comitè de Basilea (conegudes com a Basilea III).

L'esmentat apartat de la llei, relatiu a les obligacions d'informació pública, estableix en l'article 89 que les entitats han de publicar almenys anualment un informe de solvència amb informació sobre el perfil de risc de l'entitat, el seu control i gestió de riscos, els seus recursos propis i els seus nivells de solvència.

Adicionalment, en l'elaboració d'aquest informe s'han tingut en compte les directrius sobre els requisits de divulgació publicades per l'European Banking Authority (EBA/GL/2016/11), que desenvolupen els requisits definits pel marc del Pilar III de l'Acord de capital del Comitè de Basilea.

Pilar III fomenta la disciplina de mercat, en definir requeriments de divulgació d'informació que permetin als diferents agents avaluar l'exposició al risc de l'entitat, els processos d'avaluació, gestió i control de riscos, la suficiència de capital i el govern intern. És per això que aquest Informe de solvència es troba disponible a la pàgina web de Crèdit Andorrà Financial Group, <https://www.creditandorragroup.com/ca>.

3. Grup Crèdit Andorrà

3.1. Entorn regulador

El 2010, el Comitè de Supervisió Bancària de Basilea va aprovar la reforma del Marc regulador global de capital, conegut com a Basilea III, arran de la crisi financera internacional. D'aquesta decisió, el 2014 va entrar en vigor a la Unió Europea el paquet legislatiu que va transposar l'esmentat marc, compost pel Reglament 575/2013 (CRR) i la Directiva 2013/36 (CRD IV).

En aquest sentit i fruit de l'esforç del Principat d'Andorra per adoptar els estàndards europeus en matèria de regulació del sistema bancari, el 23 de gener del 2019 es va publicar al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra la Llei 35/2018, del 20 de desembre, de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió (en endavant la Llei 35/2018).

La Llei (CRD IV en el marc normatiu europeu), que va entrar en vigor l'endemà de la seva publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra, estableix normes en matèria de:

- Requisits prudencials generals que les entitats bancàries i les empreses d'inversió han de complir en relació amb:
 - els requisits de fons propis relatius al risc de mercat, risc operatiu i risc de liquidació;
 - els requisits destinats a limitar les grans exposicions;
 - els requisits de liquiditat relatius a elements del risc de liquiditat plenament quantificables, uniformes i normalitzats;
 - els requisits d'informació en matèria de palanquejament i
 - els requisits de divulgació pública.
- La supervisió prudencial d'entitats per part de l'Autoritat Financera Andorrana (en endavant, AFA) de manera que sigui compatible amb les normes reglamentàries aplicables.
- Els requisits de publicació de l'AFA en l'àmbit de la regulació i la supervisió prudencial de les entitats.

En aquest context, Crèdit Andorrà com a entitat dominant del Grup està subjecta a la Llei 35/2018, així com al reglament que la desenvolupa, i és l'AFA la responsable de la supervisió directa de l'entitat.

En relació amb les exposicions dubtoses, l'entitat segueix els principis que emanen de la *Guia del Banc Central Europeu sobre préstecs dubtosos per a entitats de crèdit*, publicada el març de 2017.

En relació amb el càlcul de la pèrdua esperada comptable, l'AFA va desenvolupar i publicar el desembre de 2018 la *Guia supervisora relativa a l'aplicació de la NIIF 9: Gestió del risc de crèdit*, que és el document de referència en aquest àmbit.

Adicionalment, el Grup Crèdit Andorrà, en la seva tasca de control, gestió i govern del risc, té en compte els principals estàndards europeus i documents consultius, entre els quals:

- *Corporate Governance Principles for Banks*, del Bank of International Settlements.
- *Guidelines on common procedures and methodologies for the Supervisory Review and Evaluation Process*, de l'European Banking Authority.
- *Guidelines on internal governance*, de l'European Banking Authority.
- *Guidelines on credit Institutions, credit risk management practices and accounting for expected credit losses*, de l'European Banking Authority.

3.2. Àmbit d'aplicació

Crèdit Andorrà és l'empresa matriu del grup Crèdit Andorrà Financial Group, un grup supervisat del qual Crèdit Andorrà és l'entitat al màxim nivell de consolidació prudencial.

3.3. Altra informació de rellevància

El 31 de desembre de 2019, les entitats de crèdit següents pertanyents al Grup compleixen els requeriments mínims de capital que li són aplicables en el pla individual: Crèdit Andorrà, Banco Alcalá, Banque de Patrimoines Privés y Banco Crèdit Andorrà (Panamá).

Així mateix, totes les altres entitats dependents regulades (les gestores d'actius, companyies d'assegurances, brokers i assessors financers) compleixen els requeriments de recursos propis establerts en les diferents normatives sectorials que els són d'aplicació.

3.4. Descripció del grup consolidable a efectes reguladors

A l'efecte del que disposa la normativa comptable vigent, que segueix els criteris exposats en les Normes internacionals d'informació financera adoptades pel Principat d'Andorra (concretament la NIIF 10), existeix un grup consolidable quan una entitat dominant exerceix el control, directe o indirecte, respecte a la resta d'entitats (dependents).

Les principals diferències relatives al perímetre i als mètodes de consolidació aplicats a l'efecte de l'elaboració de la informació del Grup Crèdit Andorrà present en aquest informe, i a l'efecte de l'elaboració dels comptes anuals consolidats del Grup, es resumeixen a continuació:

- Per a l'elaboració dels comptes anuals del Grup, totes les entitats dependents (sobre les quals la societat matriu té capacitat per exercir el control) han estat consolidades pel mètode d'integració global. Per contra, les entitats associades (sobre les quals la matriu exerceix influència significativa) i les de negoci conjunt (direcció conjunta de la matriu amb altres accionistes) ho han fet pel mètode de la participació.
- A efectes prudencials, les entitats filials dependents amb diferent activitat a la d'entitat de crèdit o a la d'empresa d'inversió financera, tal com es defineix en la Llei 35/2018 i en el reglament que la desenvolupa, es consoliden pel mètode de la participació.

3.5. Conciliació comptable entre els estats financers i els estats amb finalitats reguladores

La taula següent mostra el balanç reservat o prudencial que s'utilitza per calcular els recursos propis computables i els requeriments mínims de capital, i els compara amb la informació comptable publicada en els estats financers:

Balanç públic i reservat
Imports en milers d'euros

	Perímetre públic	Operativa amb entitats Grup Assegurador	Perímetre regulador
ACTIU			
Efectiu, saldos en efectiu als bancs centrals i altres dipòsits a la vista	303.009	(2.572)	300.437
Actius financers mantinguts per negociar	30.047	(2.202)	27.845
Act. Fin. no mant. per neg. Oblig. a valor raon. amb canvis en rtats.	188.299	(156.530)	31.769
Actius financers designats a valor raonable amb canvis a resultats	-	-	-
Actius financers a valor raonable amb canvis en altre resultat global	330.785	(31.412)	299.373
Actius financers a cost amortitzat	3.832.281	(69.402)	3.762.879
Derivats - Comptabilitat de cobertures	-	-	-
Canvis VR elements coberts d'una cartera amb cobertura de risc de tipus d'interès	21.890	-	21.890
Inversions en negocis conjunts i associades	65.703	24.269	89.972
Actius emparats per contractes d'assegurança i reassegurança	1	(1)	-
Actius tangibles	183.686	(921)	182.765
Actius intangibles	122.624	(9.672)	112.952
Actius per impostos	24.929	(64)	24.865
Altres actius	45.628	(21.143)	24.485
Act. No Corr. i grups alienables d'elem. classif. com a mantinguts per la vda.	106.151	-	106.151
Total Actiu	5.255.033	(269.650)	4.985.383
PASSIU			
Passius financers mantinguts per negociar	16.107	-	16.107
Passius financers designats a valor raonable amb canvis a rtats	49.331	-	49.331
Passius financers a cost amortitzat	4.307.293	-	4.307.293
Derivats - comptabilitat de cobertures	37.190	-	37.190
Canvis del VR elem. coberts de cartera amb cobertura del risc de TI	-	-	-
Passius emparats per contractes d'assegurança o reassegurança	251.815	(251.815)	-
Provisions	28.563	(28.563)	-
Passius per impostos	5.355	23.205	28.560
Capital social reemborsable a la vista	-	1.739	1.739
Altres passius	89.714	(89.714)	-
Passius incl. en grups alienables d'elem. classif. com a mantinguts per la vda.	-	81.078	81.078
Total Passiu	4.785.368	(264.070)	4.521.298
PATRIMONI NET			
Fons propis	456.351	597	456.948
Altre resultat global acumulat	2.678	-	2.678
Interessos minoritaris (participacions no dominants)	10.636	(6.177)	4.459
Total Patrimoni net	469.665	(5.580)	464.085
Total Passiu + Patrimoni net	5.255.033	(11.160)	4.985.383

EU LI1 - Diferències entre els àmbits de consolidació comptable i prudencial, i correspondència de les categories dels estats financers amb les categories de risc de la regulació prudencial
 Imports en milers d'euros

	Valors comptables segons es publiquen en els estats financers	Valors comptables en l'àmbit de la consolidació reguladora	Valor comptable de les partides				
			Subjectes al marc de risc de crèdit	Subjectes al risc de crèdit de contrapart	Subjectes al marc de titularització	Subjectes al marc de risc de mercat	No subjectes a requeriments de capital o subjectes a deducció del capital
ACTIU							
Efectiu, saldos en efectiu als bancs centrals i altres dipòsits a la vista	303.009	300.437	256.137	44.300			-
Actius financers mantinguts per negociar	30.047	27.845		9.187		25.021	-
Act. Fin. no mant. per neg. Oblig. a valor raon. amb canvis en rtats.	188.299	31.769	13.484			18.285	-
Actius financers designats a valor raonable amb canvis a resultats	-	-					-
Actius financers a valor raonable amb canvis en altre resultat global	330.785	299.373	299.373				-
Actius financers a cost amortitzat	3.832.281	3.762.879	3.762.879				-
Derivats - Comptabilitat de cobertures	-	-					-
Canvis VR elements coberts d'una cartera amb cobertura de risc de TI	21.890	21.890					21.890
Inversions en negocis conjunts i associades	65.703	89.972	72.233				17.739
Actius emparats per contractes d'assegurança i reassegurança	1	-					-
Actius tangibles	183.686	182.765	182.765				-
Actius intangibles	122.624	112.952	40.248				72.704
Actius per impostos	24.929	24.865	15.661				9.204
Altres actius	45.628	24.485	24.485				-
Act. no cor. i grups alien. d'elem. classif. com a mantinguts per la vda.	106.151	106.151	106.151				-
Total Actiu	5.255.033	4.985.383	4.773.415	53.487	-	43.307	121.537
PASSIU							
Passius financers mantinguts per negociar	16.107	16.107		16.107			-
Passius financers designats a valor raonable amb canvis a rtats	49.331	49.331				2.374	46.957
Passius financers a cost amortitzat	4.307.293	4.307.293					4.307.293
Derivats - comptabilitat de cobertures	37.190	37.190					37.190
Canvis del VR elem. coberts de cartera amb cobertura del risc de TI	-	-					-
Passius emparats per contractes d'assegurança o reassegurança	251.815	-					-
Provisions	28.563	28.560					28.560
Passius per impostos	5.355	1.739					1.739
Capital social reemborsable a la vista	-	-					-
Altres passius	89.714	81.078					81.078
Passius incl. en grups alien. d'elem. classif. com a mantinguts per vda.	-	-					-
Total Passiu	4.785.368	4.521.298	-	16.107	-	2.374	4.502.817
Total Patrimoni net	469.665	464.085	-	-	-	-	464.085
Total Passiu + Patrimoni Net	5.255.033	4.985.383	-	16.107	-	2.374	4.966.902

La taula següent (EU-LI2) reflecteix com arribar a les exposicions a efectes prudencials, partint dels valors comptables del balanç financer consolidat segons els requisits del reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018 i que es defineix com:

- **Import net total en l'àmbit de la consolidació prudencial:** entès com el valor resultant després de la compensació dins del balanç entre actius i passius amb un ajust en l'àmbit de consolidació prudencial.
- **Import de les exposicions considerades a efectes prudencials:** l'expressió designa la quantia agregada considerada com a punt de partida del càlcul dels actius ponderats pel risc abans d'aplicar els mètodes de reducció del risc de crèdit. En el marc del risc de crèdit, aquesta xifra correspon a la quantia de l'exposició utilitzada en el mètode estàndard per al risc de crèdit.

Els principals motius de conciliació entre aquests dos imports i que es reflecteixen en les diferents files de la taula són:

- **Imports de les partides fora de balanç:** exposicions originals fora de balanç.
- **Diferències de valoració:** efecte de l'import en llibres dels ajustaments de valoració.
- **Quantia corresponent a factors de conversió de crèdit:** reducció de l'exposició per l'aplicació dels corresponents CCF reguladors.

EU LI2 - Principals fonts de diferències entre els imports de les exposicions a efectes prudencials i els valors comptables dels estats financers

Imports en milers d'euros

	Total	Partides subjectes a:			
		Marc de risc de crèdit	Marc de risc de crèdit de contrapart	Marc de titularització	Marc de risc de mercat
Valor comptable de l'actiu en l'àmbit de consolidació prudencial (segons plantilla EU LI1)	4.870.209	4.773.415	53.487	-	43.307
Valor comptable del passiu en l'àmbit de consolidació prudencial (segons plantilla LI1)	18.481	-	16.107	-	2.374
Import net total en l'àmbit de consolidació prudencial	4.851.729	4.773.415	37.380	-	40.933
Import de les partides fora de balanç	396.271	396.271			
Diferències en la valoració	(418)	(418)			
Quantia corresponent a factors de conversió de crèdit (CCF)	(144.787)	(144.787)			
Imports de les exposicions considerades a efectes prudencials	5.102.795	5.024.482	37.380	-	40.933

4. Govern, organització i gestió de riscos

4.1. Objectius i principis de la gestió i el control de riscos

En el Grup, la gestió i control de riscos és una activitat global, regida per polítiques de màxima prudència i sistemes de seguiment adequats a les recomanacions dels reguladors.

La gestió de riscos s'ordena a través del Marc d'apetit al risc (d'ara endavant RAF, sigles del terme anglès *risk appetite framework*). Es considera apetit al risc el nivell o perfil de risc que el Grup està disposat a assumir i mantenir, tant per la seva tipologia com per la seva quantia, així com el seu nivell de tolerància, que ha d'orientar-se a la consecució dels objectius del pla estratègic d'acord amb les línies d'actuació establertes.

L'objectiu en la gestió dels diferents riscos és la consecució d'un perfil de risc que es trobi dins del nivell d'apetit desitjat, definit a partir dels límits establerts, i que es duguin a terme aquelles mesures de gestió que es considerin més adequades per aconseguir-ho.

La gestió i el control de riscos en el Grup es basen en aquests principis:

- **Integració de la visió del risc-oportunitat en la gestió del Grup**, a través de la definició de l'estratègia i de la tolerància al risc, i la incorporació d'aquesta variable a les decisions estratègiques i operatives. Totes les accions de riscos estan orientades a la consecució dels objectius de negoci i a la creació de valor, considerant el risc assumit.
- **Enfocament integral de la gestió i el control de riscos**. Les dues activitats han de realitzar-se de manera exhaustiva en tots els negocis i per a tots els tipus de riscos. L'avaluació dels riscos ha de realitzar-se adoptant un enfocament prospectiu (*forward-looking*), analitzant les tendències durant diferents períodes de temps i en diversos escenaris.
- **Implicació i lideratge de l'Alta Direcció**. Els membres del Consell d'Administració i de la direcció del Grup, en l'exercici dels seus rols i responsabilitats, han de donar exemple en la promoció de la cultura de riscos a través de comportaments, accions i comunicacions a tots els nivells de l'organització. Així mateix, han de supervisar regularment que el perfil de risc es mantingui dins dels nivells establerts per l'apetit al risc.
- **Segregació i independència de la funció de gestió i control de riscos**. L'estructura organitzativa ha de garantir que les funcions de gestió i control de riscos duen a terme la seva activitat de manera independent dels equips de negoci que els originen. Les funcions de control de riscos hauran de tenir accés directe als òrgans de govern executius.
- **Responsabilitat**. Les unitats i empleats del Grup, amb independència de la funció que exerceixin, han de conèixer i entendre els riscos que generen en la seva activitat i responsabilitzar-se de la seva identificació, gestió i report, així com evitar amb una actitud prudent aquells riscos que no coneixen o sobrepassen la tolerància al risc.
- **Repte i flexibilitat**. Ha de promoure's el debat continu dins de l'organització, qüestionar de manera proactiva, positiva i oberta com gestionar els riscos i mantenir una visió que permeti anticipar-se a reptes futurs. La gestió de riscos en el Grup ha de ser flexible per poder adaptar-se ràpidament a nous entorns i escenaris imprevistos.
- **Senzillesa**. La gestió de riscos ha de ser senzilla. Una gestió global de riscos requereix processos i decisions clars, ben documentats i comprensibles per part dels empleats, dels clients i dels supervisors.

- **Informació de gestió.** La gestió i el control de riscos han de basar-se en informació oportuna, exacta i prou detallada. Això permet que els riscos s'identifiquin, avaluin, gestionin i comuniquin al nivell adequat.
- **Transparència.** Informar els reguladors i els principals agents externs sobre els riscos del Grup i el funcionament dels sistemes desenvolupats per al seu control, així com mantenir els canals adequats per afavorir la comunicació.
- **Bon govern.** Actuar en tot moment a l'empara de la llei, del sistema de govern corporatiu i dels valors del Grup. Actualització i millora permanent en el marc de les millors pràctiques internacionals de transparència i de bon govern.

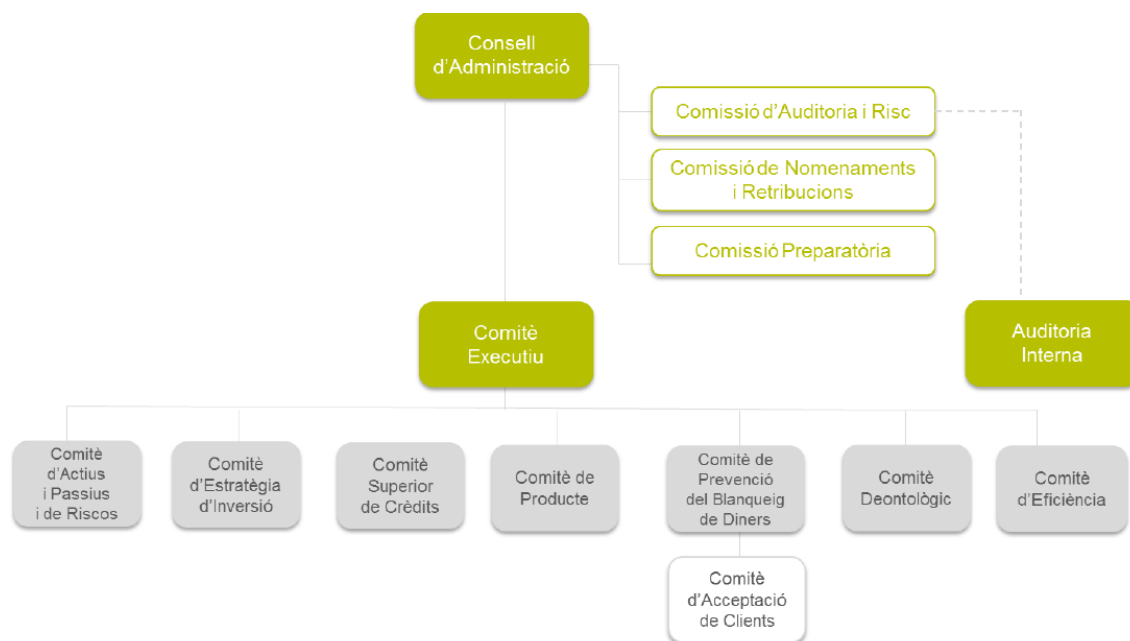
4.2. Estructura de govern

L'Entitat disposa d'una estructura organitzativa robusta que permet assegurar una gestió i control de riscos eficaç. Els òrgans de govern s'articulen de la manera següent:

- El Consell d'Administració és el màxim responsable en l'establiment, l'aprovació i la supervisió de les directrius estratègiques en matèria de riscos. Aquestes directrius estratègiques, així com el marc de control intern de riscos i l'establiment d'uns límits que reflecteixen l'apetit al risc del Grup, queden definits en les polítiques, que aprova el mateix Consell d'Administració.
- La Comissió d'Auditoria i Riscos, dependent del Consell d'Administració i liderada per un dels consellers independents del Banc, té la missió d'establir i supervisar el marc de control intern de Crèdit Andorrà per tal que sigui adequat i efectiu, perquè inclogui l'establiment de funcions de risc, de compliment i d'auditoria interna competents, robustes i independents, i que assegurin un entorn adequat per a l'elaboració de la informació comptable i financera. La comissió assumeix igualment, per delegació, la funció clau d'establir i supervisar l'estratègia general de riscos i la política de riscos del Banc i del Grup que encapçala, inclosos la seva tolerància i el seu apetit al risc, el marc de gestió de riscos, així com les quantitats, els tipus i la distribució, tant del capital com dels fons propis, necessaris per cobrir els riscos de l'Entitat i del Grup.
- Addicionalment, s'han constituït els comitès executius següents amb la participació de l'Alta Direcció de l'Entitat, per a la presa de decisions en la gestió de riscos:
 - El Comitè d'Actius, Passius i Riscos (COAPiR) és l'òrgan que estableix les estratègies d'inversió dels recursos propis i de la gestió dels actius i passius d'acord amb les directrius que emanen del Consell d'Administració i del Comitè Executiu. A més de la gestió especialista del risc estructural de balanç, el COAPiR, com a comitè de riscos, realitza també un seguiment integral dels riscos als quals es troba exposat el Grup. El COAPiR es reuneix, com a mínim, amb periodicitat mensual i, addicionalment, sempre que les circumstàncies així ho aconsellin.
 - La Comissió Superior de Crèdits (CSC) és l'òrgan independent d'alt nivell que aprova les operacions creditícies als clients a partir de certs llindars i sempre que aquestes operacions reuneixin certes característiques que impedeixen que siguin aprovades per nivells inferiors delegats (Comitè de Crèdits i Comitè d'Oficina, que també tenen certes facultats d'aprovació). La CSC es reuneix, com a mínim, amb periodicitat setmanal i, addicionalment, sempre que les circumstàncies així ho aconsellin.
 - El Comitè de Prevenció del Blanqueig i Finançament del Terrorisme (CPBFT) és l'òrgan de control intern i de comunicació establert en virtut de la Llei de

prevenció del blanqueig. Té com a competències l'organització i la vigilància del compliment de les normes per la lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme. D'entre els seus membres es designen els representants de l'Entitat davant de la Uifand.

- El Comitè d'Acceptació de Clients s'encarrega d'analitzar les propostes d'acceptació de clients o d'operacions d'alt risc que li presenten els responsables corresponents de negoci i de decidir a partir del seu criteri, la legislació vigent, la normativa de Crèdit Andorrà, l'apetit al risc fixat per l'Alta Direcció, les millors pràctiques i les recomanacions internacionals en matèria de prevenció del blanqueig. Depèn del CPBFT, que és qui en nomena els membres.
- El departament de Control i Validació posa a disposició de l'Alta Direcció i específicament de la Comissió d'Auditoria i Riscos una visió integral del perfil dels riscos als quals es troba exposat el Grup.

L'esquema organitzatiu dota l'Entitat d'una estructura global de govern i de gestió del risc proporcional a la complexitat del negoci del Grup, amb tres línies de defensa:

- La primera línia de defensa la formen les unitats de negoci i les àrees de suport, que duen a terme la gestió de riscos d'acord amb unes polítiques i límits globals establerts pel Consell d'Administració. Dins d'aquesta mateixa línia hi ha un primer nivell de control, on les unitats especialitzades en riscos verifiquen que la gestió i exposició per tipus de risc s'adeqüen al que s'estableix per l'Alta Direcció.
- La segona línia de defensa la constitueixen els departaments de Control i Validació, i Compliment Normatiu, que vetllen pel control efectiu dels riscos i assegura que es gestionen d'acord amb l'estratègia i tolerància al risc expressada pel Consell d'Administració.
- Finalment, la funció d'Auditoria Interna, com a tercera línia de defensa, avalua periòdicament que les polítiques, els mètodes i els procediments siguin adequats i en comprova la seva efectiva implantació. L'àrea d'Auditoria Interna del Grup és la tercera línia de defensa, i depèn jeràrquicament del Consell d'Administració a través de la Comissió d'Auditoria i Riscos.

Les tres línies de defensa estan segregades jeràrquicament i treballen amb suficient independència i coordinació entre elles per tal d'assolir els objectius establerts en l'apetit al risc i les polítiques de riscos.

4.2.1. Funcions del Consell d'Administració

El Consell d'Administració és l'òrgan responsable de vetllar per una robusta cultura de riscos, establir les línies estratègiques de la seva gestió i control, i aprovar les polítiques, manuals i procediments relatius a la gestió de riscos. Entre les seves competències en relació amb la gestió i el control del risc es troben les següents:

- Participar activament en la gestió de tots els riscos substancials de l'Entitat, i vetllar per tal que s'assignin els recursos adequats a aquesta finalitat i s'emprin qualificacions creditícies externes i models interns de gestió de riscos.
- Aprovar i supervisar les directrius bàsiques d'actuació, els plans estratègics i els pressupostos anuals, tenint en compte els interessos financers a llarg termini de l'entitat i la seva solvència; l'establiment d'objectius en matèria de resultats, i la supervisió de desemborsament de capital, les adquisicions i les desinversions de més quantia.
- Aprovar el codi ètic i de conducta del Grup, el seu marc de govern i la seva cultura corporativa.
- Aprovar i supervisar les estratègies i les polítiques de risc, de control intern i de compliment normatiu, de l'Entitat i del Grup que aquesta encapçala. En particular, defineix el nivell de risc que l'Entitat està disposada a assumir, i el marc de gestió de riscos en supervisa el compliment i adopta les mesures adequades per esmenar qualsevol deficiència. Determinar les quantitats, els tipus i la distribució, tant del capital com dels fons propis necessaris per cobrir els riscos de l'Entitat i del Grup.
- Establir una estructura corporativa i organitzativa coherent i transparent, amb línies de *reporting* i canals de comunicació clars i efectius, incloent els principis rectors dels sistemes de comunicació. Vetllar per l'existència d'una estructura operativa robusta i eficaç, inclosos els recursos humans i materials necessaris.
- Definir una política de nomenaments i plans de successió de persones amb funcions clau dins de l'Entitat; així com un marc de retribució a llarg termini dels principals directius i membres del Consell d'Administració alineat amb els interessos de l'Entitat i dels accionistes i amb l'estratègia de risc de l'Entitat.
- Aprovar un marc de control intern adequat i efectiu, que inclogui les funcions de risc, de compliment i d'auditoria interna. Supervisar la independència del procés d'auditoria i la designació dels auditors externs en els termes previstos en la llei. En particular, efectuar el procés d'avaluació de l'auditor per considerar la conveniència o no de renovar-lo al venciment de cada nomenament.
- Assumir els principis aplicables a la gestió i al pla de continuïtat del negoci i a la gestió de crisis.
- Determinar les polítiques d'informació i comunicació amb els accionistes, els mercats i l'opinió pública.
- Delegar la gestió ordinària en els òrgans executius i en l'equip de direcció.
- Prendre coneixement i, quan sigui necessari, autoritzar o ratificar les facilitats creditícies que es concedeixin a persones i/o entitats vinculades.

4.2.2. Funcions de la Comissió d'Auditoria i Riscos

La Comissió d'Auditoria i Riscos assumeix, per delegació del Consell d'Administració, les funcions de definir i supervisar el marc de control intern, per garantir que sigui adequat i efectiu i inclogui les funcions de risc, de compliment normatiu i d'auditoria interna. També assumeix la responsabilitat d'establir i supervisar l'estratègia general de riscos del Grup, inclosos el seu apetit al risc, el marc de gestió i els fons propis necessaris per cobrir els riscos de l'Entitat i del Grup.

En l'àmbit del risc apliquen les funcions següents:

- Assessorar al Consell d'Administració sobre la tolerància i l'apetit al risc de l'Entitat, actual i futura, i l'estratègia global de riscos i assistir al Consell d'Administració en la vigilància de l'aplicació d'aquesta estratègia per part de la direcció general;
- Revisar que la política de preus dels actius i passius oferts als clients tingui plenament en compte el model de negoci i l'estratègia de risc del Banc. En cas contrari, la comissió ha de presentar un pla de contingència al Consell d'Administració;
- Determinar la naturalesa, la quantitat, el format i la freqüència de la informació sobre riscos que hagin de rebre la mateixa comissió i el Consell d'Administració;
- Col·laborar per establir polítiques i pràctiques de retribució sòlides, revisant la política d'incentius prevista al sistema retributiu i validar que són proporcionats i tenen en compte el risc, el capital, la liquiditat, i la probabilitat i l'oportunitat dels beneficis;
- Establir els procediments eficaços d'identificació, gestió, control i comunicació de riscos a través de l'anàlisi i la valoració de les estratègies i polítiques de risc establertes pels diferents comitès del Banc;
- Establir i supervisar les quantitats, els tipus i la distribució, tant de capital com dels fons propis necessaris per cobrir els riscos del Banc;
- Proposar al Consell d'Administració la política de riscos del Grup, supervisar el compliment i adoptar les mesures adequades per esmenar qualsevol deficiència;
- Vigilar i supervisar la gestió del risc del grup, valorant l'estratègia i les polítiques de risc del Grup, d'acord amb els objectius estratègics, en termes de pèrdua esperada i de capital de risc;
- Rebre i posar a disposició dels membres del Consell d'Administració els informes en matèria de coordinació de la gestió global del risc;
- Informar dels nous productes i serveis o dels canvis significatius en els existents.

En l'àmbit del compliment normatiu, realitza les funcions següents:

- Rep i posa a disposició dels membres del Consell d'Administració els informes en matèria de compliment normatiu, de prevenció de blanqueig de diners i finançament del terrorisme, de risc operacional i de control intern;
- Dona suport i assessora el Consell d'Administració en la relació amb els supervisors i reguladors en els diferents països on està present el Grup.
- Vigila el compliment de la normativa aplicable, en l'àmbit nacional i internacional, en els assumptes relacionats amb el blanqueig de capitals i finançament del terrorisme, conductes en els mercats de valors, protecció de dades, així com els requeriments d'informació o actuació dels organismes reguladors competents sobre aquestes matèries.

- Fa un seguiment dels principals riscos legals aplicables al Grup, de l'aplicació de la política i estratègia fiscal aprovada pel Consell d'Administració, i supervisa el model de prevenció de delictes de l'Entitat.
- Rep informació de les qüestions rellevants relacionades amb els riscos legals que poguessin sorgir en el curs de les activitats del Grup, sent rellevants aquelles que suposin un impacte o dany significatiu i material en el patrimoni, els resultats i la reputació del Grup.
- Vetlla pel compliment dels requeriments legals i reglamentaris aplicables als consellers, així com el compliment per aquests de la normativa aplicable en matèria de conducta en els mercats de valors i altra normativa que resulti aplicable en dita condició.
- Analitza i aprova, si s'escau, el pla anual d'actuació del departament de Compliment Normatiu així com les seves modificacions, i efectua un seguiment de la seva execució amb la periodicitat que es consideri necessària.
- Segueix i avalua les propostes normatives i novetats de regulació que siguin d'aplicació i els possibles impactes per al Grup.

4.2.3. Funcions dels comitès de gestió de riscos

Comitè d'Actius, Passius i Riscos (COAPIR)

És l'òrgan responsable de la definició de les polítiques de gestió i control de riscos conforme a les directrius que emanen del Consell d'Administració així com de les estratègies d'inversió dels recursos propis i de la gestió del balanç. Entre els seus objectius i funcions de gestió i control de riscos destaquen:

- Proposar i assistir el Consell i l'Alta Direcció en la definició, seguiment i control de les polítiques i procediments de gestió d'actius, passius i assumptió de riscos inherents al negoci.
- Proposar a l'Alta Direcció directrius que busquin minimitzar les situacions que puguin afectar negativament els interessos patrimonials del Grup.
- Adoptar les mesures oportunes per protegir el marge financer i el valor econòmic de l'Entitat i realitzar una anàlisi de la sensibilitat del marge financer i del valor econòmic.
- Establir i fer el seguiment de mètriques i límits de gestió de riscos estructurals, i aprovar, si s'escau, els plans de remediació.
- Prendre decisions d'inversió, de finançament i de gestió de riscos, en l'àmbit del balanç, coherents amb els objectius de rendibilitat i tolerància al risc.
- Fer l'anàlisi de l'operativa de cobertures específiques o macrocobertures, considerant l'entorn estratègic, econòmic i els mercats financers.
- Controlar i fer seguiment integral de les diferents exposicions a riscos, i analitzar la situació i evolució de la liquiditat a través de les seves ràtios.
- Establir i fer seguiment de l'evolució de diferents mètriques (VaR, EaR, etc.) i límits de risc de mercat, de contrapart, de risc de país, etcètera.

Comissió Superior de Crèdits

Aquest òrgan pot resoldre qualsevol proposta de crèdit que es presenti al Grup, inclosa l'aprovació d'estratègies de recuperació de les operacions sota el seu nivell de facultats. També analitza i sanciona propostes de crèdit amb origen en altres entitats del Grup quan excedeixin les seves respectives facultats.

Comitè de Prevenció del Blanqueig i de Finançament del Terrorisme

És l'òrgan de control intern i comunicació encarregat de l'organització i la vigilància del compliment de les normes per a la prevenció del blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme.

El comitè exerceix, directament, les funcions següents:

- Decidir i implementar les estratègies en matèria de prevenció del blanqueig de diners i del finançament del terrorisme a l'Entitat, incorporades a la Política de prevenció de blanqueig de fons i del finançament del terrorisme.
- Estudiar els casos que estiguin presumptament relacionats amb el blanqueig de diners o finançament del terrorisme.
- Decidir les operacions que s'han de declarar.
- Determinar el pla de formació que han de seguir els empleats de l'Entitat en relació amb la prevenció del blanqueig i del finançament del terrorisme.
- Entendre i debatre de qualsevol tema que es plantegi en relació amb el blanqueig de diners i el finançament del terrorisme.

4.2.4. Funcions del departament de Control i Validació

El departament de Control i Validació té la missió d'assistir de manera proactiva i amb criteri independent el Consell d'Administració i l'Alta Direcció de Crèdit Andorrà en l'anàlisi de riscos i oportunitats per a la generació de valor, assegurant la consistència, l'eficàcia i la transparència en la gestió integral dels riscos i dels processos, i implementant les polítiques internes del Grup, les millors pràctiques de la indústria i els requeriments normatius per aconseguir la maximització de valor a llarg termini, en concordança amb els capitals empleats, la tolerància al risc i els objectius estratègics del Grup.

Dins de les seves principals atribucions es troben les següents:

- Assessorar el Consell d'Administració i, en el seu cas, la Comissió d'Auditoria i Riscos sobre l'anàlisi i la pensió al risc, i la creació i la difusió de la cultura de riscos.
- Assistir l'Alta Direcció en la definició de l'apetit al risc i l'estratègia global de riscos del Grup, mitjançant la identificació dels riscos rellevants, de les mètriques i indicadors concrets necessaris per al seu mesurament, i de límits concordants a la tolerància i capacitat de risc.
- Assegurar que el Consell d'Administració i l'Alta Direcció tenen a la seva disposició una visió integral del perfil dels diferents riscos als quals està exposat o que han estat assumits pel Grup, i comprovar que s'ajusten als límits establerts.
- Actualitzar i realitzar seguiment del mapa global de riscos.
- Participar en el desenvolupament de polítiques i altra normativa interna de riscos per a la seva aplicació de manera uniforme per totes les àrees del Banc.
- Garantir que els sistemes de control i gestió de les diferents àrees compleixen amb els preceptes emanats des del Consell d'Administració, els requisits exigits pels reguladors i amb les millors pràctiques del sector financer.
- Supervisar l'adequat compliment, dins del termini i en la forma escaient, del conjunt de recomanacions formulades com a resultat d'inspeccions realitzades per l'auditoria interna / externa o pels diferents supervisors i reguladors.
- Identificar, quantificar, gestionar i mitigar focus de risc operacional, amb independència que hagin produït pèrdues o no.

- Coordinar el procés d'autoavaluació del capital i Liquiditat i l'informe de solvència en compliment amb la normativa aplicable.
- Desenvolupar proves d'estrès de capital amb el propòsit d'avaluar-ne l'impacte en l'Entitat.
- Validar els models de mesurament de risc i metodologies de valoració d'instruments financers.

4.3. Marc de gestió de riscos

Un instrument clau de gestió i control és el Marc d'apetit al risc, que inclou una declaració dels límits, de tolerància i d'apetit al risc de l'Entitat, així com les funcions i responsabilitats dels diferents òrgans de govern i gestió que supervisen la implementació i realitzen el seguiment d'aquest. El RAF té una visió global del Grup consolidat, i considera tots els riscos que afecten al desenvolupament de l'activitat de Grup i a la consecució dels seus objectius de negoci descrits.

L'apetit al risc és consistent amb la planificació de capital i liquiditat de Pilar II de Basilea, que constitueix un altre element estratègic de gestió de riscos. Després de l'entrada en vigor de la Llei 35/2018, l'Entitat realitza amb caràcter anual un procés d'autoavaluació de capital i liquiditat a través de la identificació, mesurament i agregació de riscos, determina el capital i liquiditat necessaris per a cobrir-los, planifica el capital i liquiditat a mitjà termini i estableix l'objectiu de recursos propis i liquiditat que li permeti mantenir una capacitat adequada sobre els requeriments mínims legals i les directrius supervisores.

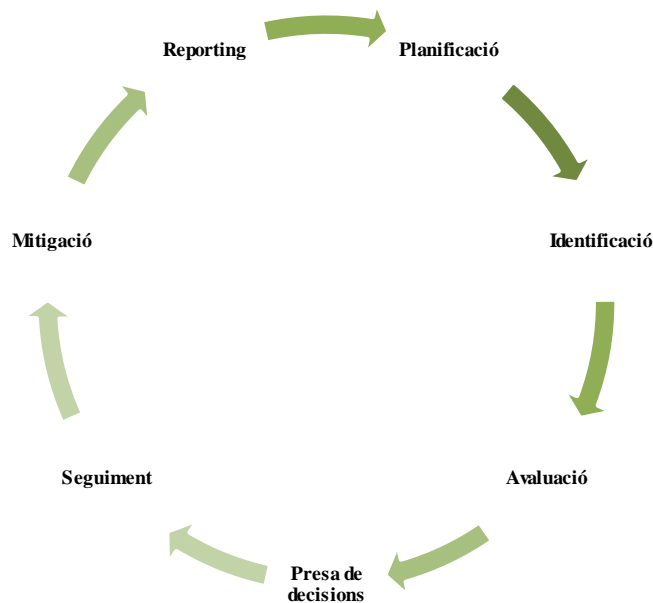
Adicionalment, el Grup compta amb polítiques de gestió de riscos que són revisades i aprovades pel Consell d'Administració, així com amb normes i procediments que les desenvolupen.

Els processos clau a través dels quals es gestiona i controla el risc en el Grup són:

- **Planificació.** És el procés pel qual s'estableixen els objectius del negoci. Inclou la formulació dels tipus i nivells de risc que el negoci pot i està disposat a assumir per a l'assoliment d'aquests objectius.
- **Identificació.** A través d'un procés d'identificació, es detecten els possibles riscos materials a mitjà i llarg termini de l'Entitat.
- **Avaluació.** L'avaluació dels riscos materials i el seu entorn de control permet determinar-ne la probabilitat, impacte i materialitat en diferents escenaris (base i en situació d'estrès).
- **Presa de decisions.** Mantenir el perfil de risc dins dels límits fixats i gestionar els riscos requereix adoptar decisions i executar-les. Aquests processos han de complir els estàndards següents:
 - Les decisions han de prendre's per la instància competent, dins de les atribucions atorgades als comitès i empleats, que deriven en última instància del Consell d'Administració.
 - Visió global. La informació obtinguda en els processos d'identificació i avaluació ha de ser posada a disposició de l'òrgan competent.
 - Totes les decisions han de considerar l'apetit de risc i els límits definits.
 - Compliment. Tota decisió ha de considerar la regulació existent quant a MiFID II, prevenció del blanqueig de capitals, etcètera.
 - Concentració. S'ha d'analitzar qualsevol decisió o conjunt de decisions que generi una concentració excessiva en un únic factor o un reduït nombre de factors de risc.

- **Seguiment.** Procés pel qual es compara el perfil de risc amb els plans i límits prèviament aprovats, analitzant les desviacions materials. El seguiment es porta a terme de manera objectiva, utilitzant dades generades mitjançant processos estandarditzats i repetits a intervals regulars, concordes amb la importància de la mètrica i el seu potencial impacte en el perfil global de risc.
- **Mitigació.** Si l'activitat de seguiment revela desviacions més enllà dels rangs d'alerta, han de considerar-se mesures de mitigació que permetin retornar el perfil de risc a nivells acceptables. L'elaboració de plans de contingència abans de produir-se la desviació i la prèvia identificació de possibles desviacions en faciliten la correcció.
- **Reporting.** Inclou l'elaboració d'informació de gestió rellevant i precisa, i la seva comunicació als fòrums i comitès oportuns per possibilitar la presa de decisions. La informació de riscos proporciona el suport necessari per assegurar l'efectivitat dels processos de planificació, identificació, avaluació, presa de decisions, execució, seguiment i mitigació.

4.4. Cultura de riscos

Per a l'acompliment dels objectius estratègics i mantenir el perfil de risc dins dels límits establerts per l'apetit al risc, el Grup considera que és fonamental disposar d'una cultura de riscos en tota l'organització, articulada sobre la base de les palanques següents:

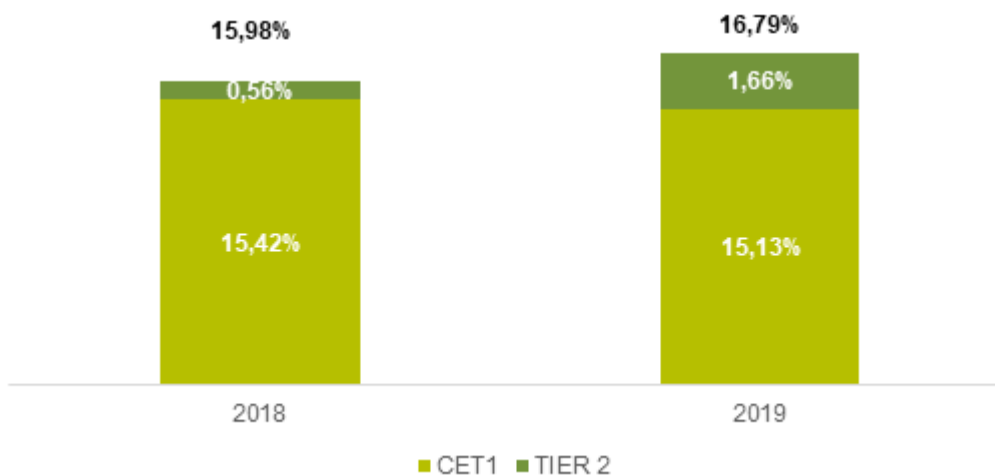
- Implicació del Consell d'Administració (que té dos consellers independents), mitjançant l'aprovació de les polítiques en matèria de gestió de riscos.
- Creació d'unitats especialistes en el control i la gestió de cada tipologia de risc per assegurar una adequada segregació de funcions entre les àrees de negoci i les de control de riscos.
- Establiment de marcs de control i gestió de riscos per a cada tipologia de risc, amb unes responsabilitats definides i uns límits d'assumpció de risc clarament establerts.
- Divulgació de les polítiques i altra normativa interna de gestió del risc a l'organització mitjançant la seva documentació i publicació interna.

- Desenvolupament de plans de formació en gestió de riscos per a tots els nivells de l'estructura organitzativa, en funció de les necessitats de cada nivell de responsabilitat, amb l'objectiu que tothom sigui conscient dels riscos inherents a la seva activitat així com de les polítiques, procediments i límits interns existents.

5. Capital

L'enfortiment de la posició de capital constitueix un dels principals objectius estratègics del Grup Crèdit Andorrà. Amb l'assoliment d'aquest objectiu es persegueix mantenir una capacitat suficient per afrontar tant escenaris normalitzats com estressats.

El Grup ha mantingut al llarg del 2019 una posició de solvència molt confortable, per sobre dels nivells exigits establerts per la normativa aplicable, i ha aconseguit al tancament de l'exercici unes ràtios del 15,13% CET1 i del 16,79% de capital total.

Quant al marc normatiu aplicable, cal destacar que en data 26 de juny de 2013 s'incorporà el marc legal de Basilea III a l'ordenament europeu a través de la Directiva 2013/36 (CRD IV) i del Reglament 575/2013 sobre els requisits prudencials de les entitats de crèdit i les empreses d'inversió (CRR).

A conseqüència de la signatura de l'Acord Monetari, el 30 de juny de 2011, la CRD IV s'ha transposat a l'ordenament jurídic del Principat d'Andorra mitjançant la Llei 35/2018 del 20 de desembre, de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió (en endavant la Llei 35/2018), i amb l'aprovació del Reglament de desenvolupament de la Llei 35/2018 el 6 de març de 2019, que completa l'adaptació.

5.1. Funció de gestió del capital

Els principis bàsics d'ús eficient, maximització de la solvència i autonomia estableixen les bases que regeixen l'actuació de les entitats del Grup en els processos de gestió, seguiment i control del capital.

En aquest sentit, l'estructura organitzativa s'ha definit amb l'objectiu de garantir l'acompliment dels principis que giren entorn del capital, així com enfortir la relació existent entre les filials i la matriu, per permetre complir l'autonomia de capital de les filials al mateix temps que es manté un seguiment coordinat en l'àmbit de Grup.

La gestió del capital al Grup Crèdit Andorrà es duu a terme de forma integral, a fi de garantir-ne la solvència, complir els requeriments de regulació i maximitzar la seva rendibilitat. Amb aquest objectiu es defineixen una sèrie de directrius:

- Establir una planificació adequada del capital que permeti cobrir les necessitats actuals i que proporcioni els recursos propis necessaris per cobrir les necessitats dels plans de negoci, les exigències de regulació i els riscos associats.

- Assegurar que, sota escenaris d'estrès, el Grup i les seves societats mantenen capital suficient per cobrir les necessitats derivades de l'increment dels riscos per deteriorament de les condicions macroeconòmiques.
- Optimitzar l'ús del capital mitjançant una assignació adequada entre els negocis, basada en el retorn relatiu sobre el capital regulatori, el seu creixement i els objectius estratègics.

5.2. PRAS i coixins de capital

5.2.1. Requeriments de capital (Pilar 1 i Pilar 2R)

Els requeriments mínims de capital es formen de la suma del nivell mínim comú per a totes les entitats, Pilar 1 (segons l'article 46 de la Llei 35/2018), i d'un requeriment específic mínim, també denominat Pilar 2R (segons l'article 97 de la Llei 35/2018).

Aquest requeriment mínim de Pilar 2R el fixa l'AFA, fruit del procés anual d'autoavaluació de capital (emmarcat dins del Pilar 2 de Basilea) i conegut com IACL.

Aquest procés comprèn: (i) una planificació financera del capital a tres anys en diferents escenaris d'estrès; (ii) *risk assessment* per identificar els riscos als quals el Grup pugui estar exposat, i (iii) una anàlisi de l'adequació del capital, tant en termes de recursos propis com de requeriments, sota la visió purament interna (econòmica). En particular, s'avaluen requeriments potencials per altres riscos diferents al de crèdit, operacional i mercat, com per exemple el risc de tipus d'interès o el risc de negoci.

En virtut de l'apartat 1 de l'article 73 de la CRD IV, transposat a la legislació andorrana en l'article 15 de la Llei 35/2018, i de l'apartat 1 de l'article 86 de la CRD IV, transposat en l'article 25 de la Llei 35/2018, les entitats bancàries han de proporcionar a l'AFA un informe anual del procés d'autoavaluació del capital intern (PAC), així com un procés d'autoavaluació de la liquiditat interna (PAL), referits a l'exercici precedent tancat el 31 de desembre. Ambdós seran presentats en un únic informe (en endavant, IACL).

L'autoritat supervisora revisa l'esmentat informe. Aquest procés de revisió i avaluació es denomina PRAS (procés de revisió i avaluació supervisora). Concretament, mostra la situació de cada entitat en relació amb els requisits de capital i la manera com gestiona els seus riscos.

Aquesta activitat té com a objectiu permetre que els perfils de risc de les entitats es puguin avaluar de forma coherent i prendre decisions sobre les mesures de supervisió necessàries.

Com a resultat, l'autoritat supervisora decideix anualment els requeriments mínims de capital aplicables per a cada entitat, formats per la suma del nivell mínim comú per totes les entitats (Pilar 1) i del requeriment específic mínim (Pilar 2R). En l'exercici 2019, l'entitat no ha rebut els requeriments del regulador ja que és el primer any d'aplicació de l'IACL.

5.2.2. Coixins de capital

Adicionalment als requeriments mínims, les entitats han de complir els requisits combinats de capital, que està integrat pel coixí de conservació de capital, el coixí anticíclic específic de cada entitat, el coixí d'entitat d'importància sistèmica i el coixí per riscos sistèmics. Aquest requeriment combinat de coixins s'ha de constituir amb capital de màxima qualitat (CET1).

- **Coixí de conservació de capital:** aquest coixí actua com a garantia perquè els bancs acumulin capital de reserva, fora dels períodes de tensió, que puguin utilitzar en cas d'hipotètiques pèrdues en situacions de més estrès.

Aquest coixí està subjecte a la disposició transitòria primera de la Llei 35/2018, en què s'informa que per al període comprès entre l'1 de gener de 2021 i el 31 de desembre

de 2021 el coixí de conservació de capital es compon de capital de nivell 1 ordinari igual al 0,625% del total de les exposicions ponderades per risc de l'entitat.

Actualment, l'AFA no ha publicat cap informació d'aplicació sobre els coixins anticíclic i sistèmic, recollits en els articles 58, 59 i 60 de la Llei 35/2018. En conseqüència, per a l'exercici 2019 l'Entitat no ha de complir cap coixí addicional de capital.

5.2.3. Requeriments totals PRAS

Per a l'exercici 2019, el requeriment total de capital del Grup Crèdit Andorrà és del 8%.

A través de la disposició transitòria primera de la Llei 35/2018 s'estableix un calendari de transitorietats aplicable al coixí de conservació de capital en què, anualment, s'actualitzen els requeriments de capital, com mostra el quadre inferior:

Requeriments actuals de capital

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Requeriment Pilar 1	8%	8%	8%	8%	8%	8%
Requeriment Pilar 2R	-	-	-	-	-	-
Coixí de conservació de capital	-	-	0,625%	1,25%	1,875%	2,5%
Requeriment total de capital	8%	8%	8,625%	9,25%	9,875%	10,50%

D'aquesta manera, el requeriment total de capital a tancament de 2019 i la seva evolució fins a la fi del període transitori aplicable al coixí de conservació de capital és el següent:

- **Exercici 2020:** requeriment de Pilar 1 del 8% més el requeriment de Pilar 2R que consideri el regulador.
- **Exercici 2021:** requeriment de Pilar 1 del 8%, un coixí de conservació de capital del 0,625% i el requisit de Pilar 2R exigít.
- **Exercici 2022:** requeriment de Pilar 1 del 8%, un coixí de conservació de capital de l'1,25% i el requisit de Pilar 2R.
- **Exercici 2023:** requeriment de Pilar 1 del 8%, un coixí de conservació de capital de l'1,875% i el requisit de Pilar 2R.
- **Exercici 2024:** requeriment de Pilar 1 del 8%, un coixí de conservació de capital del 2,5% i el pertoquei de Pilar 2R.

5.3. Capital regulatori

5.3.1. Recursos propis computables

Els elements que integren els recursos propis computables són coneguts com a capital total, que està format per la suma del capital de nivell 1 ordinari (CET1), el capital de nivell 1 addicional (AT1) i el capital de nivell 2 (Tier 2).

El 31 de desembre de 2019 els instruments computables com a CET1 amb visió reguladora ascendeixen a 392.002 milers d'euros (406.555 milers d'euros el 31 de desembre de 2018).

A continuació es detallen les xifres de l'exercici actual i s'estableix una comparació amb l'anterior. En aquest sentit, cal destacar que les xifres a tancament de l'exercici 2018 es mostren merament a efectes informatius, atès que el 31 de desembre de 2018 encara no eren d'aplicació la Llei 35/2018 ni el reglament que la desenvolupa.

Solvència Grup Crèdit Andorrà
Imports en milers d'euros i en %

	BIS 3 (regulació)		BIS 3 (Fully Loaded)	
	2018	2019	2018	2019
CET1	406.555	392.002	313.489	343.832
Tier 1 adicional	-	-	-	-
TIER 1	406.555	392.002	313.489	343.832
TIER 2	14.881	42.904	74.407	50.000
CAPITAL TOTAL	421.436	434.906	387.897	393.832
APRs	2.636.554	2.590.338	2.636.554	2.590.338
Ràtio CET1	15,42%	15,13%	11,89%	13,27%
Ràtio Tier 1	15,42%	15,13%	11,89%	13,27%
Ràtio Tier 2	0,56%	1,66%	2,82%	1,93%
Ràtio Cap. Total	15,98%	16,79%	14,71%	15,20%
Expos. Leverage	5.459.789	5.267.822	5.451.987	5.253.364
Leverage Ratio	7,45%	7,44%	5,75%	6,54%
Ràtio CET1 ind.	12,70%	14,44%		

La conciliació entre el capital comptable i el capital regulatori es presenta a continuació:

Recursos propis computables
Imports en milers d'euros

	2019
Capital subscrit	63.102
Reserves	347.601
Benefici atribuït	46.244
Fons propis en balanç públic	456.947
Ajustaments per valoració	2.678
Interessos minoritaris	4.459
Total patrimoni net balanç públic	464.085
Introducció de la NIIF 9 (disposició transitòria vuitena) ⁽¹⁾	36.390
Deducció per reserves no computables	(19.648)
Fons de comerç i intangibles	(72.705)
Deducció per inversions en ens del sector financer ⁽¹⁾	(10.644)
Altres ajustaments dels recursos propis bàsics ⁽²⁾⁽³⁾	(5.477)
Tier 1 (phased-in)	392.002

(1) Partida subjecta a disposicions transitòries

(2) Principalment deduccions per bases imposables negatives (BIN) i ajustaments de valor afegit (AVA)

(3) Aplicació disposició transitòria segona sobre guanys no realitzats a valor raonable

A continuació es mostra el detall dels recursos propis computables de l'Entitat el 31 de desembre de 2019.

Recursos propis computables

Imports en milers d'euros

	BIS 3 (regulació)		BIS 3 (Fully Loaded)		Regulació
	2018	2019	2018	2019	Dif 19 - 18
Instruments CET1	427.291	477.609	401.553	443.897	50.318
Fons propis comptables	390.891	437.211	390.891	437.211	46.320
Capital	63.462	63.013	63.462	63.013	(449)
Resultat	36.001	46.244	36.001	46.244	10.243
Reserves i altres	291.428	327.953	291.428	327.953	36.525
Int. minoritaris i OIC	6.440	4.008	10.662	6.686	(2.432)
Correcció computab. int. minorit. i OIC	-	-	-	-	-
Altres ajustaments(1)	29.960	36.390	-	-	6.430
Deduccions CET1	(20.737)	(85.607)	(88.064)	(100.065)	(64.870)
Actius intangibles	(18.299)	(72.705)	(77.825)	(72.705)	(54.406)
Inversions financeres	-	(10.644)	-	(17.739)	(10.644)
Actius fiscals diferits	-	-	-	-	-
Resta de deduccions de CET1 (2)	(2.438)	(2.259)	(10.239)	(9.622)	179
CET1	406.555	392.002	313.489	343.832	(14.552)
Instruments AT1	59.526	-	-	-	(59.526)
Deduccions AT1	(59.526)	-	-	-	59.526
TIER 1	406.555	392.002	313.489	343.832	(14.552)
Instruments T2	14.881	50.000	74.407	50.000	35.119
Finançaments subordinades	14.881	50.000	74.407	50.000	35.119
Deduccions T2	-	(7.096)	-	-	(7.096)
TIER 2	14.881	42.904	74.407	50.000	28.023
CAPITAL TOTAL	421.436	434.906	387.897	393.832	13.470

(1) Aplicació de la disposició transitòria vuitena

(2) Principalment deduccions per bases imposables negatives (BIN) i ajustaments de valor afegit (AVA)

El capital de nivell 1 ordinari (CET1) es constitueix amb els elements dels recursos propis de més qualitat (principalment els fons propis comptables) una vegada aplicats els filtres prudencials previstos en la normativa i l'aplicació progressiva de les disposicions transitòries segons les discrecionalitats nacionals. Aquests elements es minoren amb les deduccions de CET1, havent aplicat els límits de regulació i considerant la implantació gradual de la norma.

Pel que fa a les deduccions aplicables al CET1 regulatori, suposen 85.607 milers d'euros (20.737 milers d'euros el 31 de desembre de 2018). L'augment de les deduccions està justificat pels factors següents:

- Els canvis efectuats pel Grup en relació amb la seva estructura de capital: emissió de 50.000 milers d'euros de deute subordinat (Tier 2) l'any 2019 i posterior cancel·lació del 100% d'accions preferents, computables fins a la data com a AT1 per l'aplicació de les transitorietats establertes en la normativa. Per tant, les deduccions que en l'exercici 2018 aplicaven sobre AT1, l'exercici 2019 han passat a aplicar directament sobre el CET1.
- La venda de part del negoci assegurador ha ocasionat un augment de les deduccions per inversions significatives en ens del sector financer, en dur a valor de mercat el valor de la participació en llibres en el pla consolidat, tal com estableix la NIIF 10 "Estats financers consolidats" per operacions en les quals se cedeix el control d'una participada.
- La resta de deduccions es componen de les bases imposables negatives (BIN) i els ajustaments addicionals per valoració prudent (AVA).

Tal com estableix la comunicació “EB 03/2020 – Nota informativa” de l’AFA, el resultat a 31 de desembre de 2019 ha estat considerat com a capital de nivell 1 ordinari (CET1). D’aquesta manera, la ràtio CET1 regulatòria se situa en el 15,13%.

El capital de nivell 1 addicional (AT1) està integrat per les emissions d’instruments híbrids computables netes de les deduccions d’AT1. En no tenir AT1, totes les deduccions s’imputen en CET1, pel que el capital de nivell 1 (Tier 1) és igual que el CET1.

Els components dels recursos propis de segona categoria (Tier 2) inclou el finançament subordinat de 50.000 milers d’euros emesos l’any 2019. Les deduccions en Tier 2 associades a les participacions significatives en entitats del sector financer, d’acord amb la transitorietat sisena del reglament que desenvolupa la Llei 35/2018, ascendeixen a 7.096 milers d’euros (0 milers d’euros en l’exercici 2018). D’aquesta manera, el capital de nivell 2 se situa en l’1,66% (0,56% al 2018).

El capital total arriba als 434.906 milers d’euros (421.436 milers d’euros l’exercici 2018) i la ràtio de capital total regulatòria és del 16,79%.

A continuació es presenta la variació anual dels diferents elements que formen el capital regulatori:

Variació del capital regulatori

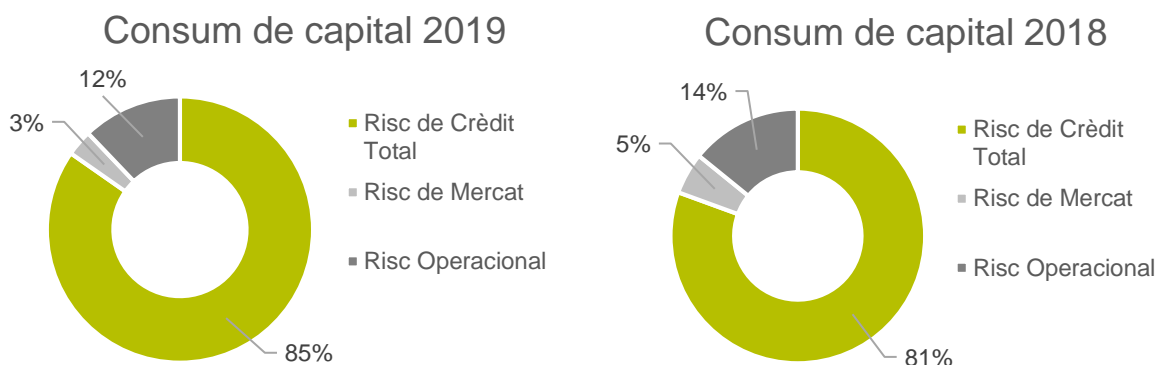
Imports en milers d’euros

	2018-2019
CET1 a l’inici del període	406.555
Moviments instrum. CET1	50.318
Capital	(449)
Resultat	46.244
Dividend	-
Reserves	524
Minoritaris	(2.432)
OCI i altres	6.430
Moviments deduc. CET1	(64.870)
Actius intangibles	(54.406)
Inversions financeres	(10.644)
Actius fiscals diferits	-
Resta deduccions CET1	179
CET1 al final del període	392.002
Tier 1 addicional a l’inici del període	-
Moviments en instr. AT1	(59.526)
Instruments computables AT1	(59.526)
Moviments en deduc. AT1	59.526
Actius intangibles	59.526
Resta deduccions AT1	-
Tier 1 addicional al final del període	-
Tier 2 a l’inici del període	14.881
Moviments en instr. Tier 2	35.119
Emissions subordinades	35.119
Amortització emissions	-
Resta instruments Tier 2	-
Moviments en deduc. Tier 2	(7.096)
Resta deduccions Tier 2	(7.096)
Tier 2 al final del període	42.904

5.3.2. Requeriments de capital

El volum total d'APR (actius ponderats per risc) el 31 de desembre de 2019 és de 2.590.338 milers d'euros (2.636.554 milers d'euros el 31 de desembre de 2018).

La distribució dels riscos englobats en el Pilar 1 presenta una distribució similar a la de l'exercici anterior:

La taula següent mostra els requeriments de capital per tipologia de risc, així com el percentatge sobre el total:

Consum de capital per segments

En milers d'euros i %

	2018		2019	
	Capital	%	Capital	%
Crèdit (*)	169.950	81%	175.534	85%
Mercat	11.063	5%	6.561	3%
Liquidació	56	0%	15	0%
Operacional	29.855	14%	25.117	12%
Total	210.924	100%	207.227	100%

(*) Inclou cartera accionarial, contrapart, CVA i intangibles exempts de deducció

Es destaca com a fets més rellevants del 2019, amb impacte directe en consum de capital, tant l'adopció de la NIIF 16 en la qual s'ha vist incrementada la partida d'actius materials al capitalitzar les despeses de lloguer, com la venda del negoci assegurador, que al valorar la participació a preus de mercat (tal com s'explica al punt 5.3.1) ha provocat un increment de les deduccions per tinença d'ens del sector financer.

A continuació es mostra el valor de la participació en ens del sector financer que no es dedueix de capital i que, per tant, es pondera al 250%.

EU INS1 - Participacions en empreses d'assegurança no deduïdes

Import en milers d'euros

	Valor
Tinença d'instruments de fons propis d'una entitat del sector financer en la qual l'entitat tingui una inversió significativa que no ha estat deduïda dels seus fons propis (abans de la ponderació per risc)	36.157
Total APR	90.393

En la taula següent es detallen els actius ponderats per risc i els requeriments de capital del Grup Crèdit Andorrà el 31 de desembre de 2019, per tipologia de risc i àrea geogràfica.

Requeriments de recursos propis per àrea geogràfica

Imports en milers d'euros

	TOTAL	Andorra	Espanya	França	Altres països de la zona euro	Altres països d'Europa	Llatinoamèrica i Carib	Altres
Risc de crèdit	163.981	138.410	12.407	1.478	6.180	627	3.484	1.396
Del que mètode estàndard	163.981	138.410	12.407	1.478	6.180	627	3.484	1.396
Administracions centrals i bancs centrals	-	-	-	-	-	-	-	-
Governos regionals i autoritats locals	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats del sector públic	-	-	-	-	-	-	-	-
Bancs multilaterals de desenvolupament	-	-	-	-	-	-	-	-
Organitzacions internacionals	-	-	-	-	-	-	-	-
Institucions	9.313	1.192	1.502	1.443	4.200	424	132	420
Empreses	49.725	38.153	6.636	-	1.018	-	3.172	747
Minoristes	9.283	8.619	290	17	112	22	158	64
Exposicions garantides amb béns immobles	24.283	22.487	1.568	18	3	39	4	164
Exposicions d'alt risc	20.462	19.598	17	-	829	-	17	-
Exposicions en situació de mora	11.063	11.035	18	0	8	1	1	0
Bons garantits	-	-	-	-	-	-	-	-
Exposicions davant institucions i empreses amb qualificació creditícia a CP	-	-	-	-	-	-	-	-
Exposicions davant institucions d'inversió col·lectiva (IIC)	2.376	-	2.376	-	-	-	-	-
Renda variable	4.146	3.995	-	-	9	141	-	-
Risc de contrapart	1.714	34	214	144	1.242	60	20	0
Del qual, amb el mètode de valoració a preu de mercat (estàndard)	1.490	34	122	71	1.217	25	20	0
Del qual, risc per aportacions al fons pel <i>default</i> de les CCP	-	-	-	-	-	-	-	-
Del qual, CVA	224	-	92	73	25	35	-	-
Risc de liquidació	15	8	-	-	-	-	7	-
Exposició de titularització en <i>banking book</i> (after cap.)	-	-	-	-	-	-	-	-
Risc de mercat	6.561	14	5.240	8	406	125	-	768
Del qual, amb el mètode estàndard (SA)	6.561	14	5.240	8	406	125	-	768
Risc Operacional	25.117	15.492	1.159	-	5.030	-	1.361	2.075
Del qual, amb el mètode estàndard	25.117	15.492	1.159	-	5.030	-	1.361	2.075
Imports per sota dels llindars de deducció (subjecte a ponderació per risc del 250%)	9.839	9.839	-	-	-	-	-	-
Total	207.227	163.798	19.020	1.630	12.858	812	4.871	4.239

A continuació, en la taula següent es detallen els actius ponderats per risc i els requeriments de capital del Grup Crèdit Andorrà el 31 de desembre de 2019 per a cada tipologia de risc. Els requeriments de recursos propis computables són equivalents al 8% dels APR.

EU OV1 - Visió general dels APR
Imports en milers d'euros

		APR		Capital		
		2018	2019	2018	2019	
	1	Risc de crèdit (exclou el risc de contrapart)	2.003.855	2.049.766	160.308	163.981
	2	Del qual: amb el mètode estàndard	2.003.855	2.049.766	160.308	163.981
Títol III. Capítol tercer. Requisits de capital per risc de crèdit. Secció segona Mètode estàndard	3	Del qual: amb el mètode bàsic basat en qualificacions internes (FIRB)	-	-	-	-
	4	Del qual: amb el mètode avançat basat en qualificacions internes (AIRB)	-	-	-	-
	5	Del qual: renta variable segons el mètode IRB amb el mètode de ponderació simple per risc o el mètode IMA	-	-	-	-
	6	Risc de contrapart	9.886	21.426	791	1.714
	7	Del qual: amb el mètode de valoració a preu de mercat	9.886	21.426	791	1.714
Títol III. Capítol tercer. Requisits de capital per risc de crèdit. Secció cinquena Risc de crèdit de contrapart	8	Del qual: amb el mètode de la exposició original	-	-	-	-
	9	Del qual: amb el mètode estàndard	-	-	-	-
	10	Del qual: amb el mètode de models interns (IMM)	-	-	-	-
	11	Del qual: mètode ampli per les garanties reals de naturalesa financera	-	-	-	-
	12	Del qual: import d'exposició al risc per contribució al fons de garantia en front a incompliments d'una ECC	-	-	-	-
	13	Del qual: AVC	-	-	-	-
Títol III. Capítol sisè. Requisits de fons propis per risc de liquidació	14	Risc de liquidació	701	182	56	15
	15	Exposicions de titulització de la cartera d'inversió (després d'aplicar el límit màxim)	-	-	-	-
Títol III. Capítol tercer. Requisits de capital per risc de crèdit. Secció quarta Titolització	16	De les quals: amb el mètode IRB	-	-	-	-
	17	De les quals: amb el mètode IRB basat en la fórmula supervisora (SFA)	-	-	-	-
	18	De les quals: amb el mètode d'avaluació interna	-	-	-	-
	19	De les quals: amb el mètode estàndard	-	-	-	-
	20	Risc de mercat	138.291	82.011	11.063	6.561
Títol III. Capítol cinquè. Requisits de capital per risc de mercat	21	Del qual: amb el mètode estàndard	138.291	82.011	11.063	6.561
	22	Del qual: amb el mètode IMA	-	-	-	-
Títol IV. Grans exposicions	23	Grans exposicions	-	-	-	-
	24	Risc operatiu	373.186	313.964	29.855	25.117
Títol III. Capítol quart. Requisits de fons propis per risc operatiu	25	Del qual: amb el mètode de l'indicador bàsic	373.186	313.964	29.855	25.117
	26	Del qual: amb el mètode estàndard	-	-	-	-
	27	Del qual: amb el mètode de mediació avançada	-	-	-	-
Títol III. Capital tercer article 31 i Disposició transitòria quarta apartat 2	29	Imports per sota dels llindars de deducció (subjectes a ponderació de risc del 250%)	110.635	122.989	8.851	9.839
	Total		2.636.554	2.590.338	210.924	207.227

5.3.3. Ràtio de palanquejament

Basilea III introdueix el coeficient de palanquejament (Leverage Ratio) com una mesura complementària als requeriments de capital destinada a limitar el creixement excessiu del balanç en relació amb el capital disponible.

Aquesta ràtio es calcula com el Tier 1 dividit per una mitjana d'exposició basada sobre el total de l'actiu, minorat per les deduccions de Tier 1 i que inclou, entre d'altres, els riscos i compromisos contingents ponderats segons la normativa aplicable, el valor net dels derivats (més un recàrrec per la potencial exposició futura) i altres ajustaments.

El 31 de desembre de 2019, el Grup Crèdit Andorrà manté una ràtio de palanquejament del 7,44%.

La ràtio de palanquejament és una de les mètriques que forma part del marc d'apetit al risc de l'Entitat, la qual es monitoritza de forma periòdica.

Durant el 2019 no s'ha produït cap variació significativa en la ràtio. El Tier 1 està estable i l'exposició de palanquejament experimenta el moviment de masses de balanç produït pel negoci i per l'evolució dels tipus de canvi.

Ràtio de palanquejament

Imports en milers d'euros

	Regulació	Fully Loaded
Tier 1	392.002	343.832
Actiu total reservat	4.845.031	4.845.031
Deduccions Tier 1	(85.607)	(100.065)
Altres ajustaments ^(*)	508.398	508.398
Exposició palanquejament	5.267.822	5.253.364
Ràtio de palanquejament	7,44%	6,54%

(*) Inclou elements fora de balanç, derivats i SFTs.

5.4. Proves de resistència

Dins el procés de supervisió prudencial, l'AFA revisa i avalua els sistemes, les estratègies, els procediments i els mecanismes aplicats per les entitats d'acord amb l'article 91 de la Llei 35/2018. A partir d'aquesta revisió i avaluació, l'AFA determina si es garanteix una gestió i una cobertura sòlida dels riscos.

A fi de facilitar aquest procés de revisió, segons queda establert en l'article 94 de la Llei 35/2018, l'AFA ha de sotmetre les entitats que supervisa a proves de resistència com a mínim cada tres anys. Durant el 2019 l'AFA no ha dut a terme cap prova de resistència i durant el 2020, degut a la crisi sanitària per la Covid-19 i a través del comunicat tècnic 262/20-EB, ha pres com a mesura prudencial ajornar-la a l'exercici 2021.

No obstant això, el Grup realitza simulacions internes de manera periòdica que preveuen diferents escenaris estressats amb l'objectiu d'estimar els nivells desitjats de capital per tal de poder fer front a possibles situacions adverses futures.

6. Risc de crèdit

6.1. Risc de crèdit global

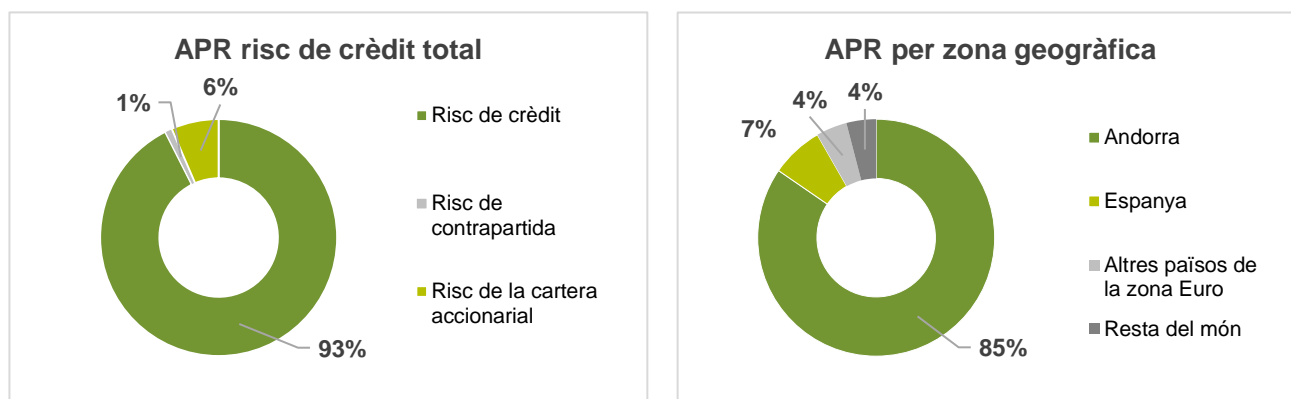
6.1.1. Introducció

El risc de crèdit preveu el possible deteriorament econòmic dels actius del Grup Crèdit Andorrà derivat d'un empitjorament de la capacitat d'un client, emissor o contrapart per complir les obligacions financeres envers les entitats que en formen part.

La majoria dels requeriments de capital per risc de crèdit total del Grup es concentren en l'activitat tradicional bancària i en la cartera accionarial (participades). El total dels actius subjectes a risc de crèdit s'avaluen per mètode estàndard segons l'establert en la Llei 35/2018 i en el reglament respectiu.

Pel que fa a les xifres de consum de risc de crèdit, els APR totals del Grup ascendeixen a 2.191.381 milers d'euros a 31 de desembre del 2019, en què el risc de crèdit (cartera d'inversió creditícia i intangibles) concentra el 85% del total del risc de l'Entitat.

A continuació es mostra la distribució dels APR per tipologia de risc creditici i zona geogràfica.

En la taula següent es mostren l'exposició, els actius ponderats per risc i els requeriments de capital que suposa cada subtipus de risc de crèdit.

Risc de crèdit, contrapartida i accionarial

	EAD	APR	Densitat	Requeriments de capital
Risc de crèdit ⁽¹⁾	4.486.202	2.027.881	45,2%	162.231
Risc de contrapartida ⁽²⁾	24.365	21.426	87,9%	1.714
Risc de la cartera accionarial ⁽³⁾	87.838	142.074	161,7%	11.366
Total riscos crediticis	4.598.405	2.191.381	47,7%	175.310

(1) Risc de crèdit sense incloure risc de contrapartida ni cartera accionarial.

(2) Risc de contrapartida on s'inclou el risc per CVA.

(3) Cartera accionarial inclou el negoci de participades a més de la participació en filials que no s'integren globalment a efectes prudencials.

6.1.2. Principis de la funció de risc de crèdit

- **Implicació de l'Alta Direcció**

L'Alta Direcció es nodreix d'un coneixement profund de la gestió i el control de riscos de tot el Grup. És l'encarregada d'informar les instàncies necessàries de les modificacions o excepcions importants respecte a les polítiques de gestió de riscos i amb una visió del marc general de riscos.

El Consell d'Administració de l'Entitat, com a màxim òrgan de govern, té un paper fonamental en el govern del risc de crèdit i, concretament, en l'aprovació i la implementació de les polítiques, metodologies i procediments relacionats amb la gestió i el control dels riscos.

- **Informació periòdica a l'Alta Direcció**

L'Alta Direcció s'involucra de manera activa en el procés de control i seguiment continu del risc.

- **Integració dels models interns en la gestió**

El Grup ha desenvolupat models interns propis, que s'apliquen de manera automàtica en el procés d'anàlisi de l'operativa creditícia i que tenen com a finalitat identificar les operacions que no compleixen els requisits corporatius de riscos.

- **Aplicació de límits en la concessió de riscos**

El Grup disposa d'una estructura de límits sustentada amb l'objectiu de mantenir un apropiat nivell d'exposicions al risc alineat amb el seu apetit al risc i així aconseguir una diversificació adequada de la cartera.

- **Incorporació d'analistes de riscos en la mesura i seguiment del risc**

La incorporació del criteri expert d'analistes de risc és de vital importància en la mesura i seguiment del risc. L'analista valora els aspectes positius i negatius de la proposta i efectua una avaluació amb l'objectiu de minimitzar el risc de crèdit sense desatendre els objectius estratègics i de negoci del Grup, cosa que possibilita el finançament a l'economia dins un nivell sostenible de morositat.

- **Integració d'un sistema de facultats en la concessió de risc**

El Grup té un sistema de facultats integrat en la concessió i gestió d'operacions de finançament que varia en funció de la naturalesa i la quantitat del risc. Els diferents nivells jeràrquics s'encarreguen de prendre una decisió sobre la concessió d'una operació de risc, tenint en compte eines de qualificació i la informació disponible.

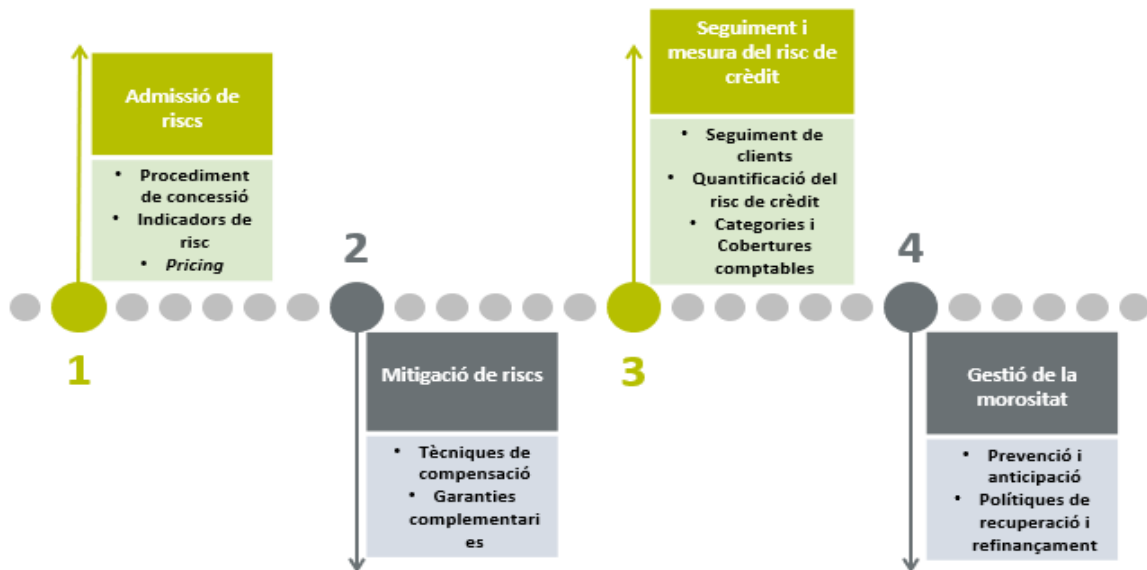
- **Incorporació de garanties com a mitgant del risc**

Les garanties són un element clau en l'admissió del risc, sobretot en el cas de les operacions refinançades, ja que són un mitgant del risc assumit. No obstant, no justifiquen mai per si soles la concessió d'operacions, atès que els criteris de concessió s'han de basar principalment en la capacitat de pagament del prestatari, considerant les garanties addicionals com una segona i excepcional via de recobriment quan hagi fallat la primera. Conscients de la substancial evolució normativa de les garanties elegibles i quant a la seva correcta gestió, el Grup vigila especialment el compliment dels requeriments del regulador amb una doble finalitat: d'una banda, garantir la mitigació dels riscos assumits i, addicionalment, economitzar el còmput dels recursos propis mitjançant la reducció de l'exposició.

6.1.3. Cicle del risc de crèdit

El cicle de gestió del risc de crèdit comprèn des de la proposta i potencial admissió de l'operació segons l'anàlisi de viabilitat i rendibilitat dut a terme, la implementació de les

estratègies de mitigació i transferència de riscos, la supervisió contínua de la qualitat creditícia i, ocasionalment, la gestió de la morositat.

6.1.3.1. Admissió de riscos

El procés d'admissió i concessió de noves operacions es basa en la diligència en l'anàlisi del client i de l'operació, i la independència i objectivitat en l'admissió de riscos. En aquest sentit, s'enumeren a continuació els paràmetres crítics de la funció d'admissió dels riscos de crèdit:

- **Segmentació de clients**
L'Entitat té en compte els criteris de segmentació dels clients. D'aquesta forma s'assegura la imparcialitat a l'hora de sancionar les sol·licituds del risc de crèdit i s'aconsegueix una cartera alineada amb els objectius estratègics.
- **Informació necessària per a l'avaluació del client i l'operació**
L'Entitat recopila suficient informació actualitzada per poder sotmetre's a l'avaluació del perfil de risc dels clients.
- **Funcionalitat i capacitat de gestió**
L'Entitat analitza els objectius dels clients, les característiques i la motivació dels components i el compromís d'aquests en la gestió, estructura de l'organització i capacitat dels principals executius i estil de direcció.
- **Posició competitiva en el mercat**
L'Entitat analitza el tipus de producte, la posició en el mercat i el grau de maduresa davant la competència.
- **Aspectes econòmics i financers**
L'Entitat analitza l'estructura de balanç, comptes d'explotació i auditoria, evolució, tendència i previsions en línies generals.
- **Garanties**
Encara que es compleixi el criteri bàsic que la capacitat de devolució de l'operació ha d'estar garantida per la mateixa viabilitat de l'operació finançada i per part dels acreditats que la desenvoluparan, també és de consideració l'obtenció de garanties addicionals, en especial en aquelles operacions de llarg termini. D'aquesta manera, l'Entitat realitza la valoració conjunta de les garanties i les obligacions amb el client, i

avalua la liquiditat i la facilitat per materialitzar les primeres i l'oportunitat o la necessitat de tenir-les.

Cada operació creditícia té, d'acord amb l'anàlisi realitzada, un percentatge de cobertura de la garantia sobre l'import finançat (*loan-to-value*) en termes de finançament sobre l'import de la garantia. D'acord amb les diferents finalitats d'operacions creditícies també s'estableixen límits mínims de cobertura, que només en ocasions excepcionals es poden traspassar i en cap cas sense les validacions del Comitè de Crèdits i de la Comissió Superior de Crèdits.

- **Finalitat i viabilitat de l'operació**

L'Entitat avalua la coherència entre l'operació sol·licitada i la finalitat d'aquesta. En aquest sentit, se sol·licita al client que demostrï documentalment la finalitat de l'operació.

L'Entitat analitza el termini d'amortització de l'operació, amb l'objectiu que sigui coherent amb la finalitat de l'operació.

És política del Grup sustentar l'anàlisi i l'aprovació d'operacions en la capacitat intrínseca de devolució d'aquestes operacions. L'anàlisi profunda de la finalitat de qualsevol operació i de la capacitat de generació de fluxos de caixa, més enllà de les garanties reals associades, conforma la capacitat de devolució i, en conseqüència, el seu risc creditici.

Per tal de facilitar l'homogeneïtzació dels diferents factors que envolten el risc de crèdit de l'acreditat i/o l'operació, i poder facilitar així la presa de decisions, el Grup utilitza un sistema d'avaluació del risc de crèdit basat en la combinació de dos factors: (1) els ràntings interns assignats als clients i (2) la segmentació de producte en termes de risc (diferent de la segmentació comercial).

- **Termini de l'operació**

El termini és la durada de l'operació sol·licitada i és una variable crítica que afegeix incertesa a l'operació. Els terminis de les operacions han de ser coherents amb la finalitat, atenent la natura del finançament. D'aquesta manera, una operació d'inversió és lògic que tingui un termini més llarg que un finançament de circulant.

- **Capacitat de pagament**

L'admissió del risc de crèdit de persones jurídiques està condicionada a la capacitat de pagament del prestatari, valorant com a norma general l'existència d'un pla de pagament, amb venciments la periodicitat dels quals està relacionada amb la generació de fluxos nets d'efectiu dels clients procedents dels seus negocis o fonts de renda habituals, sense dependre d'avaladors o fiadors. Addicionalment al fet d'existir, es considera la vida útil de la garantia real.

Per a les operacions de particulars, els criteris de concessió observen en general una coherència entre el valor de tots els seus deutes i la renda disponible del client, i compleixen, en tot cas, que després d'atendre el servei de tots els seus deutes la renda disponible és suficient per a la cobertura de les seves despeses familiars.

En relació amb la concessió d'operacions en moneda estrangera, s'atén en general la capacitat dels titulars per resistir fluctuacions adverses del tipus d'interès i de canvi tenint en compte l'estructura de reemborsament de les operacions, així com la relació entre el servei del deute i els fluxos nets d'efectiu, i entre l'import de l'operació i el valor de la garantia real, en el seu cas.

- **Preu ajustat al risc**

El preu de les operacions creditícies està orientat a cobrir com a mínim els costos de finançament, estructura i risc de crèdit inherent a cada classe d'operació amb l'objectiu de no destruir valor amb les operacions concedides.

Amb aquest objectiu, es calcula el preu ajustat al risc de l'operació inclòs el cost de finançament, la prima de risc i les despeses operatives associades; alhora que es té en compte la rendibilitat històrica conjunta del client.

- **Concentració de riscos**

El Grup disposa d'eines i procediments per identificar de forma sistemàtica l'exposició agregada, i monitoritzar i controlar les exposicions de concentració de clients en relació amb el compliment dels límits interns i de regulació.

6.1.3.2. Mitigació de riscos

La concessió d'operacions creditícies al Grup es caracteritza per una política interna prudent, d'acord amb les condicions de l'acreditat i requerint les garanties i/o cobertures adequades.

La garantia d'una operació, entesa com el conjunt de béns i/o solvències que es troben afectats per assegurar el compliment d'una obligació, pot ser **personal** (constituïda per la solvència dels titulars i avaladors) o **real** (pignorativa o hipotecària, que afecta un dret o un bé específic com a garantia d'una operació).

En cap cas aquestes garanties han de substituir una falta de capacitat de devolució o una incerta finalitat de l'operació.

Adicionalment a aquestes garanties, se'n poden requerir altres de complementàries. Les garanties addicionals són sempre un factor reductor del risc ja que permeten cobrir possibles contingències futures. D'aquesta manera, s'exigeixen més garanties quan la probabilitat que aquestes contingències es produeixin sigui més gran. Aquesta mitigació del risc, però, està subjecta a una reducció en l'eficàcia de la garantia a causa, entre d'altres, del temps necessari per a l'execució de les garanties i la capacitat de realització d'aquestes per part de l'Entitat, així com l'experiència en la realització d'aquestes mateixes garanties.

En el cas dels càlculs de solvència, els *haircuts* aplicats a les garanties estan definits per la Llei 35/2018 i s'implementen de manera prèvia a la mitigació de les exposicions.

A continuació mostrem les taules que presenten informació relativa a les **exposicions de risc de crèdit segons el tipus de garantia aplicada en la mitigació del risc de crèdit** el 31 de desembre del 2019.

Exposició en funció de l'aplicació de tècniques de mitigació

En milers d'euros

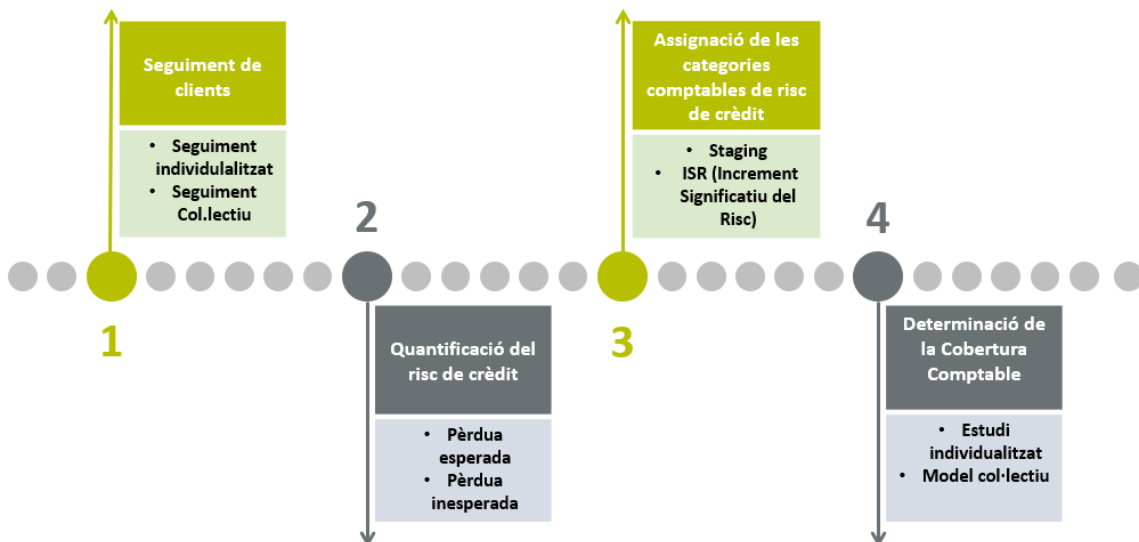
Tipus de garantia	EAD	
	Mètode estàndard	% sobre total
Garanties hipotecàries	817.482	17,78%
Garanties reals	485.533	10,56%
Garanties personals	3.295.391	71,66%
Total	4.598.405	100,00%

En milers d'euros

Tipus de garantia aplicada en la mitigació del risc de crèdit avaluat amb metodologia estàndard		EAD		
Categoria exposició	Garanties hipotecàries	Garanties reals	Garanties personals	Total exposures
Administracions centrals o bancs centrals	-	-	1.635.632	1.635.632
Administracions regionals o autoritats locals	-	-	39.501	39.501
Entitats del sector públic	-	-	44.666	44.666
Bancs multilaterals de desenvolupament	-	-	52.079	52.079
Organitzacions internacionals	-	-	-	-
Entitats	-	132.964	163.032	295.997
Empreses	-	256.898	416.553	673.451
Exposicions minoristes	-	94.359	126.257	220.616
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	817.482	-	0	817.482
Exposicions en situació de <i>default</i>	-	11	132.972	132.983
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	1.301	189.017	190.317
Bons garantits	-	-	-	-
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-
Organismes d'inversió col·lectiva	-	-	-	-
Exposicions de renda variable	-	-	87.976	87.976
Altres partides	-	-	407.706	407.706
Total	817.482	485.533	3.295.391	4.598.405

6.1.3.3. Seguiment i mesura del risc de crèdit

El seguiment i la quantificació del risc de crèdit es compon de les fases següents:

Seguiment de clients

La gestió adequada del risc de crèdit fa imprescindible un seguiment continuat dels acreditats durant tota la vida de les seves operacions. L'objecte del seguiment del risc són els acreditats titulars d'instruments de deute i exposicions fora de balanç que comportin risc de crèdit.

El resultat de l'actuació de seguiment és (1) establir una conclusió que determini la qualitat del risc assumit amb un acreditat, és a dir una qualificació de seguiment (actualització del ràting intern), i (2) sobre la base de les qualificacions de nivell de risc resultants del punt anterior, determinar les accions a realitzar de seguiment i estimar el deteriorament de les operacions dels acreditats objecte del seguiment.

Com s'ha comentat anteriorment, per tal de determinar la qualitat del risc assumit amb un acreditat, el ràting és l'indicador de risc vinculat al client des de la concessió d'una operació i se'n fa un seguiment continu per si les condicions de solvència del client varien.

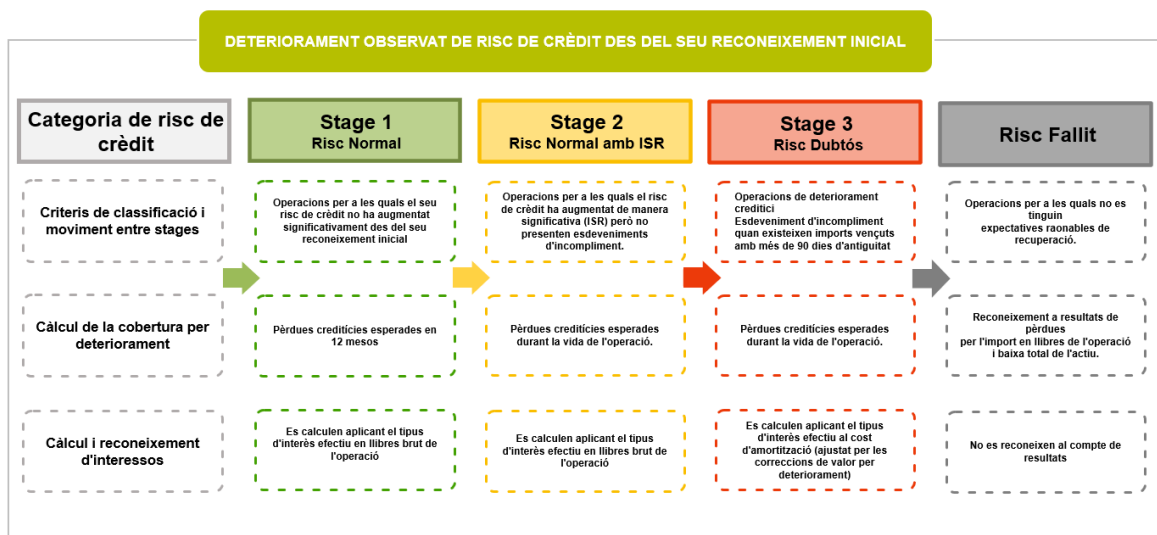
En funció de l'exposició, de la classificació comptable i del criteri expert dels analistes, el seguiment es pot realitzar de manera individualitzada o col·lectiva. El Grup estableix els llindars per determinar l'enfocament adient a realitzar sobre la base dels requeriments de la normativa comptable (NIIF 9), dels nivells d'homogeneïtzació de les operacions i de l'optimització del binomi cost/risc.

Assignació de les categories comptables de risc de crèdit

En funció del risc d'incidència imputable al client o a l'operació, les posicions es classifiquen en una de les categories següents: Stage 1, Stage 2, Stage 3 o risc fallit.

Cada una de les categories o classificacions compta amb un càlcul de cobertura comptable específic i adequat al seu risc inherent, així com amb diferents imputacions i tractaments comptables.

Els moviments entre *stages* estan clarament definits per indicadors de risc automàtics i objectius o altres indicadors més discrecionals i subjectius fruit del criteri expert.

- Risc normal o Stage 1**
 Comprèn totes les operacions que no compleixen els requeriments per classificar-les en altres categories.
- Risc normal amb increment significatiu del risc o Stage 2**
 Aquesta categoria comprèn totes les operacions que, sense complir els criteris per classificar-les individualment com a risc dubtós o fallit, presenten augments significatius del risc de crèdit des del seu reconeixement inicial.
 Es pressuposa que les operacions amb imports vençuts amb més de 30 dies d'incompliment presenten debilitats, a excepció que es pugui observar el contrari.
- Risc dubtós o Stage 3**
 Comprèn els instruments de deute, vençuts o no, en els quals, sense incórrer les circumstàncies per classificar-los a la categoria de risc fallit, presenten dubtes raonables sobre el seu reemborsament total (principal i interessos) per part del titular en els termes pactats contractualment.

Es classifiquen com a operacions dubtoses per raons de la morositat, l'import total dels instruments de deute, qualsevol que en sigui el titular o garantia, que tinguin algun import vençut per principal, interessos o despeses pactades contractualment, amb més de 90 dies d'antiguitat.

També s'inclouen en aquesta categoria les garanties concedides en què l'avalat ha incorregut en morositat.

El criteri conegut com a *efecte arrossegament* s'aplica en el cas que l'import de les operacions amb imports vençuts d'un grup de risc siguin superiors al 20% del total del deute del mateix grup.

D'altra banda, es classifiquen també a Stage 3 per raons diferents de la morositat les operacions fora de balanç no classificades com a dubtoses per raons de morositat, el pagament de les quals per l'Entitat sigui probable però la seva recuperació dubtosa.

- **Risc fallit**

Operació que, després de ser analitzada de manera individualitzada, l'Entitat en considera remota la recuperació a causa de l'existència d'un deteriorament notori i irrecuperable de la solvència de l'operació o del titular. La classificació en estat fallit d'una operació comporta el reconeixement de la pèrdua associada a resultats per l'import net en llibres de l'operació.

Es procedeix a donar-los de baixa de l'actiu, sense perjudici de les accions que es puguin portar a terme per intentar aconseguir-ne el cobrament fins que no s'hagin extingit definitivament tots els seus drets, sigui per prescripció, condonació o altres causes.

La classificació comptable a Stage 2 queda determinada per l'ocurrència d'una sèrie d'esdeveniments o increments significatius del risc (ISR) en relació amb el client i/o l'operació que puguin suposar dificultats futures en la capacitat de pagament del deute.

En concret, les operacions es classifiquen a **Stage 2** sempre que no es compleixin els criteris per classificar-les de risc dubtós i compleixin com a mínim un dels punts següents:

- **Dies d'incompliment:** en cas que hi hagi imports vençuts amb més de 30 dies d'antiguitat. Només es pot considerar un període més gran quan es justifiqui que per les operacions afectades no s'ha produït un increment significatiu del risc de crèdit. Com a norma general, aquestes operacions es mantenen en aquesta categoria, com a mínim, fins al cobrament de la quota impagada i la subsegüent.
- **Qualificació creditícia:** les operacions amb una qualificació interna reduïda o en cas de presentar un descens superior a un llindar establert a l'Entitat.
- **Cura d'operacions:** les operacions dubtoses que hagin deixat de presentar saldos impagats amb una antiguitat superior a 90 dies es mantenen a Stage 2 durant un temps mínim de 3 mesos.
- **Reincidència:** les operacions que hagin presentat saldos impagats amb una antiguitat superior a 30 dies en 3 ocasions en un mateix exercici, han de classificar-se en la categoria de Stage 2 durant un període de temps mínim de 3 mesos des del dia en què es produeixi el tercer impagament superior a 30 dies.
- **Indicadors:** operacions en les quals, després d'una anàlisi individualitzada, es considera que l'acreditat presenta indicis de dificultats per complir les obligacions financeres, tals com la caiguda de les xifres de negoci del titular, la pertinença a col·lectius amb dificultats, etcètera.
- **Concurs de creditors:** riscos de titulars declarats en concurs de creditors per als quals no procedeixi la seva classificació com a risc dubtós.
- **Acord especial de sostenibilitat del deute:** les operacions incloses en un acord d'aquest tipus que no hagin conclòs el període de prova, entès com un acord celebrat

entre el deutor i un grup majoritari de creditors que tinguin com a objectiu i com a efecte raonablement previsible assegurar la viabilitat de l'empresa.

- **Refinançaments / Reestructuracions:** aquests actius pertanyen a Stage 2 mentre no es compleixin tots els requeriments següents:
 - Que hagi transcorregut un termini mínim de 2 anys ("període de cura") des de la data de formalització de l'operació de refinançament o reestructuració o, si fos superior, des de la data de reclassificació des de la categoria de risc dubtós.
 - Que el titular hagi pagat les quotes de principal i interessos des de la data en què es formalitza l'operació de reestructuració o refinançament, o, si fos posterior, des de la data de reclassificació des de la categoria de dubtós. Addicionalment, serà necessari que el titular hagi satisfet, mitjançant pagaments regulars, un import equivalent a tots els imports (principal i interessos) que hagin vençut en la data de l'operació de reestructuració o refinançament, o que es donaven de baixa com a conseqüència d'aquesta operació, o bé que s'hagin verificat altres criteris objectius que demostrin la capacitat de pagament del titular. Per tant, l'existència de clàusules contractuals que dilaten el reemborsament, tals com períodes de carència de principal, implica que l'operació romangui identificada com a normal amb vigilància especial fins que es compleixin els criteris descrits.
 - Que el titular no tingui cap altra operació amb imports vençuts de més de 30 dies al final del període de prova.
 - Que després d'una revisió exhaustiva de la situació patrimonial i financera del titular es conclogui que no es previsible que pugui tenir dificultats financeres i que, per tant, resulti altament probable que pugui complir les seves obligacions davant l'Entitat en temps i forma. **Sostenint** aquesta revisió en l'existència d'un pla de pagaments alineats al corrent de fons recurrents del titular i/o l'addició de nous garants o de noves garanties reals eficaces.

Si es compleixen totes les condicions anteriors, l'actiu passa a classificar-se com a risc normal de forma automàtica.

- **Risc de país:** l'empitjorament de la classificació per risc de país dels grups 1 o 2 als grups 3 o 4, així com l'empitjorament de la classificació del grup 3 al 4, d'acord amb l'establert en la *Guia supervisora relativa a l'aplicació de la NIIF 9* de l'AFA.

L'Entitat classifica com a risc dubtós o **Stage 3** (import total, sense considerar garanties associades) les operacions que, sense incórrer en les circumstàncies per classificar-les en la categoria de risc fallit, compleixin algun dels criteris següents:

- **Dies d'impagament:** els instruments de deute amb algun import vençut de principal, interessos o despeses pactades contractualment, amb més de 90 dies d'antiguitat es classifiquen com dubtosos per raons de la morositat.

També es consideren dubtoses les garanties concedides quan l'avalat hagi incorregut en mora a l'operació avalada.

- **Mora per arrossegament:** els imports de totes les operacions d'un titular, quan les operacions amb imports vençuts amb més de 90 dies d'antiguitat siguin superiors al 20% dels imports pendents de cobrament (considerant en el numerador l'import brut en llibres de les operacions dubtoses amb imports vençuts i en el denominador l'import brut en llibres de la totalitat dels instruments de deute concedits al titular), es classifiquen com a dubtosos per raó de la morositat.

Les operacions de titulars amb algun saldo dubtós per raons de morositat que no superin el 20% assenyalat en els criteris automàtics de mora per arrossegament, si després d'una anàlisi individualitzada es conclou que existeixen dubtes raonables

sobre el reemborsament total (principal i interessos), es classifiquen com a dubtoses per raó diferent de la morositat.

- **Indicadors:** quan s'hagi produït un esdeveniment, o diversos de combinats, amb un impacte negatiu sobre els fluxos d'efectiu futurs estimats d'una operació, es classifica l'operació de dubtosa per raó diferent de la morositat.
- **Concurs de creditors:** les operacions dels titulars que estan declarats o que consten que es declararan en concurs de creditors sense petició de liquidació es classifiquen com a dubtoses per raons diferents de la morositat.

S'inclouen les garanties concedides a avaladors declarats en concurs de creditors per les quals consta que s'ha declarat o es declararà la fase de liquidació, o que pateixin un deteriorament notori i irrecuperable de la seva solvència, encara que el beneficiari de l'aval no hagi reclamat el pagament.

Aquests riscos es classifiquen a Stage 2 quan l'acreditat hagi pagat, com a mínim, el 25% dels crèdits de l'Entitat afectats pel concurs –una vegada descomptada, si aplica, la condonació acordada–, o hagin transcorregut 2 anys de l'aprovació del conveni de creditors, sempre que aquest conveni es compleixi fidelment i que l'evolució de la situació patrimonial i financera de l'empresa elimini dubtes sobre el reemborsament total de los deutes, tot això a excepció que s'hagin pactat interessos notòriament inferiors als de mercat.

Els riscos en els quals s'incorre amb posterioritat a l'aprovació del conveni de creditors no necessiten qualificar-se com a dubtoses sempre que es compleixi el conveni i no es tingui dubtes raonables sobre el seu cobrament.

- **Litigis:** les operacions amb saldos reclamats o sobre les quals s'hagi decidit reclamar judicialment el seu reemborsament per part de l'Entitat, encara que estiguin garantits, així com les operacions sobre les quals el deutor hagi suscitat litigi de la resolució del qual dependrà el cobrament es classifiquen com dubtoses per raons diferents de la morositat.
- **Execució de la garantia:** les operacions en les quals s'hagi iniciat el procés d'execució de la garantia real es classifiquen com dubtoses per raons diferents de la morositat. S'inclouen també les operacions d'arrendament financer de les quals l'Entitat hagi decidit rescindir el contracte per recuperar la possessió del bé.
- **Compra d'actius:** les operacions comprades o originades amb deteriorament creditici, com aquelles comprades amb un descompte important que reflecteixi pèrdues creditícies es classifiquen com a dubtoses per raons diferents de la morositat.
- **Carència:** les operacions amb carència de principal i interessos es classifiquen com a dubtoses per raons diferents de la morositat, a excepció que es pugui justificar la recuperació total dels fluxos d'efectiu contractuals, i aleshores s'hauran de classificar a stage 2 segons l'operació.
- **Refinançaments / Reestructuracions:** durant el període de 2 anys de cura referida en la classificació a Stage 2, un nou refinançament o reestructuració de les operacions, o l'existència d'imports vençuts amb una antiguitat superior a 30 dies, suposa la reclassificació d'aquestes operacions a dubtoses per raons diferents de la morositat, sempre que estiguin classificades com a dubtoses abans de l'inici del període de prova.

A la data de l'operació de refinançament o de reestructuració, les operacions refinançades o reestructurades i classificades de risc normal o normal amb vigilància especial s'analitzen per determinar si procedeix la reclassificació a la categoria de risc dubtós. En aquesta anàlisi, addicionalment de considerar els criteris generals de risc dubtós, es classifiquen els refinançaments que compleixin algun dels criteris següents:

- Pla de pagaments inadequat (d'acord amb la NIIF 9).
- Clàusules contractuals que dilaten el reemborsament de l'operació mitjançant pagaments regulars (p. ex. període de carència superior a 2 anys per l'amortització del principal).
- Imports donats de baixa del balanç en considerar-se irrecuperables que superen les cobertures que resultin d'aplicar els percentatges establerts en les solucions alternatives per aquesta operació a Stage 2.

En refinançar o reestructurar una operació classificada com a Stage 1 o 2, l'Entitat realitza l'anàlisi exposada per a la classificació a risc dubtós de l'operació:

- Quan aquesta anàlisi tingui com a resultat que no es procedeix a la reclassificació a risc dubtós de l'operació, en no manifestar-se una modificació substancial dels imports que s'espera recuperar abans i després del refinançament o reestructuració, l'Entitat no dona de baixa del balanç l'actiu financer existent íntegrament; únicament procedeix, si aplica, a la baixa parcial dels imports fallits. L'actiu existent es classifica a Stage 2 d'acord amb l'establert.
- Quan l'anàlisi tingui com a resultat que correspon a la reclassificació a risc dubtós de l'operació, l'Entitat determina si es procedeix o no a la baixa del balanç de la totalitat de l'actiu financer existent seguint la política establerta. Quan procedeixi la baixa del balanç, el nou actiu financer reconegut és un actiu financer adquirit o originat amb deteriorament creditici. Quan no procedeixi la baixa del balanç, l'Entitat classifica l'actiu financer existent a risc dubtós i, si procedeix, a la baixa parcial dels imports fallits.

El refinançament o reestructuració d'una operació que està classificada prèviament a risc dubtós no produeix la seva reclassificació a Stage 2 o Stage 1. Per considerar que la qualitat creditícia de l'operació ha millorat, el titular ha de demostrar consistentment durant un període de temps la seva capacitat per complir els pagaments amb les noves condicions contractuals, en els termes específics que s'estableixen.

L'Entitat determina, si procedeix, la baixa del balanç de la totalitat de l'actiu financer existent seguint les polítiques establertes. Quan es procedeixi a la baixa, el nou actiu financer reconegut és un actiu financer adquirit o originat amb deteriorament creditici; quan no es doni de baixa l'actiu existent, continua classificat a risc dubtós i es procedeix, en el seu cas, a la baixa parcial dels actius sobre els quals hagi deixat de tenir drets o dels imports fallits.

Quan el titular executi l'ús de clàusules implícites de reestructuració o de refinançament, l'Entitat analitza les causes per les quals el titular ha executat aquestes clàusules i determina si l'operació s'ha de classificar a risc dubtós.

Per procedir a una operació de reestructuració o de refinançament a la reclassificació a Stage 2, és necessari que es verifiquin tots els criteris que, amb caràcter general, determinin la classificació de les operacions en aquesta categoria i els criteris específics que s'enumeren a continuació:

- Que s'hagi conclòs, després d'una revisió exhaustiva de la situació patrimonial i financera del titular, que no és previsible que pugui tenir dificultats financeres.
- Que hagi transcorregut un període d'un any des de l'alta de refinançament o reestructuració.
- Que el titular hagi pagat les quotes vençudes del principal i interessos, i que s'hagi reduït el principal renegociat, des de la data en la qual es formalitza l'operació de reestructuració o refinançament, o, si fos posterior, des de la data de reclassificació de l'operació a les categories de dubtós. Conseqüentment, l'operació no pot presentar imports vençuts. Addicionalment, és necessari:

- Que el titular hagi satisfet, mitjançant pagaments regulars, un import equivalent a tots els imports, principal i interessos, que es trobin vençuts a la data de l'operació de reestructuració o refinançament, o que s'hagi donat de baixa com a conseqüència d'ella.
- O bé, quan resulti més adequat atenent a les característiques de les operacions, que s'hagin verificat altres criteris objectius que demostrin la capacitat de pagament del titular.
- Que el titular no tingui cap altra operació amb imports vençuts de més de 90 dies en la data de reclassificació a Stage 2 de l'operació.
- **Risc de país:** operacions classificades per risc de país al grup 5 i exposicions fora de balanç classificades al grup 6 d'acord amb l'establert en la *Guia supervisora relativa a l'aplicació de la NIIF 9* de l'AFA.

Determinació de la cobertura comptable

La cobertura comptable calculada o provisió es defineix com la diferència entre l'import en llibres brut de l'operació i el valor actualitzat de l'estimació de fluxos d'efectiu que s'espera cobrar, descomptat al tipus d'interès efectiu de l'operació, considerant les garanties eficaces rebudes.

El Grup estima las pèrdues esperades de forma que aquestes pèrdues reflecteixin:

- Un import ponderat i no esbiaixat determinat, mitjançant l'avaluació d'una sèrie de resultats possibles.
- El valor temporal del diner.
- La informació raonable i fonamentada que està disponible, en la data de referència, sense esforç desproporcionat ni cost, sobre successos passats, condicions actuals i previsions de condicions econòmiques futures.

D'acord amb la normativa aplicable, el mètode de càlcul de la cobertura està determinat en funció si l'acreditat és individualment significatiu i la seva classificació comptable:

- Si el client, a més de ser **individualment significatiu**, presenta operacions en situació dubtosa (a raó de la morositat o per raons diferents de la morositat) o a Stage 2, la cobertura de les seves operacions dubtoses serà estimada mitjançant una anàlisi individualitzada detallada de la situació del titular i els fluxos esperats que s'avaluen mitjançant models de fluxos futurs basats en projeccions que estimen la capacitat del client per la gestió futura de fluxos donada la seva activitat.

El Grup disposa d'un manual metodològic per a la realització de les anàlisis individuals complint la NIIF 9. Per a les operacions amb risc normal en vigilància especial o dubtoses, el Grup ha desenvolupat una metodologia de càlcul per determinar el valor recuperable plantejant els enfocaments següents:

- Enfocament de descompte de fluxos de caixa al servei del deute.
- Enfocament de recuperació de garanties reals.
- Enfocament mixt.
- En la resta de casos la cobertura s'estima de **forma col·lectiva**, on Crèdit Andorrà divideix el procés d'estimació col·lectiva de les pèrdues creditícies esperades en dues fases:
 - Càlcul de les necessitats de cobertures per pèrdues creditícies esperades segons les solucions alternatives desenvolupades per l'AFA.

Com a part de la *Guia supervisora relativa a l'aplicació de la NIIF 9*, l'AFA ha publicat unes taules paramètriques que recullen els percentatges de cobertures necessàries per cobrir les pèrdues creditícies esperades per a una sèrie de segments identificats per l'organisme regulador. Segons s'explicita en

la Guia, aquests percentatges han estat estimats per l'AFA sobre la base de la seva experiència com a supervisor del sistema bancari andorrà, les dades històriques d'impagaments, les pèrdues creditícies de les entitats andorranes i una estimació de l'evolució futura de les principals variables macroeconòmiques.

- Contrast de la coherència de les cobertures calculades utilitzant les solucions alternatives desenvolupades per l'AFA mitjançant els models interns desenvolupats pel Grup, sobre la base de l'experiència històrica pròpia d'incompliment i recuperacions de carteres i tenint en compte el valor real i ajustat de les garanties eficaces.

Per a la determinació de cobertures per pèrdues creditícies de forma col·lectiva i a través del model intern, l'Entitat calcula el deteriorament de la cartera a través de l'estimació d'una sèrie de paràmetres: exposició a l'incompliment (EAD), probabilitat d'incompliment (PD) i severitat de la pèrdua (LGD) explicats a l'apartat 5.2 "Gestió del risc de crèdit" de la memòria anual.

A fi d'assegurar la fiabilitat i coherència de les estimacions de cobertures, el Grup ha dissenyat proves retrospectives (*backtesting*), mitjançant les quals contrasta les estimacions efectuades amb les pèrdues reals efectivament observades i proves de comparació i referència (*benchmarking*), mitjançant les quals contrasta les estimacions amb les estimacions de pèrdua esperada a l'efecte de solvència i qualsevol altra referència que es consideri rellevant.

6.1.3.4. Gestió de la morositat

L'activitat recuperadora es concep com un circuit integral de gestió que s'inicia preventivament fins i tot abans de l'incompliment o l'exigibilitat de l'obligació i acaba amb la recuperació de l'actiu o la situació de fallit definitiu. És l'àrea de Negoci del Banc la primera responsable del procés de gestió de la morositat. La capil·laritat i l'especialització de la xarxa d'oficines permeten detectar els primers indicis de deteriorament de la qualitat creditícia i, d'aquesta manera, prendre les mesures adients.

Els principis de la gestió de la morositat inclouen:

- **La prevenció.** És un dels principis més importants en la detecció primerenca del risc d'impagament per poder gestionar-lo i normalitzar la situació, fins i tot abans que aquesta s'arribi a produir.
- **Orientació al client.** Les gestions recuperadores estan adreçades a ajudar el client a trobar solucions davant situacions d'irregularitats en els pagaments. Aquestes gestions, a més, són alhora una forma de fidelització dels clients.
Les incidències es gestionen de manera unitària, és a dir, considerant totes les posicions del client i el seu grau de vinculació i no cadascuna de les posicions amb incidències per separat. També es té en compte la vinculació del client dins un grup econòmic o amb altres clients.
- **Anticipació.** En la mesura en què es pugui, s'intenta actuar amb la màxima anticipació possible per aconseguir solucions primerenques i avançar-se a l'actuació d'altres creditors, per tal d'assolir un millor posicionament davant els deutors i la resta de creditors.

Crèdit Andorrà realitza reunions periòdiques entre els responsables de la unitat d'Operacions de Crèdit i Gestió d'Actius Adjudicats i les unitats de negoci amb l'objectiu de fer un seguiment continu de totes aquelles operacions que tenen el ràting en suspens, és a dir en situació de morositat o *default*, així com aquelles que tenen indicis d'increment de risc, com poden ser operacions vençudes, etcètera. En aquestes reunions es realitza el seguiment dels diferents plans d'acció marcats i s'analitzen els resultats dels processos de recuperació de la morositat o previs a la morositat (principalment operacions amb saldos vençuts).

Actius adquirits en el procés de recuperació

La política seguida pel Grup és que Crèdit Capital Immobiliari SA administri els béns immobles d'ús propi del Grup i que sigui el Banc el que mantingui i gestioni directament els actius adquirits en pagament de deutes originats com a part del negoci bancari.

La funció de recuperació depèn del departament d'Operacions Creditícies i Gestió d'Actius Adjudicats, i es porta a terme de forma principal per la unitat de Recuperacions, que és responsable del procés de recuperació, de la gestió dels actius adjudicats, així com del pagament i comptabilització de les despeses associades.

Per norma general, el Banc adquireix actius immobiliaris en pagament de deute mitjançant els canals següents:

- Adjudicació en subhasta com a conclusió d'un procediment d'execució judicial hipotecària. Els preus de concurrència en subhasta es fixen, amb els límits determinats per la legislació d'aplicació en cada moment, d'acord amb taxacions actualitzades fetes per experts independents.
- Mitjançant processos d'insolumentació o dació en pagament per part dels acreditats amb la posterior subrogació i cancel·lació dels deutes. En aquest cas, els preus es determinen amb la referència de les últimes taxacions disponibles. Per motius pràctics i de diligència, la política del Grup és prioritzar, sempre que sigui possible tant logísticament com financerament, la via de la insolumentació.

En qualsevol dels dos casos anteriors, és el departament de Recuperacions el que gestiona tot el procés amb la col·laboració de l'àrea **d'Assessoria Jurídica, Prevenció del Blanqueig i Compliment Normatiu**.

L'estratègia dissenyada i implementada pel Grup per a la gestió / comercialització d'aquests actius és principalment la venda mitjançant una sèrie d'acords amb diferents agents de la propietat immobiliària (API), als quals remunera amb una comissió de comercialització per cada unitat venuda.

En la gestió de recuperacions del deute, l'Entitat ha establert uns circuits de decisió en funció de l'antiguitat del deute. Addicionalment, l'Entitat disposa d'un esquema de delegació de facultats d'aprovació segons el qual s'estableixen els nivells d'aprovació d'alternatives de recuperació corresponents a cada un dels interlocutors en el procés.

Refinançament del deute

Aquestes operacions corresponen a aquelles en què el client ha presentat, o es preveu que pugui presentar, dificultats financeres per atendre les seves obligacions de pagament en els termes contractuals vigents i, per aquest motiu, s'ha procedit a modificar, cancel·lar o formalitzar una nova operació.

Com a norma general, les operacions refinançades o reestructurades i les noves operacions efectuades per al seu refinançament es classifiquen en la categoria de risc normal amb increment de risc. Tanmateix, tenint en compte les característiques concretes de l'operació es classifiquen en risc dubtós quan compleixen els criteris generals per classificar-les com a tals.

La correcta identificació del refinançament o reestructuració suposa la capacitat de detectar signes de possibles dificultats financeres futures de manera avançada.

Per aquest motiu, l'avaluació de la situació financera del prestatari no es limitarà a les exposicions que mostrin signes clars de dificultats financeres, sinó que es realitza també respecte a aquelles exposicions en les quals el prestatari no tingui aparentment aquestes dificultats, però les condicions del mercat han canviat significativament d'una manera que poden afectar la seva capacitat de devolució del préstec.

L'avaluació de les dificultats financeres del deutor es basen únicament en la seva situació, al marge de les garanties reals o les garanties personals aportades per tercers.

És necessari distingir entre solucions de refinançament o reestructuració viables, és a dir, aquelles que contribueixin a realment reduir el saldo pendent del deutor, i no viables.

En general, una solució de refinançament o reestructuració s'ha de considerar viable si:

- Es pot demostrar (mitjançant dades financeres raonables documentades) que el prestatari disposa de forma realista de la capacitat de pagament precisa.
- S'aborda plenament la resolució dels imports vençuts i s'espera una reducció important del saldo pendent del deutor a mitjà i llarg termini.
- Si s'han concedit prèviament solucions de refinançament o reestructuració en relació amb una exposició, l'Entitat disposa de controls interns per garantir que el nou tractament de refinançament o reestructuració compleix els criteris de viabilitat.
- La solució en qüestió no dona lloc a l'aplicació successiva de diverses mesures de refinançament o reestructuració per una mateixa exposició.

El seguiment de les operacions de refinançament o reestructuració és un element que permet a l'Entitat avaluar la qualitat de les operacions de refinançament o reestructuració, amb l'objectiu d'assegurar que el resultat final de les mesures aplicades sigui el pagament de la quantitat adequada i no un retard en la determinació de que l'exposició es incobrable.

6.1.4. Requeriments de recursos mínims per risc de crèdit

En les taules contingudes en l'apartat següent es detalla:

- La exposició original (exposició abans d'aplicar el factor de conversió del crèdit i la reducció del risc de crèdit que inclou exposicions de crèdit dins i fora de balanç).
- L'EAD (exposicions de CFF i CRM).
- Els actius ponderats per risc (APR o RWA pel seu acrònim amb anglès).
- Del quocient entre les xifres de EAD i APR s'obté la densitat de APR. Aquest càlcul equival a la ponderació mitjana que s'aplica a cada categoria d'exposició.

Requeriments de recursos propis mínims per risc de crèdit per metodologia estàndard

Sota el mètode estàndard, la ponderació per risc s'estableix en funció de la qualitat creditícia de l'exposició. El Grup Crèdit Andorrà utilitza la qualificació de les agències de qualificació externes autoritzades.

Tot seguit es presenta l'equivalència per a les principals agències de qualificació:

Correspondència de nivell de qualitat creditícia entre agències de *rating*

Nivell de qualitat creditícia	S&P	Moody's	Fitch	DBRS
1	AAA a AA-	Aaa a Aa3	AAA a AA-	AAA a AAL
2	A+ a A-	A1 a A3	A+ a A-	AH a AL
3	BBB+ a BBB-	Baa1 a Baa3	BBB+ a BBB-	BBBH a BBBL
4	BB+ a BB-	Ba1 a Ba3	BB+ a BB-	BBH a BBL
5	B+ a B-	B1 a B3	B+ a B-	BH a BL
6	Inferior a B-	Inferior a B3	Inferior a B-	CCCH i inferior

La següent taula detalla la relació entre els nivells de qualitat creditícia per categoria d'exposició i la ponderació de risc assignada en la CRR per cadascun d'aquests.

Correspondència de nivell de qualitat creditícia per ponderació entre categories d'exposició⁽¹⁾

Nivell de qualitat creditícia	Administracions centrals o bancs centrals	Entitats del sector públic	Entitats qualificades ≤ 3 mesos	Entitats qualificades > 3 mesos	Entitats no qualificades ⁽²⁾	Empreses
1	0%	20%	20%	20%	20%	20%
2	20%	50%	20%	50%	50%	50%
3	50%	100%	20%	50%	100%	100%
4	100%	100%	50%	100%	100%	100%
5	100%	100%	50%	100%	100%	150%
6	150%	150%	150%	150%	150%	150%

(1) Tractament general de les exposicions quedant fora de l'abast de la taula els casos particulars disposats en la CCR.

(2) Per a la categoria "Entitats no qualificades" s'empra com a qualificació la corresponent a l'administració central del país al qual pertany l'exposició.

El Grup Crèdit Andorrà aplica el mètode estàndard per al càlcul dels requeriments de capital per al risc de crèdit.

Tot seguit, es detalla l'impacte de l'aplicació dels CCF i la mitigació del risc de crèdit a l'exposició original dins i fora de balanç. Així mateix, es mostren els APR computats i la densitat d'aquests.

EU CR4 - Exposició al risc de crèdit i efectes de la reducció del risc de crèdit

En milers d'euros

Categoria exposició	Exposicions abans de CCF i CRM		Exposicions després de CCF i CRM		APR i densitat	
	Import en balanç	Import fora balanç	Import en balanç	Import fora balanç	APR	Densitat dels APR
Administracions centrals o bancs centrals	1.634.812	1.640	1.634.812	820	-	0,00%
Administracions regionals o autoritats locals	35.657	15.194	35.657	3.844	-	0,00%
Entitats del sector públic	41.452	6.860	41.452	3.214	-	0,00%
Bancs multilaterals de desenvolupament	52.079	-	52.079	-	-	0,00%
Entitats	316.485	118.387	274.664	21.333	119.628	40,42%
Empreses	810.017	189.109	554.707	118.744	636.886	94,57%
Exposicions minoristes	226.223	135.078	135.171	85.445	116.124	52,64%
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	789.616	27.866	789.616	27.866	303.532	37,13%
Exposicions en situació de <i>default</i>	132.408	668	132.407	576	138.283	103,99%
Exposicions associades a riscos particularment elevats	185.756	13.737	184.455	5.862	285.477	150,00%
Organismes d'inversió col·lectiva	-	-	-	-	-	-
Exposicions de renda variable	87.976	-	87.976	-	142.212	161,65%
Altres partides	407.706	-	407.706	-	449.240	110,19%
TOTAL	4.720.187	508.538	4.330.700	267.705	2.191.381	47,66%

Tot seguit es mostren les EAD i APR calculades segons les categories regulatòries de la CRR i les ponderacions de risc aplicables:

Mètode estàndard (EAD) 2019

Imports en milers d'euros

Categoria Exposició	EAD																TOTAL EXPOSURES	De les quals sense qualificació	
	0% RW	2% RW	4% RW	10% RW	20% RW	35% RW	50% RW	70% RW	75% RW	100% RW	150% RW	250% RW	370% RW	1250% RW	Altres RW	Deduïdes			
Administracions centrals o bancs centrals	1.635.632	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.635.632	-
Administracions regionals o autoritats locals	39.501	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39.501	39.501
Entitats del sector públic	44.666	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44.666	44.666
Bancs multilaterals de desenvolupament	52.079	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	52.079	-
Organitzacions internacionals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats	-	-	-	-	206.015	-	14.848	-	-	75.133	-	-	-	-	-	-	-	295.997	-
Empreses	-	-	-	-	-	-	583	-	-	672.867	-	-	-	-	-	-	-	673.451	673.451
Exposicions minoristes	-	-	-	-	-	-	-	-	220.616	-	-	-	-	-	-	-	-	220.616	220.616
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	-	-	-	-	-	553.985	263.497	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	817.482	817.482
Exposicions en situació de default	-	-	-	-	-	-	-	-	-	122.401	10.583	-	-	-	-	-	-	132.983	132.983
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	190.317	-	-	-	-	-	-	190.317	190.317
Bons garantits	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organismes d'inversió col·lectiva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Exposicions de renda variable	-	-	-	-	-	-	-	-	-	51.819	-	36.157	-	-	-	-	-	87.976	49.012
Altres partides	38.396	-	-	-	-	-	-	-	-	316.024	-	53.286	-	-	-	-	-	407.706	407.706
Total	1.810.273	-	-	-	206.015	553.985	278.929	-	220.616	1.238.244	200.900	89.443	-	-	-	-	-	4.598.405	2.575.733

Mètode estàndard (EAD) 2018
Imports en milers d'euros

Categoria Exposició	EAD																TOTAL EXPOSURES	De les quals sense qualificació	
	0% RW	2% RW	4% RW	10% RW	20% RW	35% RW	50% RW	70% RW	75% RW	100% RW	150% RW	250% RW	370% RW	1250% RW	Altres RW	Deduïdes			
Administracions centrals o bancs centrals	1.535.030	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.535.030	-
Administracions regionals o autoritats locals	44.884	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44.884	44.884
Entitats del sector públic	51.284	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	51.284	51.284
Bancs multilaterals de desenvolupament	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organitzacions internacionals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats	-	-	-	-	205.056	-	68.502	-	-	21.465	-	-	-	-	-	-	-	295.023	-
Empreses	-	-	-	-	697	-	585	-	-	700.665	-	-	-	-	-	-	-	701.928	76.410
Exposicions minoristes	-	-	-	-	-	-	-	-	215.641	-	-	-	-	-	-	-	-	215.635	215.635
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	-	-	-	-	-	554.709	195.138	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	749.847	749.847
Exposicions en situació de default	0	-	-	-	-	-	-	-	-	58.162	1.352	-	-	-	-	-	-	59.513	59.513
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	211.961	-	-	-	-	-	-	211.961	211.961
Bons garantits	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organismes d'inversió col·lectiva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.355	-	-	-	-	-	-	8.346	8.346
Exposicions de renda variable	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48.869	-	27.541	-	-	-	-	-	76.410	-
Altres partides	37.690	-	-	-	-	-	268	-	-	274.741	-	56.900	-	-	-	-	-	369.599	369.599
Total	1.668.888	-	-	-	205.753	554.709	264.492	-	215.641	1.103.902	221.667	84.441	-	-	-	-	-	4.319.461	1.787.479

Mètode estàndard (APR) 2019
Imports en milers d'euros

Categoria Exposició	APR															TOTAL	De les quals sense qualificació			
	0% RW	2% RW	4% RW	10% RW	20% RW	35% RW	50% RW	70% RW	75% RW	100% RW	150% RW	250% RW	370% RW	1250% RW	Other RW			Deduïdes		
Administracions regionals o autoritats locals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Administracions centrals o bancs centrals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Entitats del sector públic	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bancs multilaterals de desenvolupament	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Organitzacions internacionals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Entitats	-	-	-	-	41.203	-	7.424	-	-	75.133	-	-	-	-	-	-	-	-	119.628	
Empreses	-	-	-	-	-	-	292	-	-	659.076	-	-	-	-	-	-	-	-	636.886	
Exposicions minoristes	-	-	-	-	-	-	-	-	145.927	-	-	-	-	-	-	-	-	-	116.124	
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	-	-	-	-	-	181.504	122.029	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	303.532	
Exposicions en situació de <i>default</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	122.401	15.874	-	-	-	-	-	-	-	138.283	
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	285.476	-	-	-	-	-	-	-	285.477	
Bons garantits	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Organismes d'inversió col·lectiva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Exposicions de renda variable	-	-	-	-	-	-	-	-	-	51.819	-	90.393	-	-	-	-	-	-	142.212	
Altres partides	-	-	-	-	-	-	-	-	-	316.024	-	133.216	-	-	-	-	-	-	449.240	
Total	-	-	-	-	41.203	181.504	129.744	-	145.927	1.224.453	301.350	223.609	-	-	-	-	-	-	2.191.381	1.978.552

En la taula següent es mostren les exposicions per béns immobles, desglossades entre béns comercials i residencials:

Exposicions garantides per immobles per tipus de garantia

2019 Imports en milers d'euros

Garanties	Exposició original	Exposicions post-CRM abans CCF	EAD	APR	Densitat d'APR	Capital (8%)
Residencial	562.526	553.985	553.985	181.504	32,76%	14.520
Comercial	268.271	263.497	263.497	122.029	46,31%	9.762
Total	830.797	817.482	817.482	303.532	37,13%	24.283

2018 Imports en milers d'euros

Garanties	Exposició original	Exposicions post-CRM abans CCF	EAD	APR	Densitat d'APR	Capital (8%)
Residencial	602.431	570.717	554.709	191.741	34,57%	15.339
Comercial	217.751	208.625	195.138	97.530	49,98%	7.802
Total	820.182	779.342	749.847	289.271	38,58%	23.142

Evolució de les pèrdues per deteriorament

Tot seguit es recullen els fons de correcció de valor per deteriorament d'actius i provisions per risc i compromisos contingents del Grup corresponents als últims dos exercicis per cadascuna de les categories de risc:

Evolució provisions

Imports en milers d'euros

Categoria Exposició	2018		2019	
	Provisions ⁽¹⁾	%	Provisions ⁽¹⁾	%
Administracions centrals o bancs centrals	(0)	0,00%	(386)	0,39%
Administracions regionals o autoritats locals	(141)	0,10%	(89)	0,09%
Entitats del sector públic	(65)	0,05%	(41)	0,04%
Bancs multilaterals de desenvolupament	-	-	-	-
Organitzacions internacionals	-	-	-	-
Entitats	(734)	0,53%	(520)	0,53%
Empreses	(31.734)	23,10%	(23.774)	24,06%
Exposicions minoristes	(2.869)	2,09%	(1.336)	1,35%
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	(40.840)	29,72%	(13.315)	13,47%
Exposicions en situació de <i>default</i>	(28.309)	20,60%	(40.453)	40,93%
Exposicions associades a riscos particularment elevats	(32.699)	23,80%	(18.910)	19,13%
Bons garantits	-	-	-	-
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-
Organismes d'inversió col·lectiva	(0)	0,00%	-	-
Exposicions de renda variable	-	-	-	-
Altres partides	-	0,00%	-	0,00%
Total	(137.393)	100,00%	(98.824)	100,00%

(1) Les provisions de l'exercici 2018 estan calculades sense tenir en compte la xifra prudencial després d'aplicar la disposició transitòria vuitena (introducció a la NIIF 9).

L'import corresponent a l'exercici 2019, seguint el mateix criteri que el de l'exercici anterior, ascendiria a 134.958 milers d'euros.

En l'apartat següent es mostra informació sobre les exposicions de risc de crèdit del Grup segons el mètode utilitzat per al càlcul de requeriments de càlcul **regulatori** per les següents divisions per categoria regulatoria:

- Exposicions mitjanes
- Àrea geogràfica
- Sector d'activitat
- Venciment residual

- Informació de les exposicions en mora i correccions de valor per deteriorament d'actius

Valor mitjà de les exposicions

Els imports es presenten en funció del mètode de càlcul aplicat per cada una de les categories regulatòries d'exposició.

EU CRB-B - Import net mitjà i total de les exposicions

Imports en milers d'euros

	Valor net de les exposicions al final del període	Exposicions netes mitjanes durant el període
Administracions centrals o bancs centrals	1.636.451	1.642.566
Administracions regionals o autoritats locals	50.851	52.819
Entitats del sector públic	48.311	55.471
Bancs multilaterals de desenvolupament	52.079	76.628
Organitzacions internacionals	-	-
Entitats	434.873	496.489
Empreses	999.126	1.065.285
Exposicions minoristes	361.301	362.276
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	817.482	765.035
Exposicions en situació de <i>default</i>	133.077	139.781
Exposicions associades a riscos particularment elevats	199.492	212.336
Bons garantits	-	-
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-
Organismes d'inversió col·lectiva	-	8.803
Exposicions de renda variable	87.976	83.137
Altres partides	407.706	379.887
Total Mètode estàndard	5.228.725	5.340.514

Distribució geogràfica de les exposicions

A continuació s'informa, el 31 de desembre del 2019, de la distribució per exposició neta d'ajustos de valor i provisions, desglossada per àrees geogràfiques significatives per al Grup Crèdit Andorrà i per a les categories d'exposició **regulatòries** en funció dels mètodes de càlcul dels requeriments de recursos propis.

EU CRB-C. Desglossament geogràfic de les exposicions

Imports en milers d'euros

Categoria Exposició	Andorra	Espanya	França	Altres països de la zona euro	Altres països d'Europa	LatAm i Carib	Altres	Total
Administracions centrals o bancs centrals	149.013	120.250	340.109	562.496	95.953		368.630	1.636.451
Administracions regionals o autoritats locals	50.851							50.851
Entitats del sector públic	47.804	507						48.311
Bancs multilaterals de desenvolupament				52.079				52.079
Organitzacions internacionals								-
Entitats	36.091	153.760	84.157	98.095	27.807	13.098	21.865	434.873
Empreses	671.346	112.387		38.112	10	114.315	62.955	999.126
Exposicions minoristes	256.455	50.219	1.993	12.900	1.806	23.152	14.776	361.301
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	759.637	49.637	625	110	1.474	128	5.870	817.482
Exposicions en situació de <i>default</i>	132.724	233	0	99	7	14	1	133.077
Exposicions associades a riscos particularment elevats	172.188	20.251		6.912		141		199.492
Bons garantits								-
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini								-
Organismes d'inversió col·lectiva								-
Exposicions de renda variable	86.094			117	1.766			87.976
Altres partides	407.706							407.706
TOTAL	2.769.909	507.244	426.885	770.920	128.822	150.848	474.097	5.228.725

Distribució de les exposicions per venciment residual

Tot seguit es detallen les exposicions en termes de valor net d'ajustos de valoració i provisions, desglossades pel tipus de venciment residual i en funció de les categories regulatòries, així com els actius ponderats per risc segons el càlcul de requeriments de recursos propis mínims aplicat.

EU CRB-E - Venciment de les exposicions

Imports en milers d'euros

Categoria regulatòria de risc	Valor de l'exposició neta en funció del venciment residual						Total
	A la vista	Inferior a 3 mesos	3 mesos i 1 any	1 i 5 anys	Superior a 5 anys	Sense venciment establert	
Governos centrals o bancs centrals	15.559	192.103	85.135	692.356	651.140	158	1.636.451
Governos regionals o autoritats locals	-	3.997	11.195	9.031	26.617	10	50.851
Entitats del sector públic	-	2.075	1.801	2.865	41.565	4	48.311
Bancs multilaterals de desenvolupament	-	20.584	-	30.563	933	-	52.079
Entitats	293.857	6.143	48.804	68.775	12.994	4.299	434.873
Empreses	11.530	117.428	394.391	221.989	253.125	662	999.126
Minoristes	217	67.843	139.401	65.206	69.707	18.927	361.301
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	-	15.006	48.849	116.906	636.721	-	817.482
Exposicions en situació de <i>default</i>	-	52.297	7.786	62.086	10.724	183	133.077
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	12.076	91.356	58.656	6.460	10.835	179.384
Organismes d'inversió col·lectiva	-	20.109	-	-	-	-	20.109
Renda variable	-	-	-	-	-	87.976	87.976
Altres exposicions	-	-	-	-	-	407.706	407.706
Total	321.163	509.661	828.719	1.328.433	1.709.988	530.760	5.228.725

Distribució d'actius ponderats per risc (APR) per venciment

Imports en milers d'euros

Categoria regulatòria de risc	Distribució d'APR en funció del venciment residual						Total
	A la vista	Inferior a 3 mesos	3 mesos i 1 any	1 i 5 anys	Superior a 5 anys	Sense venciment establert	
Governos centrals o bancs centrals	-	-	-	-	-	-	-
Governos regionals o autoritats locals	-	-	-	-	-	-	-
Entitats del sector públic	-	-	-	-	-	-	-
Bancs multilaterals de desenvolupament	-	-	-	-	-	-	-
Entitats	40.743	3.334	19.361	42.331	9.592	4.268	119.628
Empreses	11.530	63.778	153.784	189.499	217.687	607	636.886
Minoristes	9	8.846	19.807	32.153	41.596	13.712	116.124
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	-	4.519	20.270	45.628	233.114	-	303.532
Exposicions en situació de <i>default</i>	-	57.573	7.777	62.030	10.718	184	138.283
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	12.098	134.894	82.875	9.653	16.253	255.772
Organismes d'inversió col·lectiva	-	29.704	-	-	-	-	29.704
Renda variable	-	-	-	-	-	142.212	142.212
Altres exposicions	-	-	-	-	-	449.240	449.240
Total	52.282	179.853	355.893	454.516	522.360	626.476	2.191.381

Per venciment residual, el 41% de les exposicions tenen un venciment d'entre 3 mesos i 5 anys, mentre que el 33% tenen un venciment superior a 5 anys.

Distribució de les exposicions per venciment residual

Les taules següents presenten les exposicions detallades pels diferents sectors i/o segments del Grup.

EU CR1-A - Qualitat creditícia de les exposicions per categories

Imports en milers d'euros

Categoria regulatòria de risc	Valor comptable brut de		Ajustament per risc de crèdit específic (c)	Ajustament per risc de crèdit general (d)	Fallits acumulats (e)	Càrrecs per ajustament per risc de crèdit	Valors nets (a+b-c-d)
	Exposicions en situació de default (a)	Exposicions que no estan en situació de default (b)					
Governos centrals o bancs centrals	-	1.636.838	386	-	-	-	41.636.451
Governos regionals o autoritats locals	-	50.939	89	-	-	(53)	50.851
Entitats del sector públic	-	48.352	41	-	-	(15)	48.311
Bancs multilaterals de desenvolupament	-	52.079	-	-	-	-	52.079
Organismes internacionals	-	-	-	-	-	-	-
Entitats	779	435.392	520	-	-	(154)	434.873
Empreses	-	1.022.900	23.774	-	-	(1.772)	999.126
<i>De les quals PIME</i>	-	663.104	3.702	-	-	(743)	659.402
Minoristes	23.112	362.637	1.336	-	-	(233)	361.301
<i>De les quals PIME</i>	12.164	172.445	559	-	-	(98)	171.886
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	149.639	830.797	13.315	-	-	(346)	817.482
<i>De les que PIME</i>	73.127	332.312	10.224	-	-	186	322.088
Exposicions en situació de <i>default</i>	-	-	40.453	-	-	1.217	133.077
Exposicions associades a riscos particularment elevats	7.462	190.831	18.910	-	-	(7.598)	179.384
Bons garantits	-	-	-	-	-	-	-
Reclamacions a institucions i empreses amb avaluació de crèdit a curt termini	-	-	-	-	-	-	-
Organismes d'inversió col·lectiva	-	20.109	0	-	-	0	20.109
Renda variable	-	87.976	-	-	-	-	87.976
Altres exposicions	-	407.706	-	-	-	-	407.706
Total	180.992	5.146.557	98.824	-	-	(8.949)	5.228.725

(c) Les provisions mostrades corresponen a la xifra prudencial després d'aplicar la disposició transitòria vuitena (Introducció a la NIIF 9).

EU CRB-E - Qualitat creditícia de préstecs per sector o tipus de contrapart
Imports en milers d'euros

Sectors d'activitat	Valor comptable brut de		Ajustament per risc de crèdit específic (c)	Ajustament per risc de crèdit general (d)	Fallits acumulats (e)	Càrrecs per ajustament per risc de crèdit	Valors nets (a+b-c-d)
	Exposicions en situació de default (a)	Exposicions que no estan en situació de default (b)					
Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	0	1.854	3	-	-	(1)	1.851
Indústries extractives	-	52	0	-	-	(0)	52
Indústria manufacturera	183	34.292	122	-	-	(63)	34.353
Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	-	-	-	-	-	-	-
Subministrament d'aigua	-	-	-	-	-	-	-
Construcció	4.254	83.840	1.645	-	-	130	86.450
Comerç a l'engròs i al detall	16.840	248.685	7.115	-	-	(1.876)	258.410
Transport i emmagatzematge	0	16.128	52	-	-	(62)	16.076
Hosteleria	77	63.283	1.111	-	-	(3.182)	62.249
Informació i comunicacions	0	6.694	4	-	-	(27)	6.690
Activitats immobiliàries	20.350	256.763	26.151	-	-	(10.854)	250.962
Activitats professionals	2.405	77.628	887	-	-	(336)	79.147
Administració pública i defensa; seguretat social i obligatòria	-	1.722.847	475	-	-	(70)	1.722.372
Educació	-	3.040	12	-	-	(12)	3.028
Activitats sanitàries i serveis socials	-	21.874	14	-	-	(480)	21.860
Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment	11	46.713	78	-	-	18	46.646
Altres serveis	136.871	2.562.862	61.154	-	-	7.866	2.638.578
Total	180.992	5.146.557	98.824	-	-	(8.949)	5.228.725

(c) Les provisions mostrades corresponen a la xifra prudencial després d'aplicar la disposició transitòria vuitena (Introducció a la NIIF 9).

La taula següent presenta la informació de les exposicions desglossades per àrea geogràfica. El 31 de desembre de 2019, el 53% del valor comptable brut de les exposicions es concentra en Andorra, seguit per “Altres països de la zona euro” amb un 15%. La resta de zones, suposen el 32% restant.

EU CR1-C

Imports en milers d'euros

Zona geogràfica	Valor comptable brut de		Ajust per risc de crèdit específic (c)	Ajust per risc de crèdit general (d)	Fallits acumulats (e)	Càrrecs per ajust per risc de crèdit	Valors nets (a+b-c-d)
	Exposicions en situació de default (a)	Exposicions que no estan en situació de default (b)					
Andorra	180.533	2.686.842	97.467	-	-	(8.580)	2.769.908
Espanya	259	507.885	899	-	-	(404)	507.245
França	0	426.908	23	-	-	1	426.885
Altres països de la zona Euro	166	771.103	350	-	-	77	770.920
Altres països d'Europa	13	128.823	13	-	-	5	128.822
Llatinoamèrica i Carib	19	150.864	34	-	-	23	150.848
Altres	1	474.133	37	-	-	(69)	474.097
Total	180.992	5.146.557	98.824	-	-	(8.949)	5.228.725

(c) Les provisions mostrades corresponen a la xifra prudencial després d'aplicar la disposició transitòria vuitena (Introducció a la NIIF 9).

Tot seguit es presenta el valor comptable brut de les exposicions vençudes desglossades per trams de dies de venciment i producte.

Antiguitat de les exposicions vençudes (CR1-D)

Imports en milers d'euros

	Valors comptables bruts					
	≤ 30 dies	> 30 dies ≤ 60 dies	> 60 dies ≤ 90 dies	> 90 dies ≤ 180 dies	> 180 dies ≤ 1 any	> 1 any
Préstecs	32.105	26.805	2.888	1.562	12.453	66.954
Valors representatius de deute	-	-	-	-	-	-
Total exposicions	32.105	26.805	2.888	1.562	12.453	66.954

EU CR1-E - Exposicions dubtoses i exposicions reestructurades i refinançades

Imports en milers d'euros

	Valors comptables de												
	Exposicions en situació de <i>performing</i> i <i>non-performing</i>							Valor acumulat de deteriorament, provisions i ajustos negatius en valor raonable degut al risc de crèdit				Garanties reals i financeres	
	De les quals: normals amb saldos vençuts entre >30 dies i <=90 dies	De les quals: reestructurades/refinançades en <i>performing</i>	De les que en <i>non-performing</i>			Expos. <i>performing</i>		Expos. <i>non-performing</i>		En exposicions dubtoses	De les quals: exposicions reestructurades i refinançades		
			De les quals: en situació de <i>default</i>	De les quals: deteriorades	De les quals: reestructurades i refinançades	De les quals: reestructurades i refinançades	De les quals: reestructurades i refinançades						
Valors representatius de deute	1.794.246	-	-	-	-	-	-	(564)	-	-	-	-	-
Préstecs i bestretes	2.773.788	30.593	346.603	180.135	80.018	180.135	116.089	(72.833)	(52.292)	(59.244)	(34.801)	106.684	73.922
Exposicions fora de balanç	469.740	191	6.974	892	162	726	5	(2.623)	-	(259)	-	-	-
Total	5.037.774	30.784	353.577	181.027	80.179	180.860	116.094	(76.019)	(52.292)	(59.503)	(34.801)	106.684	73.922

La taula següent separa les exposicions en garantides i no garantides.

EU CR3 - Tècniques de reducció del risc de crèdit - Visió general

Imports en milers d'euros

	Exposicions no cobertes	Exposicions cobertes	Exposicions mitigades per col·lateral	Exposicions mitigades per garanties financeres	Exposicions mitigades per derivats
Total préstecs	1.760.584	1.303.014	817.482	485.533	-
Total valors representatius de deute	1.662.249	-	-	-	-
Total exposicions	3.422.833	1.303.014	817.482	485.533	-
De les quals: en situació de <i>default</i>	32.865	100.212	100.200	11	-

6.2. Participacions i instruments de capital no inclosos en la cartera de negociació

El Grup posseeix participacions en entitats en les quals intervé en major o menor mesura en la gestió i processos de presa de decisions amb les quals persegueix l'assoliment dels objectius que s'integren en l'estratègia del Grup i en les quals hi ha una intenció de mantenir una relació de permanència en el seu accionariat ("participacions estratègiques").

Així mateix, posseeix participacions en altres entitats amb objectius diferents, bàsicament consistents a maximitzar els resultats que s'obtinguin mitjançant la seva gestió ("Actius financers a valor raonable amb canvis en resultat global").

Es mantenen amb finalitats estratègiques les participacions i instruments de capital propietat del Grup que estan classificades comptablement en les categories d'entitats dependents, negocis conjunts, associades i si s'escau, entitats estructurades i combinacions de negocis. Així mateix, hi ha algunes participacions classificades en la categoria d'actius financers a valor raonable amb canvis en resultat global que també es mantenen amb caràcter estratègic, detallats en la nota 11 dels estats financers consolidats.

Entre les participacions mantingudes amb caràcter estratègic classificades en la categoria "Actius financers a valor raonable amb canvis en un altre resultat global", es troba la participació en Crèdit Assegurances, que el 2019 va segregar el negoci de vida risc en entrar Caser Seguros a formar part del negoci assegurador de vida risc del Grup a Andorra. Arran de l'acord, Caser Seguros ha passat a ser el titular del 51% de CA Vida Assegurances (nova companyia constituïda al sol efecte de segregar el negoci de vida risc de Crèdit Assegurances i permetre així la transacció amb Caser Seguros) i el 49% restant ha quedat sota la titularitat de Crèdit Assegurances.

Aquesta transacció de banca assegurances, que es va executar i elevar a públic formalment abans del 31 de desembre del 2019, una vegada obtingudes totes les autoritzacions dels reguladors pertinents, ha estat la primera d'aquesta índole signada al Principat d'Andorra. L'operació esmentada ha comportat també la signatura d'un contracte de comercialització en exclusiva dels productes esmentats de vida risc a través de la xarxa d'oficines de Crèdit Andorrà al Principat, així com la signatura de diferents contractes de prestació de serveis entre les parts.

En termes quantitativs, l'operació ha comportat el reconeixement d'unes plusvàlues per un import total de 37.911 milers d'euros (nota 37 dels estats financers), dels quals 18.467 milers d'euros s'han reconegut en l'epígraf «Guanyos o pèrdues al donar de baixa en comptes actius no financers, nets» pel reconeixement a valor de mercat de la participació retinguda, la qual s'ha reconegut exclusivament en el consolidat, en compliment de l'establert per la NIIF 10 "Estats financers consolidats" per a operacions amb pèrdua de control d'una participada.

En l'annex I dels estats financers consolidats de l'exercici 2019 del Grup Crèdit Andorrà s'inclou la descripció de les carteres en les quals es classifiquen les participacions i els instruments de capital del Grup. Així mateix, en la nota 3 es detallen els criteris comptables de registre i valoració que s'apliquen a cadascuna d'elles, detallant el perímetre i principals polítiques comptables de consolidació.

La memòria forma part dels estats financers anuals, que estan disponibles a la web del grup en l'adreça següent: <http://informeanual.creditandorrargroup.com/ca/>

6.2.1. Gestió del risc en cartera accionarial

Definició i política general

El risc associat a les participacions accionaries (o "participades") rau en la possibilitat d'incórrer en pèrdues o minorar la solvència del Grup com a conseqüència de moviments adversos dels preus de mercat, de possibles vendes o de la insolvència de les inversions realitzades mitjançant instruments de capital.

En aquesta cartera s'inclouen principalment les inversions de caràcter estratègic, amb un horitzó de mitjà-llarg termini i on el Grup desenvolupa una gestió activa de la participació, com ara la tinença d'accions en filials que no s'integren globalment per la seva activitat en el balanç prudencial, principalment el Grup Assegurador, capçalera del grup assegurador de Crèdit Andorrà.

Com a part del necessari seguiment i control dels riscos associats a la cartera s'implementen una sèrie de controls per al necessari seguiment i gestió del deteriorament d'aquests actius.

Estructura i organització de la funció de gestió del risc

En el Grup, les participacions accionaries són objecte d'un seguiment i anàlisi especialitzats, amb més profunditat en aquelles que tenen caràcter permanent o amb import d'inversió i impacte en capital més materials.

En l'estructura organitzativa del Grup existeixen diversos nivells i tipus de control:

- **Presència en els òrgans de govern de les participades:** en funció del percentatge de participació i de l'aliança estratègica amb els accionistes majoritaris (quan no ho és el Grup), solen ser membres del consell d'administració o de l'alta direcció els nomenats com a membres del consell d'administració de les empreses participades. De vegades, això inclou també la seva participació en comissions especialitzades, com ara les comissions delegades o comissions de seguiment. D'aquesta manera, aquests consellers poden estar informats, participar i influir en la presa de decisions més rellevants d'aquestes empreses i alinear així el perfil de risc d'aquestes inversions al del Grup.
- **Control i anàlisi financera:** mitjançant especialistes dedicats a monitoritzar l'evolució de les dades econòmiques i financeres, així com a entendre i alertar davant canvis normatius, dinàmiques competitives en els països i sectors en què operen aquestes participades. D'aquesta manera, des del centre de comptabilitat de la matriu, s'acumula i es comparteix el coneixement sobre aquestes participacions. Aquests analistes financers també recapten la informació necessària, inclosos informes de tercers (p. ex., bancs d'inversió, agències de ràting), per tenir una perspectiva global de possibles riscos en el valor de les participacions.

Com a norma general en les participacions més rellevants, s'actualitzen de forma recurrent tant les previsions com les dades reals de la contribució de les participades en el compte de resultats i en els fons propis (en els casos que apliqui). En aquests processos, es comparteix amb l'Alta Direcció la perspectiva dels analistes (evolució econòmica i financera, alertes, recomanacions, preus-objectiu, etcètera) sobre les empreses participades.

Les conclusions sobre els resultats comptables i les principals alertes sobre canvis en la contribució de les participacions són elevades a la direcció de l'àrea corresponent i compartides amb els òrgans de govern de Crèdit Andorrà, amb periodicitat mínima trimestral, com a norma general.

- **Registre comptable:** l'àrea de Planificació Financera, Operacions i Mitjans assegura que tota la informació necessària sigui integrada en qualitat i terminis preceptius en els sistemes informàtics del Grup, així com el posterior *reporting* extern. Aquest procés compta amb controls i compleix la normativa de Sistema de Control Intern d'Informació Financera (SCIIF). També en l'àmbit de l'àrea financera es comptabilitzen les variacions en fons propis que generen les societats integrades pel mètode de la participació.

Gestió del risc de participades a Crèdit Andorrà

Com a conseqüència de la normativa bancària, l'àrea de Riscos Globals monitoritza l'exposició i el consum de capital **regulatori** associat a les participades, en funció de la classificació de l'empresa participada. S'utilitzen, entre d'altres, eines dins del marc de la Regulació europea de requeriments de capital: DRC IV i CRR19.

L'àrea col·labora amb d'altres realitzant directament el procés de càlcul i *reporting* regulatori de l'estat de solvència de la cartera de participades del Grup, així com en altres tasques relacionades amb la gestió del risc en el grup d'empreses participades.

Com a part del necessari seguiment i control dels riscos associats a la cartera hi ha una política corporativa de seguiment i gestió del deteriorament d'altres actius.

A continuació, s'amplia aquest aspecte metodològic.

Sistemes de mesurament i d'informació

Les tècniques de mesura utilitzades són, de forma no exclusiva, les següents:

- **Descompte de fluxos de caixa o DCF (mètode del valor present).** Aquest model utilitza els fluxos futurs de caixa, així com el valor residual i els descompta per calcular-ne el valor actual. Els inputs necessaris poden ser observables en mercat o no. Alguns exemples serien:
 - Corbes de tipus d'interès. Per a la valoració d'una empresa, és necessari disposar dels factors de descompte per a cadascuna de les dates en què estigui situat un flux.
 - L'estructura financera d'empreses del sector per obtenir-ne la β desapalancada a efectes d'introducció en els càlculs de l'*equity value* sobre la base de l'estructura financera de la participada.
 - Prima de risc.
- **Descompte de dividends.** Aquest model utilitza els fluxos futurs de dividends calculats mitjançant una anàlisi històrica i provisional per tal d'obtenir el valor de la participació.
- **Preus comparables.** S'utilitzen preus d'empreses comparables, per calcular tant el valor raonable d'una participació com del valor dels seus actius, realitzant ajustos posteriors per tenir en compte diferències que hi poden haver entre la societat valorada i el que es pren com a referència. Els inputs utilitzats són bàsicament els següents:
 - Transaccions d'empreses comparables, multiplicadors d'ebitda, de vendes...
 - Comparatives de xifres i mètriques comparatives d'empreses i/o d'actius del sector corresponent.

- **Estudi de patrimoni net.** Representa el valor total de tots els actius i passius d'una societat, fons, etcètera i és obtingut periòdicament en fer el seguiment dels estats financers de la societat.

6.2.2. Requeriments de recursos propis mínims per risc associat a la cartera de participacions accionaries

Tot seguit figura el desglossament de l'exposició i els APR corresponents a la cartera de participacions. Aquesta informació es presenta detallada en funció dels mètodes de càlcul previstos en la regulació europea de requeriments de capital (CRD IV i CRR) així com en funció de la categoria de cadascun.

Exposició de la cartera de participacions accionaries

En milers d'euros i %

	Exposició original	EAD	LGD	APR	Densitat d'APR	PE	Capital (8%)
Participacions accionaries	105.578	87.838	-	142.074	161,7%	-	11.366
Total riscos crediticis	105.578	87.838		142.074	161,7%	-	11.366

6.2.3. Aspectes quantitius

Descripció, comptabilització i valoració

La cartera de participacions del Grup comprèn companyies d'importància en el país de la matriu i amb capacitat de generar valor i rendibilitat recurrent. En general, es tracta de participacions d'índole estratègica, amb involucració del Grup en els seus òrgans de govern i en la definició de les seves polítiques i estratègies futures. Els comptes anuals del Grup Crèdit Andorrà corresponents a l'exercici 2019 presenten el detall de les entitats incloses en la cartera de participacions accionaries del Grup amb indicació del seu sector d'activitat i el seu àmbit d'actuació.

La inversió en aquestes companyies és registrada en els capítols següents d'actiu:

- **Participacions:** inversions en el capital d'entitats classificades com a empreses del Grup, multigrup o associades. Es classifica en l'actiu en "Inversions en negocis conjunts i associades".
- **Resta de participacions en instruments de patrimoni:** amb caràcter general, el Grup exerceix l'opció en el reconeixement inicial i de forma irrevocable per incloure en la cartera d'Actius financers no mantinguts per negociar valorats obligatòriament a valor raonable amb canvis en resultats les inversions en instruments de patrimoni net que no es classifiquen com a mantinguts per negociar i que, en cas de no exercir aquesta opció, es classificarien com a Actius financers a valor raonable amb canvis en altre resultat global.

Tot seguit es presenten les polítiques comptables i mètodes de valoració de cada un dels capítols esmentats.

Participacions

Es valoren mitjançant l'aplicació de mètode de la participació, utilitzant la millor estimació del seu valor teòric comptable en el moment de la formulació dels comptes anuals. S'utilitzen mètodes de valoració generalment acceptats, com ara models de descompte de fluxos de caixa futurs (DCF) mitjançant la metodologia de valor present, corbes de regressió, models de descompte de dividends (DDM) i altres. No es consideren potencials primes de control en la valoració.

Les projeccions de balanç i compte de resultats de les participacions es realitzen a cinc anys, en tenir caràcter d'inversions a llarg termini, i s'actualitzen i s'ajusten semestralment. S'utilitzen hipòtesis moderades obtingudes de fonts d'informació de reconegut prestigi i taxes de descompte individualitzades per a cada negoci i país. Les taxes de creixement utilitzades per calcular el valor residual més enllà del període cobert per les projeccions realitzades es determinen en funció de les dades de l'últim període projectat i no superen mai l'increment del PIB nominal estimat del país o països on les entitats participades desenvolupen la seva activitat.

Adicionalment, es realitzen anàlisis de sensibilitat de les assumpcions utilitzant canvis raonables en les hipòtesis clau sobre les quals es basa l'import recuperable, per tal de confirmar si aquest import recuperable segueix excedint l'import a recuperar.

Actius financers a valor raonable amb canvis en un altre resultat global

Els actius financers a valor raonable amb canvis en un altre resultat global sempre es valoren pel seu valor raonable, i els canvis del seu valor, nets del seu impacte fiscal, es registren amb contrapartida al patrimoni net. En el cas de les participacions en entitats cotitzades, el seu valor raonable és el preu que se'n pagaria en un mercat organitzat, transparent i profund. En el moment de la venda es comptabilitzarà la corresponent pèrdua o benefici, registrats prèviament en un altre resultat global, a reserves.

Valor raonable i en llibres de les participacions accionaries

Tot seguit es detalla el valor raonable i en llibres de les participacions i instruments de patrimoni del Grup no inclosos com a actius mantinguts per negociar ni a la cartera d'actius financers designats a valor raonable amb canvi en resultats, el 31 de desembre de 2019.

Valor en llibres de les participacions i instruments de capital no inclosos en la cartera de negociació

En milers d'euros

Actius financers a valor raonable amb canvis en altre resultat global^(*)	15.606
Accions de societats cotitzades	-
Accions de societats no cotitzades	15.606
Participacions	89.972
Cotitzades	-
No cotitzades	89.972
Total Valor en llibres	105.578

(*) El valor en llibres d'aquests actius equival al seu valor raonable.

Valor d'exposició de les participacions accionaries

El 31 de desembre del 2019, la EAD per risc associat a la cartera de participacions accionaries ascendeix a 105 milions d'euros.

Aquest import inclou el valor de la cartera d'Actius financers a valor raonable amb canvis en un altre resultat global, participacions en entitats associades i en entitats dependents no consolidades per la seva activitat.

7. Risc de crèdit de contrapart i CVA

El risc de crèdit de contrapart, inclòs el risc per Credit Value Adjustment (CVA), quantifica les pèrdues derivades del potencial incompliment per part de la contrapart i abans de la liquidació dels fluxos de caixa. Es calcula per operacions en instruments derivats d'acord amb el que es disposa per la Llei 35/2018.

Grup Crèdit Andorrà disposa d'un model organitzatiu, metodològic i de gestió de riscos, entre els quals s'inclou el risc de crèdit de contrapart, que compta amb eines, procediments i models que afavoreixen una gestió eficient.

Crèdit Andorrà realitza una gestió prudent del risc de crèdit de contrapart mitjançant l'assignació de límits interns i tècniques de mitigació del risc amb l'objectiu de disminuir l'exposició en aquest risc. El sistema de *core banking* inclou un mòdul que permet conèixer les posicions obertes amb les contraparts amb l'objectiu de no superar els límits establerts.

7.1. Requeriments de recursos propis mínims

El mètode emprat per a fer el càlcul dels actius ponderats per risc de crèdit de contrapart és el mètode de valoració de posicions a preus de mercat, que queda recollit en l'article 274 d'aquest reglament. Així mateix, en l'article 298 s'especifica els efectes del reconeixement de la compensació (*netting*) com a tècnica de reducció del risc.

En aquest apartat s'informa de les exposicions i els APR per risc de crèdit de contrapart i CVA. D'aquesta forma es permet l'alineació d'aquesta informació amb la corresponent als estats de Corep.

Cal remarcar que el Grup Crèdit Andorrà no té exposicions davant entitats de contrapartida central (ECC).

En la taula següent es detallen els APR de recursos propis per risc de crèdit de contrapart i CVA del Grup, el 31 de desembre de 2019.

Actius ponderats per risc de contrapart, Default Fund i CVA

Imports en milers d'euros

Mètode aplicat	APR
Mètode estàndard	21.426
<i>del qual per contrapart</i>	18.625
<i>del qual per Credit Value Adjustment (CVA)</i>	2.800
<i>del qual per Default Fund (DF)</i>	-
Total	21.426

En la taula següent es mostra l'anàlisi de l'exposició al risc de crèdit de contrapart en funció del mètode.

EU CCR1 - Anàlisi de l'exposició al risc de contrapart en funció del mètode
Imports en milers d'euros

	Nocional	Cost de reposició / valor actual de mercat	Possible exposició creditícia futura	EPE efectiva	Multiplificador	EAD després de la reducció del risc de crèdit	APR
Valoració a preus de mercat		10.924	13.217			24.141	18.625
Exposició original						-	-
Mètode estàndard						-	-
IMM (per derivats i operacions de finançament de valors)						-	-
Dels quals: operacions de finançament de valors						-	-
Dels quals: derivats i operacions amb liquidació diferida						-	-
Dels quals: procedents de la compensació contractual entre productes						-	-
Mètode simple per a les garanties reals de naturalesa financera (per a operacions de finançament de valors)						-	-
Mètode ampli per a les garanties reals de naturalesa financera (per a operacions de finançament de valors)						-	-
Valor en risc (VaR) per operacions de finançament de valors						-	-
Total	-	10.924	13.217	-	-	24.141	18.625

El cost de reposició pel mètode de valoració a preus de mercat és el valor de l'exposició actual, és a dir, el valor més alt entre zero o el valor de mercat d'una operació o d'una cartera d'operacions en un conjunt d'operacions compensables amb una contrapart que es perdria si la contrapart incomplís, assumint que no es recuperaria res del valor de dites operacions en cas d'insolvència o liquidació.

La possible exposició creditícia futura segons el mètode de valoració de preus de mercat es refereix al producte dels imports nacionals o valors subjacents aplicables segons els percentatges específics establerts en l'article 274 de la CRR.

L'Exposure at Default (EAD) després de la reducció del risc de crèdit es refereix a l'import per calcular els requeriments de capital després d'haver aplicat les tècniques de reducció del risc de crèdit descrites a la part tercera, títol II, capítol 6 de la CRR.

En la taula següent es mostra el detall de EAD de risc de crèdit de contrapart segons els diferents graus de ponderació de risc en funció del mapeig de ràting d'agència dictat per la EBA:

Exposicions al risc de contrapart i efectes de tècniques per sa mitigació
Imports en milers d'euros

	Exposició original	EAD	APR	Densitat d'APR	Capital (8%)
Administracions centrals o bancs centrals	-	-	-	-	-
Administracions regionals o autoritats locals	-	-	-	-	-
Entitats del sector públic	-	-	-	-	-
Bancs multilaterals de desenvolupament	-	-	-	-	-
Organitzacions internacionals	-	-	-	-	-
Entitats	8.698	8.698	3.212	36,93%	257
Empreses	15.325	15.325	15.325	100,00%	1.226
Exposicions minoristes	119	119	89	75,00%	7
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	-	-	-	-	-
Exposicions en situació de <i>default</i>	-	-	-	-	-
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	-	-	-	-
Bons garantits	-	-	-	-	-
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-
Organismes d'Inversió Col·lectiva	-	-	-	-	-
Exposicions de renda variable	-	-	-	-	-
Altres partides	-	-	-	-	-
Total	24.141	24.141	18.625	77%	1.490

Només s'inclou el risc de contrapart. No s'inclou el risc de crèdit, ni titulitzacions, ni accionarial.
EU CCR3 – Mètode estàndard – Exposicions al risc de contrapart per cartera regulatòria i risc (EAD)
Imports en milers d'euros

Categories d'exposició	EAD											Total	De les quals: sense qualificació	
	0%	2%	4%	10%	20%	50%	70%	75%	100%	150%	Altres			
Administracions centrals o bancs centrals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Administracions regionals o autoritats locals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats del sector públic	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bancs multilaterals de desenvolupament	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organitzacions internacionals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats	-	-	-	-	3.790	4.907	-	-	-	-	-	-	8.698	-
Empreses	-	-	-	-	-	-	-	-	15.325	-	-	-	15.325	15.325
Exposicions minoristes	-	-	-	-	-	-	-	119	-	-	-	-	119	119
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres partides	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	-	-	-	-	3.790	4.907	-	119	15.325	-	-	-	24.141	15.443

Només s'inclou el risc de contrapart. No s'inclou el risc de crèdit, ni titulitzacions, ni accionarial.

EU CCR3 – Mètode estàndard – Exposicions al risc de contrapart per cartera regulatòria i risc (APR)
Imports en milers d'euros

Categories d'exposició	APR											Total	De les quals: sense qualificació	
	0%	2%	4%	10%	20%	50%	70%	75%	100%	150%	Altres			
Administracions centrals o bancs centrals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Administracions regionals o autoritats locals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats del sector públic	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bancs multilaterals de desenvolupament	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organitzacions internacionals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats	-	-	-	-	758	2.454	-	-	-	-	-	-	3.212	-
Empreses	-	-	-	-	-	-	-	-	15.325	-	-	-	15.325	15.325
Exposicions minoristes	-	-	-	-	-	-	-	89	-	-	-	-	89	89
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres partides	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	-	-	-	-	758	2.454	-	89	15.325	-	-	-	18.625	15.414

Només s'inclou el risc de contrapart. No s'inclou el risc de crèdit, ni titulitzacions, ni accionarial.

La taula següent mostra l'efecte dels acords de compensació i de les garanties sobre l'exposició al risc de de crèdit de contrapart dels contractes de derivats el 31 de desembre de 2019.

EU CCR5-A - Efecte de les compensacions i les garanties reals mantingudes sobre els valors d'exposició
Imports en milers d'euros

	Valor raonable positiu brut o import en llibres net	Beneficis de la compensació	Exposició creditícia actual compensada	Garanties reals mantingudes	Exposició creditícia neta
Derivats	56.575	32.114	24.461	320	24.141
Operacions de finançament de valors	-	-	-	-	-
Compensació entre productes	-	-	-	-	-
Total	56.575	32.114	24.461	320	24.141

La taula que es mostra a sota proporciona un detall de tots els col·laterals aportats o rebuts en operacions de derivats. Cal remarcar que no hi ha garanties amb cap contrapart central.

EU CCR5-B - Composició de les garanties reals per a les exposicions al risc de contrapartida

Imports en milers d'euros

	Garanties reals utilitzades en operacions de derivats				Garanties reals utilitzades en operacions de finançament de valors			
	Valor raonable de les garanties reals rebudes		Valor raonable de les garanties reals entregades		Valor raonable de les garanties reals rebudes		Valor raonable de les garanties reals entregades	
	Segregades	No segregades	Segregades	No segregades	Segregades	No segregades	Segregades	No segregades
Efectiu - moneda local	-	320	-	44.620	-	-	-	-
Efectiu - altres monedes	-	-	-	-	-	-	-	-
Deute sobirà nacional	-	-	-	-	-	-	-	-
Altre deute sobirà	-	-	-	-	-	-	-	-
Deute d'agències públiques	-	-	-	-	-	-	-	-
Bons corporatius	-	-	-	-	-	-	-	-
Titulitzacions	-	-	-	-	-	-	-	-
Accions	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres colateral	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	-	320	-	44.620	-	-	-	-

EU CCR2 - Requeriments de capital per ajustament de valoració del crèdit (CVA)

Imports en milers d'euros

	Valoració de l'exposició	APR
Total de carteres subjectes al mètode avançat	-	-
i) Component VaR (inclòs multiplicador x3)	-	-
ii) Component SVaR (inclòs multiplicador x3)	-	-
Totes les carteres subjectes al mètode estàndard	8.698	2.800
Basat en el mètode de l'exposició original	-	-
Total subjecte al requeriment de capital per CVA	8.698	2.800

7.2. Estructura i organització de la gestió del risc de crèdit de contrapart

El Consell d'Administració i l'Alta Direcció s'involucren de manera directa en la gestió del risc de contrapart mitjançant l'aprovació de la política de gestió d'aquest risc i el seguiment periòdic de l'evolució del perfil de risc del Grup.

L'assignació de funcions i responsabilitats de gestió i control del risc de crèdit de contrapart està clarament delimitada en el Grup.

- La primera línia de defensa és l'àrea d'Inversions, Innovació i Projectes Estratègics, que realitza les sol·licituds de límits de risc de crèdit de contrapart davant la necessitat d'operar amb noves companyies, o de modificar les línies ja existents. La primera línia és responsable de no sobrepassar els límits establerts i per a això duu a terme un primer control del seu compliment.

- El departament de Control i Validació representa la segona línia de defensa. En el procés d'assignació de límits de contrapart assumeix l'anàlisi de risc de l'entitat, i per a això utilitza un model intern del qual és responsable del seu desenvolupament, calibratge, manteniment i ús. Addicionalment duu a terme un control i seguiment dels límits establerts, identificant i reportant els excessos.

7.3. Eines i metodologies per a la gestió del risc de crèdit contrapart

El Grup realitza el control i seguiment del risc de contrapart amb l'objectiu d'assegurar la consideració correcta del risc generat per les operacions sota el paraigua de risc de contrapart, i d'altra banda, l'optimització del mateix risc, amb èmfasi especial en la gestió de garanties.

La gestió del risc de crèdit de contrapart es basa en l'assignació de límits en l'àmbit d'entitat / grup, que reflecteixen l'apetit al risc i limiten l'exposició amb cada contrapart. L'aprovació d'aquestes línies recau en el Comitè d'Actius, Passius i Riscos (COAPiR) i se suporta en un model intern de riscos que avalua la companyia a través d'una sèrie de magnituds financeres i estableix uns límits màxims. Addicionalment, el departament de Prevenció de Blanqueig i Finançament del Terrorisme duu a terme una anàlisi i control, elabora un dossier i realitza una recomanació sobre si operar o no amb la contrapart concernida.

El principal instrument de mitigació del risc de contrapart resultant de derivats no estandarditzats amb entitats financeres és la utilització de Master Agreement d'ISDA i el seu respectiu Credit Support Annex (CSA). Aquest contracte privat proveeix de protecció legal i de crèdit la relació entre la nostra entitat i la contrapart.

En el CSA es defineixen els termes en cas que hi hagi un esdeveniment de crèdit. Així mateix, també s'inclouen tècniques de mitigació del risc, com l'intercanvi de col·laterals i la fixació de llindars (*thresholds*) a partir dels quals sol·licitar garanties addicionals a la contrapart.

Cal mencionar que tots els contractes de derivats OTC que es negocien amb contraparts es fa sota el paraigua d'un contracte ISDA i CSA.

Amb periodicitat diària es fa un seguiment del risc viu amb cada contrapart i s'apliquen les tècniques de mitigació que designa el CSA. Encara que en tots els casos la contrapart és l'agent valorador, des del Grup es fa un seguiment proactiu del nivell de risc. Així mateix, regularment es concilien les carteres amb la finalitat d'identificar operacions no registrades i diferències de valoració.

La gestió de les garanties cedides i rebudes de les contraparts es monitoritza amb freqüència diària amb un mòdul específic del *core* bancari Avaloq. També i de manera paral·lela, s'utilitzen eines desenvolupades internament, que ofereixen un millor *fine-tuning* i agilitat en la gestió.

Quant als límits per contrapart, es realitzen controls diaris del consum de línies amb la finalitat de monitoritzar que no s'excedeixin els límits aprovats. Els excessos són notificats a l'àrea d'Inversions, juntament amb la qual s'analitzen les seves causes i plans de regularització. En l'informe global de perfil de risc, que es reporta mensualment al COAPiR, s'inclou el seguiment d'excessos en línies de risc de contrapart.

Finalment, el model intern de valoració de contraparts financeres és una eina que permet qualificar les entitats amb les quals existeix una potencial exposició, i estimar l'apetit al risc màxim a assumir en funció de la seva qualitat creditícia i solidesa financera.

En la definició dels límits de risc de contrapart, aquests es complementen amb altres límits interns com els de concentració, risc de país i grans exposicions.

8. Risc operacional

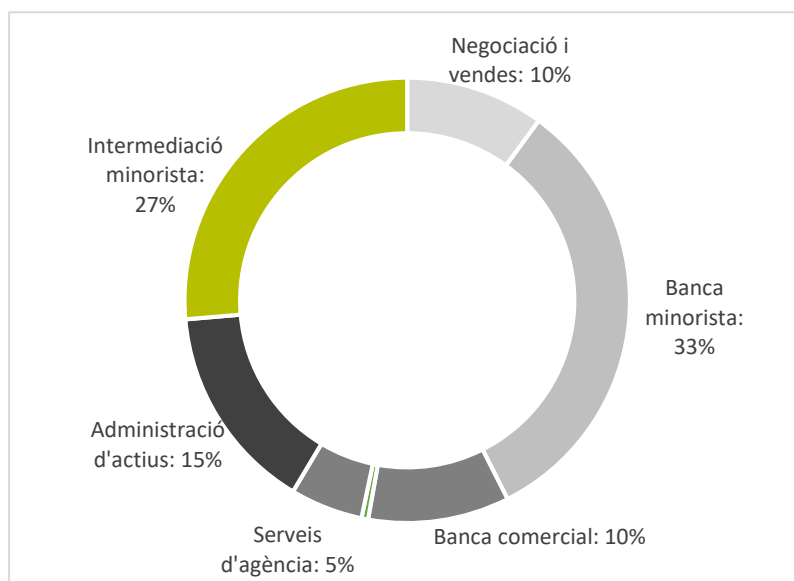
Es defineix el risc operacional com “el risc de pèrdua resultant de la inadequació o fallades en els processos, personal i sistemes interns, o bé a causa d’esdeveniments externs”, d’acord amb el que disposa la Llei 35/2018 de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d’entitats bancàries i empreses d’inversió. En aquesta definició àmplia s’inclouen diverses tipologies de risc, com són el frau, les pràctiques comercials, el risc de conducta, el risc legal, el risc tecnològic, la ciberseguretat o els errors humans, però queden explícitament exclosos riscos com l’estratègic o de negoci i el risc reputacional.

Grup Crèdit Andorrà disposa d’un model organitzatiu, metodològic i de gestió de riscos, entre els quals s’inclou el risc operacional, que compta amb eines, procediments i models que afavoreixen una gestió eficient i, en particular, en el cas de risc operacional.

8.1. Requeriments de recursos propis mínims

La Llei 35/2018 introdueix el requeriment de fons propis per risc operacional per al qual permet a les entitats acollir-se al mètode de l’indicador bàsic o al mètode estàndard, previ compliment d’una sèrie de requisits recollits en la Llei i de la notificació al supervisor.

La distribució percentual per línia de negoci dels APR per risc operacional és la següent:

El Grup realitza el càlcul de requeriments de fons propis per risc operacional d’acord amb la metodologia de l’indicador bàsic. Aquest càlcul permet obtenir el requeriment de fons propis que cal mantenir per tal d’assegurar la solvència del Grup per pèrdues inesperades a causa del risc operacional.

En la taula següent es detallen els APR de recursos propis per risc operacional del Grup el 31 de desembre de 2019.

Desglossament d'APR per línia de negoci operacional

Imports en milers d'euros

	Mitjana ingressos rellevants	APR	Densitat d'APR	Requeriments de capital
Finances corporatives	-	-	-	-
Negociació i vendes	17.021	31.915	188%	2.553
Banca minorista	54.933	102.999	188%	8.240
Banca comercial	17.346	32.524	188%	2.602
Pagament i liquidació	(814)	(1.526)	188%	(122)
Serveis d'agència	8.919	16.724	188%	1.338
Administració d'actius	25.472	47.759	188%	3.821
Intermediació minorista	44.570	83.569	188%	6.686
Total	167.448	313.964	188%	25.117

El mètode de l'indicador bàsic consisteix a multiplicar un indicador rellevant de l'exposició al risc operacional per un coeficient multiplicador. Aquest indicador és pràcticament equivalent a la mitjana triennal del marge brut del compte de resultats.

La normativa estableix que s'ha de descompondre l'indicador entre vuit línies de negoci regulatòries, i la part assignada a cadascuna d'elles es multiplica per un coeficient de ponderació, constant del 15% en el cas de l'indicador bàsic.

8.2. Estructura i organització de la gestió del risc operacional

El Consell d'Administració i l'Alta Direcció s'involucren de manera directa en la gestió del risc operacional mitjançant l'aprovació de la política de gestió d'aquest risc i el seguiment periòdic de l'evolució del perfil de risc del Grup.

Existeix una segregació de funcions tant per d'àrea com internament dins de cadascuna d'elles, de manera que no es puguin assumir responsabilitats que generin conflicte d'interès. La gestió i el control del risc operacional es recolza sobre els equips següents:

- La gestió recau en tots els empleats del Grup com a possibles generadors de risc operacional en el desenvolupament de llurs funcions, que han de reportar els esdeveniments dels quals tinguin coneixement. No obstant, cada departament disposa de la figura d'un coordinador de risc operacional, que, a més de les seves funcions dins del departament, desenvolupa, en interlocució directa amb la funció corporativa de control del risc operacional, la identificació, avaluació, gestió i comunicació dels esdeveniments de risc operacional al seu departament.
- Quant al risc tecnològic i de ciberseguretat, destaca el departament de Seguretat de la Informació. Entre les seves atribucions hi ha establir i mantenir un sistema de gestió de seguretat de la informació del Grup; administrar i monitoritzar els permisos d'accés lògic a les aplicacions i infraestructures informàtiques; monitoritzar l'administració, configuració i operació dels controls de seguretat informàtica; promoure el desenvolupament de plans de contingència tecnològica per la continuïtat dels processos operacionals, i desenvolupar i mantenir els plans de continuïtat de negoci.
- El departament de Control i Validació, que forma part de l'àrea de Riscos Globals, com a segona línia de defensa duu a terme les funcions següents:
 - Assistir el Consell d'Administració en l'aprovació d'una política de gestió de risc operacional que estableix un marc de gestió que permet identificar, avaluar i gestionar els riscos operacionals.

- Establir les metodologies d'identificació, avaluació i seguiment del risc operacional així com dotar el Grup de les eines necessàries per poder implantar aquestes metodologies.
- Liderar el procés d'autoavaluació del risc operacional i del recull de les pèrdues per risc operacional que es materialitzen en les diferents entitats que formen part del Grup.
- Promoure una cultura de risc operacional mitjançant accions com la definició de polítiques i procediments en matèria de risc operacional, l'establiment de la figura del coordinador de risc operacional en cada departament, les accions formatives d'aquests coordinadors, o la coordinació del procés d'autoavaluació del risc operacional a tot el Grup amb la implicació directa de totes les filials, àrees i departaments.
- Fer un seguiment del perfil de risc operacional del Grup mantenint l'Alta Direcció informada de la seva evolució.

8.3. Eines i metodologies per a la gestió del risc operacional

El Grup Crèdit Andorrà atorga una gran rellevància al risc operacional, fet que es fa palès en l'esforç realitzat els últims anys a millorar les capacitats de gestió i establir un entorn de control robust, i les polítiques sobre aspectes específics d'aquest risc aprovades pel Consell d'Administració.

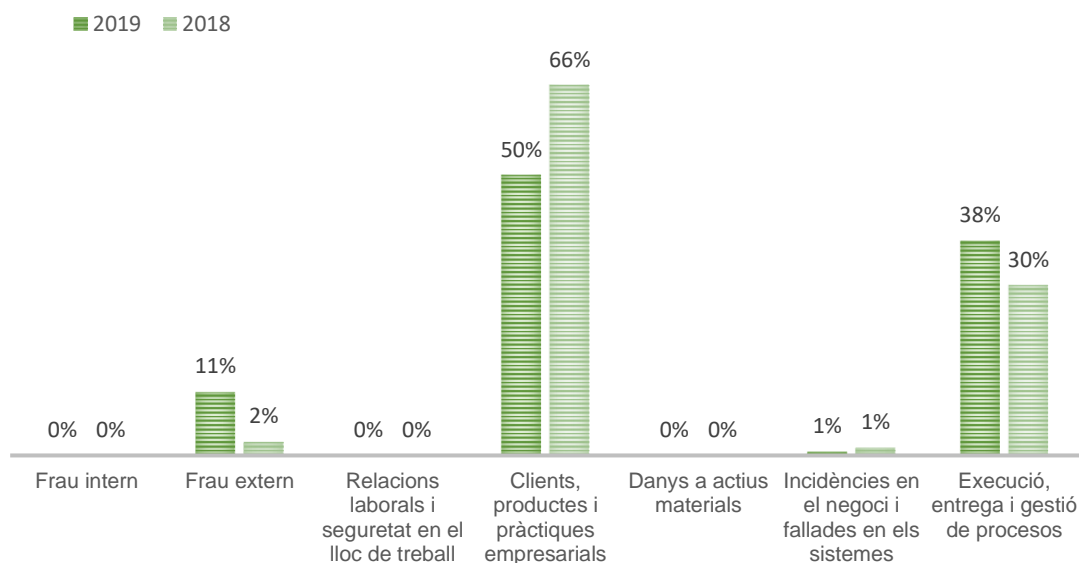
Un cop disponibles les eines d'identificació i mesura dels riscos operacionals en totes les entitats de Grup, que permeten combinar la visió retrospectiva de les pèrdues que s'han materialitzat al Grup amb una visió prospectiva de l'exposició al risc futur que proporciona l'autoavaluació dels riscos i controls i l'anàlisi d'escenaris, comença una nova fase en què posa el focus en la gestió anticipativa i la mitigació dels riscos operacionals.

8.3.1. Base de dades de pèrdues

El Grup ha desenvolupat una base de dades interna anomenada CAM-ROP (Control, Anàlisi i Mitigació de Risc Operacional), en la qual es recullen els esdeveniments de pèrdua per risc operacional. Aquesta base de dades és una eina quantitativa que permet conèixer i analitzar el perfil de risc operacional a partir de les pèrdues comptabilitzades i que han estat analitzades i classificades sobre la base de la seva tipologia de risc, línia de negoci i departament afectat, seguint els criteris fixats pel Comitè de Supervisió Bancària de Basilea. La base de dades CAM-ROP ha estat desenvolupada internament al Banc i té un històric de pèrdues per risc operacional des de l'any 2013.

Juntament amb la base de dades de pèrdues, el Grup té aprovades unes polítiques i procediments que regulen el registre i la validació dels esdeveniments operacionals. Qualsevol empleat del Grup ha de reportar l'ocurrència d'una eventualitat de risc operacional. El procés disposa d'un control pel qual en funció de l'import, es notifica i sotmet a validació el menyscapse a diferents nivells en la jerarquia de l'Entitat, i en tot cas es reporta al departament de Control i Validació per a la seva anàlisi i registre.

El gràfic següent mostra la distribució percentual de les pèrdues per risc operacional en funció de les tipologies de risc operacional de Basilea durant els exercicis 2019 i 2018.

8.3.2. Autoavaluacions

El procés d'autoavaluació de riscos operacionals i controls complementa la visió retrospectiva de la base de dades interna mitjançant la identificació dels riscos operacionals inherents a tots els processos de les diferents entitats del Grup, els controls que existeixen per tal de mitigar aquests riscos i una avaluació realitzada de forma prospectiva de la probabilitat i severitat del risc residual resultant, després de tenir en compte la mitigació proporcionada pels controls existents.

La metodologia d'autoavaluació que ha definit el Grup integra tècniques com l'anàlisi d'escenaris i de pèrdues per risc operacional externes, que en determinats riscos operacionals ajuden a realitzar una avaluació qualitativa més acurada del nivell d'exposició al risc quan no es disposa d'una base històrica suficient.

El Grup ha desenvolupat l'eina ARC-ROP (Autoavaluació de Riscos i Controls de Risc Operacional) per tal de suportar aquest procés d'autoavaluació, que a més de convertir-se en el repositori de processos, riscos operacionals i controls de tot el Grup, proporciona les funcionalitats necessàries per dur a terme la metodologia d'autoavaluació definida i generar els mapes de riscos operacionals.

8.3.3. Plans d'acció i mitigació

La identificació i avaluació de riscos assolida en el procés d'autoavaluació millora notablement l'entorn de control del risc operacional en el Grup i alhora suposa un mitgant, en permetre un coneixement profund de les causes dels principals riscos operacionals, dels controls existents i la seva efectivitat.

D'aquesta manera, juntament amb l'obtenció del perfil de risc operacional, el Grup Crèdit Andorrà adopta periòdicament mesures dirigides a la seva mitigació i utilitza per a això procediments que permetin l'establiment i seguiment de plans d'acció.

La mitigació dels riscos es pot aconseguir per diverses vies:

- Disminuir la freqüència d'ocurrència dels esdeveniments així com de l'impacte.
- Disposar d'una estructura sòlida de control sustentada en polítiques, metodologies, processos i sistemes.

- Integrar en la gestió quotidiana la informació que aporten les palanques de gestió dels riscos operacionals.

La utilització de contractes d'assegurança implica un mitigant efectiu de les pèrdues derivades d'esdeveniments de risc operacional. L'Entitat disposa de pòlisses que cobreixen determinades eventualitats de negoci. Puntualment es duen a terme anàlisis destinades a identificar riscos que puguin ser mitigats amb assegurances i a comprovar l'efectivitat de les pòlisses contractades.

8.3.4. Indicadors i *reporting*

Les mètriques o indicadors de risc operacional poden revelar els riscos als quals està o pot estar exposat el Grup. L'evolució d'aquests indicadors és revisada periòdicament per alertar sobre canvis que puguin ser reveladors d'exposicions a determinats riscos. El conjunt d'indicadors utilitzats pel Grup cobreix els diferents àmbits del risc operacional, i inclou mètriques del marc d'apetit al risc com a indicadors de gestió específics.

El departament de Control i Validació fa un *reporting* ascendent i descendent de la situació del risc operacional. El *reporting* ascendent es fa de manera periòdica al COAPIR i a l'Alta Direcció, amb les pèrdues operacionals materialitzades així com l'evolució de l'autoavaluació. El *reporting* descendent es realitza cap als departaments de tot el Grup per informar-los de l'evolució del seu perfil de risc operacional.

9. Risc de mercat

El risc de mercat de la cartera de negociació del Grup Crèdit Andorrà quantifica les possibles pèrdues que es poguessin derivar de les fluctuacions en tipus d'interès, tipus de canvi, preu de les accions, preu de les matèries primeres i diferencials de crèdit de les posicions de renda fixa, d'acord amb el que es disposa per la Llei 35/2018 de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió, que suposa l'adaptació al marc legal andorrà de la directiva de la Unió Europea CRD IV i del reglament CRR.

La gestió del risc al Grup Crèdit Andorrà té com a objectiu assolir un nivell de control eficient de tots els riscos als quals el Grup està o pot estar exposat, per tal de garantir el manteniment d'un perfil de risc moderat-baix i d'un criteri conservador en el desenvolupament de les oportunitats de negoci. L'activitat del Grup no està orientada a obtenir la major part dels ingressos de la cartera de negociació, i per tant, l'exposició al risc de mercat és mínima dins de l'exposició global de risc del Grup.

A tancament de 2019, només la matriu té cartera de negociació. La resta de filials no tenen posicions en aquesta cartera.

El Grup Crèdit Andorrà disposa d'un model organitzatiu, metodològic i de gestió de riscos, entre els quals s'inclou el risc de mercat, que compta amb eines, procediments i models que afavoreixen una gestió eficient i en particular en el cas de risc de mercat.

9.1. Requeriments de recursos propis mínims

Per a la gestió del risc de mercat, Crèdit Andorrà aplica el mètode estàndard simplificat. No s'apliquen models interns d'acord amb la no-inclusió d'aquests models en la transposició de la Llei 35/2018, del 20 de desembre, de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió per part del regulador andorrà.

El perímetre del risc de mercat recull la totalitat de la cartera de negociació del Grup. En queden exclosos els dipòsits i pactes de recompra contractats per la taula de negociació, que es consideren dintre del perímetre de risc de crèdit. S'utilitza un criteri conservador i s'assignen a la cartera de negociació aquelles posicions dubtoses de ser incloses a la cartera de *banking book*.

Els factors de risc són gestionats en funció de la relació rendibilitat-risc determinada per les condicions i expectatives del mercat, dintre de l'entorn de l'estructura de límits i del marc operatiu autoritzat.

Pel que fa a la posició oberta en divisa, està limitada per un import inferior al 2% dels fons propis, que el reglament estableix com a límit a partir del qual és necessari calcular un requeriment de fons propis per risc de mercat per tipus de canvi.

En la taula següent es detallen els APR de recursos propis per risc de mercat del Grup el 31 de desembre de 2019.

EU MR1 - Risc de mercat segons el mètode estàndard
Imports en euros

	APR	Requeriments de capital
Productes simples		
Risc (general i específic) de tipus d'interès	3.352	268
Risc (general i específic) de renda variable	78.658	6.293
Risc de tipus de canvi	-	-
Risc de matèries primeres	-	-
Opcions(*)		
Mètode simplificat	-	-
Mètode delta plus	-	-
Mètode d'escenaris	-	-
Titulització (risc específic)	-	-
Total	82.011	6.561

() Aplica únicament en el cas d'utilització de mètodes estàndard.*

El sistema de liquidació d'entrega contra pagament permet mitigar el risc de liquidació amb una contrapart en tant que la compensació i la liquidació d'una operació es realitzen de forma simultània i inseparable. Crèdit Andorrà utilitza el sistema de liquidació d'entrega contra pagament però igualment dota requeriments de capital pels dies que sobrepassen la data de liquidació inicialment prevista.

A tancament de 2019 els requeriments per risc de liquidació eren els següents:

Imports en euros

Risc per liquidació	Ponderador	Requeriments de capital	APR
75.071	8%	6.006	75.071
11.387	50%	5.694	71.171
2.832	100%	2.832	35.402
Totals		14.532	181.644

9.2. Estructura i organització de la gestió del risc de mercat

El Consell d'Administració i l'Alta Direcció s'involucren de manera directa en la gestió del risc de mercat mitjançant l'aprovació de la política de gestió d'aquest risc i el seguiment periòdic de l'evolució del perfil de risc del Grup.

El govern del risc de mercat s'estructura en tres línies de defensa que garanteixen l'estricta segregació de funcions.

La primera línia de defensa recau sobre el departament de Tresoreria i Mercats de Capitals de l'àrea d'Inversions, Innovació i Projectes Estratègics. És aquest departament el propietari i gestor del risc de la seva activitat. Tanmateix, s'encarrega d'aplicar les polítiques i els procediments aprovats.

La segona línia de defensa recau sobre el departament de Control i Validació, que és qui s'encarrega del seguiment en el compliment dels límits i del marc operatiu autoritzat i alhora valida internament els models de càlcul de requeriments de capital, els quals són reportats pel departament de Metodologia i Reporting.

El departament de Control i Validació, que forma part de l'àrea de Riscos Globals, com a segona línia de defensa duu a terme les funcions següents:

- Assistir el Consell d'Administració en l'aprovació d'una política de risc de mercat que estableix un marc de gestió que permet identificar, avaluar i gestionar els riscos.

- Establir les metodologies d'identificació, avaluació i seguiment, així com dotar el Grup de les eines necessàries per poder implantar aquestes metodologies.
- Fer un seguiment del perfil de risc de mercat del Grup mantenint l'Alta Direcció informada de la seva evolució.

9.3. Eines i metodologies per a la gestió del risc de mercat

El Grup Crèdit Andorrà atorga una alta rellevància al risc de mercat. Tot i no ser la principal font de risc de l'Entitat, els últims anys s'ha fet un esforç per millorar les capacitats de gestió i establir un entorn de control robust.

A fi i efecte de procedir al seguiment i control dels riscos de mercat assumits pel Grup, el COAPiR aprova una estructura de límits globals que s'articula mitjançant l'existència de:

- Límits d'inversió; límit de volum.
- Límits d'inversió per *rating* emissor, venciment i per cartera o subcartera.
- Límits d'inversió per concentració per emissor.
- Límits per risc de mercat; VaR per cartera i VaR global.
- Límits per pèrdua màxima acumulada anual, trimestral i mensual.

En relació amb les mesures, el control i la gestió dels diferents riscos, el Grup basa el seguiment del risc de mercat en la metodologia VaR. La metodologia de càlcul de VaR del Grup és la simulació històrica, que calcula l'impacte sobre el valor de la cartera actual de les variacions històriques dels factors de risc, tenint en compte les variacions dels últims 255 dies i un horitzó temporal d'un dia.

Tot i que el VaR és una eina important per mesurar el risc de mercat, les hipòtesis en les quals es fonamenta el model són l'origen de certes limitacions. Entre aquestes limitacions, es pot identificar que és una mètrica que no recull el risc de liquiditat de les posicions, un risc que pot provocar un increment en el temps de la tinença de l'actiu a la cartera, pel fet de no haver-hi liquiditat suficient al mercat per poder tancar la posició, així com un increment del cost de la liquidació de la posició en els actius menys líquids incrementant d'aquesta forma les pèrdues potencials.

D'altra banda, un nivell de confiança del 99% no reflecteix les potencials pèrdues que es produeixin més enllà d'aquest rang. Dit altrament, dins del model emprat hi ha una probabilitat del 1% que les pèrdues excedeixin el VaR calculat. Per a mitigar aquesta limitació es realitza també el càlcul de *l'Expected Shortfall*, que és una mètrica que proporciona el valor estimat de les pèrdues en cas de superar el llindar del VaR.

Una altra limitació del VaR és que es calcula sobre la base de les posicions de tancament del dia, i per tant no reflecteix les contribucions de les posicions de trading intradia.

També una limitació d'aquesta metodologia és que l'ús de les dades històriques per determinar el possible rang de les variacions futures no cobreix aquells escenaris que no s'han produït en el passat ni aquells que són excepcionals.

El Grup utilitza límits de VaR per al conjunt risc de mercat, que inclou divisa, tipus d'interès, renda variable, diferencials crediticis i altres riscos de preu. L'estructura global dels límits de VaR està subjecta a revisió i aprovació pel COAPiR. Els límits de VaR estan assignats a totes les carteres de trading. El VaR és mesurat de manera diària com a mínim per a totes les carteres i més regularment encara per a les carteres més actives.

Informes sobre la utilització dels límits de VaR són sotmesos periòdicament al COAPiR.

Per tal de complementar les limitacions de la metodologia VaR s'estableixen addicionalment límits en les posicions, límits de màximes pèrdues acumulades (*stop-loss*) a diferents

horitzons temporals: mensuals, trimestrals i anuals, així com límits de concentració per tal de limitar-ne els potencials efectes en les carteres de negociació.

10. Risc de liquiditat i finançament

El risc de liquiditat és el risc que es deriva de les potencials dificultats per complir amb les obligacions associades als passius que es liquiden mitjançant l'entrega d'efectiu o d'un altre actiu financer. El risc de liquiditat representa, per tant, el risc de no disposar de fons suficients per fer front a les obligacions de pagament a tercers o d'haver de fer-ho a un cost més elevat.

L'Àrea de Riscos Globals és la responsable del seguiment, del control i del reporting al Comitè d'Actius i Passius i Riscos (en endavant COAPiR) del risc de liquiditat i de les ràtios i mètriques de liquiditat regulatòries i de gestió corresponents. El COAPiR es l'òrgan responsable de definir els objectius de gestió de la liquiditat, la determinació d'estratègies d'inversió de les carteres i la presa de decisions sobre les propostes de gestió de balanç.

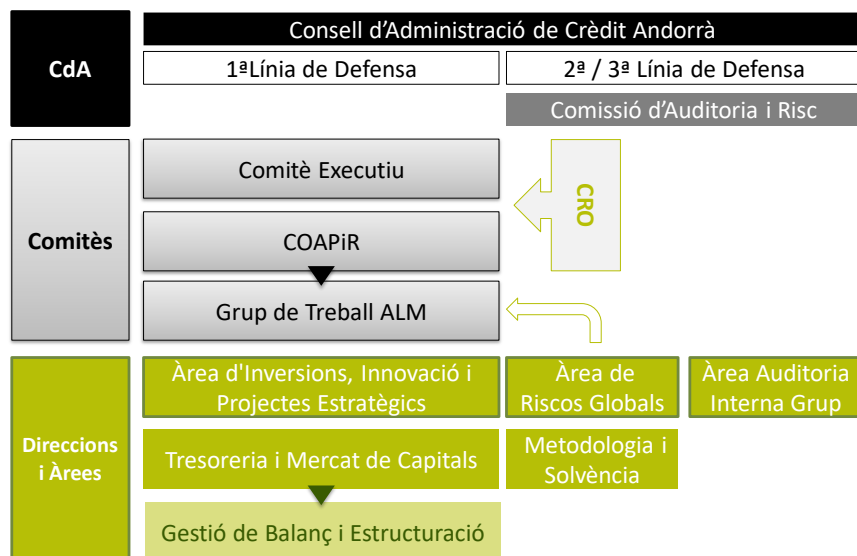
L'objectiu fonamental que se segueix en relació amb el risc de liquiditat consisteix en l'establiment d'un entorn de control i gestió robusts que garanteixin que es pugui fer front en tot moment, mitjançant actius líquids d'elevada qualitat i altres instruments i processos existents al Grup, als compromisos de pagament de forma puntual; així com disposar d'un *buffer* de liquiditat suficient per possibilitar el desenvolupament dels negocis i l'assoliment dels objectius estratègics del Grup.

La mesura del risc de liquiditat s'enfoca des d'un punt de vista de les necessitats de liquiditat, és a dir, efectuar una presa de decisions sobre com cobrir aquestes necessitats. Aquestes mesures han de cobrir tant el curt termini com el mitjà/llarg termini, i sempre amb una visió global, recollint tant les posicions minoristes com les majoristes.

El Grup realitza exercicis d'estrès específics i disposa d'un Pla de Contingència de Liquiditat en què es preveuen mesures en l'àmbit comercial i institucional per poder fer front a diferents escenaris de crisi de caire sistèmic i/o idiosincràtic.

10.1. Gestió del risc de liquiditat i finançament

La gestió de la liquiditat i el finançament es realitza a través d'una estructura organitzativa amb una segregació clara de les funcions i responsabilitats de cadascuna de les línies de defensa, amb l'objectiu d'evitar conflictes d'interès i tenir una gestió del risc que permeti complir amb l'apetit al risc definit pel Consell d'Administració.

El COAPiR centralitza la funció d'ALM a tot el Grup. Aquest comitè està integrat pels següents càrrecs de la matriu: (i) Conseller Executiu / Director General (ii) Director de l'Àrea d'Inversions Innovació i Projectes Estratègics (iii) Director de l'Àrea de Planificació Financera, Operacions i Mitjans (iv) Director de l'Àrea de Riscos Globals (v) Director de Tresoreria i Mercat de Capitals. Aquest comitè té una periodicitat mensual i/o quan sigui necessari a petició del seus membres i es nodreix, entre d'altres, dels inputs proporcionats pel Grup de Treball d'ALM que compta amb representació tècnica de les àrees esmentades de negoci i riscos, i on es presenta l'estat de les mètriques principals i s'analitzen propostes de manera conjunta.

En relació a l'Àrea de Riscos Globals les principals responsabilitats son:

- Establir un entorn de risc de liquiditat i de finançament robust per a la identificació, mesurament, monitorització i control de les taxonomies específiques de risc rellevants.
- Implementar i fer complir els controls que assegurin que les transaccions als mercats financers es realitzin d'acord amb les polítiques i/o límits i amb els requeriments reglamentaris i regulatoris.
- Assistir al procés de desenvolupament, implementació i comunicació dels procediments d'administració de la liquiditat i del finançament, límits, apetit de risc i estratègies
- Ajudar a identificar esdeveniments de risc, riscos presents actuals del balanç i contingents i potencials futurs, avaluar-los i desenvolupar i implementar un sistema de mesurament i control adequats.
- Establir procediments per planificar, administrar i reportar el *buffer* de liquiditat disponible per garantir que sigui adequat per a les necessitats del Grup en tot moment.
- Proposar i mantenir metodologies per l'establiment de la gestió de la liquiditat i del finançament, el càlcul de les reserves de liquiditat i les proves d'estrès.
- Monitoritzar regularment els límits de risc de liquiditat i de finançament i identificar oportunament qualsevol incompliment.
- Identificar concentracions excessives de risc i recomanar les mesures correctives apropiades.
- Establir i mantenir procediments de gestió de crisis de liquiditat i finançament.
- Assegurar la divulgació adequada del control de risc de liquiditat i de finançament tant en situacions de normalitat com en situacions d'estrès.

L'Àrea d'Inversions, Innovació i Projectes Estratègics és la responsable de:

- Assumir la responsabilitat de la gestió diària de la liquiditat del Grup.
- Gestionar el pool d'actius del Grup i la posició diària de liquiditat.
- Analitzar els venciments dels fluxos d'efectiu d'actiu i de passiu.
- Accedir als mercats per a operar amb els productes d'acord amb els límits aprovats, a efectes de gestionar les inversions i el finançament del Grup.
- Garantir el compliment dels límits i objectius en la operativa relacionada amb l'aplicació dels fons.
- Traslladar al COAPiR els aspectes clau per a la gestió de la liquiditat.
- Garantir el compliment amb les polítiques, així com amb els requisits establerts aplicables respecte al risc de liquiditat i de finançament.

Aquestes funcions es repliquen amb criteri de proporcionalitat a cadascuna de les entitats filials bancàries del Grup amb un adequat nivell de reporting i comunicació bidireccionals amb la matriu. Això es veu reflectit a nivell operatiu amb la presència de representació de les àrees de gestió i control dels riscos estructurals de balanç i de liquiditat en els fòrums de tresoreria locals.

Aquests, són fòrums de consulta i debat que periòdicament es duen a terme entre les funcions corporatives de riscos i gestió de balanç de Crèdit Andorrà i de les seves filials bancàries. Als fòrums s'analitza la situació de liquiditat, necessitats de finançament i propostes d'inversió de les filials, fruit de la qual cosa es fan recomanacions de gestió i mitigació de riscos cap als òrgans executius oportuns.

10.2. Aspectes quantitius del risc de liquiditat i finançament

El Grup Crèdit Andorrà realitza periòdicament un càlcul dels seus nivells d'LCR essent un requeriment regulatori. Un cop derogat el comunicat tècnic núm. 107 en matèria de ràtios de liquiditat segons l'establert al comunicat núm. 255/19 de l'AFA del 27 de març de 2019, es comença a reportar la ràtio de liquiditat LCR segons els estàndards europeus, tal com s'estableix a l'article 81 de la Llei 35/2018 de 20 de desembre de solvència, liquiditat i supervisió prudencial d'entitats bancàries i empreses d'inversió.

La ràtio de liquiditat LCR, es calcula diàriament i es reporta oficialment de forma mensual, sota les directrius del Reglament d'Execució (UE) 2016/322 de la Comissió, de 10 de febrer de 2016. Aquesta ràtio compara el nivell d'actius líquids en relació a les sortides netes de liquiditat a 30 dies, que tal i com estableix la disposició transitòria segona, a 31 de desembre de 2019 es requereix que no sigui inferior al 60%. El Grup Crèdit Andorrà ha mantingut aquesta ràtio sobradament per sobre del 60%, superant la futura exigibilitat del 80% a partir del 31 de desembre de 2019 i del 100% a partir del 31 de desembre de 2020, tant a nivell individual com consolidat.

A continuació es presenta el resultat i composició de la rati LCR consolidada a tancament de 2019:

Ràtio LCR (Coeficient de cobertura de liquiditat)

Imports en milers d'euros

	2019
Actius líquids d'elevada qualitat (numerador)	1.162.323
Sortides d'efectiu netes totals (denominador) (a-b)	790.467
Sortides d'efectiu (a)	1.194.327
Entrades d'efectiu (b)	403.860
Ràtio LCR (coeficient de cobertura de liquiditat)	147,04%

(* Segons el Reglament Delegat (UE) 2015/61 de la Comissió, de 10 d'octubre de 2014, pel qual es completa el Reglament (UE) n° 575/2013 del Parlament Europeu i del Consell en referència al requisit de cobertura de liquiditat aplicable a les entitats de crèdit.

Concretament, com es pot observar, la pràctica totalitat del numerador (HQLA) es conforma d'actius líquids de nivell 1:

Actius líquids (HQLA)

Imports en milers d'euros

	2019	
	Valor de Mercat	Import ponderat aplicable
Actiu nivell 1	1.161.698	1.161.698
Actiu nivell 2A	-	-
Actiu nivell 2B	1.250	625
Total	1.162.948	1.162.323

A continuació es mostra un detall amb la mitja anual de les diferents partides que componen la rati LCR consolidada durant el període de 2019 a efectes d'anàlisi de l'estabilitat de la mateixa:

EU LIQ1 - Coeficient de cobertura de liquiditat (LCR)
Imports en milers d'euros

Grup Crèdit Andorrà Consolidat		Valor no ponderat total (mitjà)	Valor ponderat total (mitjà)
		31.12.2019	31.12.2019
Trimestre que acaba el		4 (Trimestral)	4 (Trimestral)
Número de punts de dades		4 (Trimestral)	4 (Trimestral)
ACTIUS LÍQUIDS D'ELEVADA QUALITAT			
1	Total d'actius líquids d'elevada qualitat (HQLA)	-	1.036.909
SORTIDES D'EFECTIU			
2	Dipòsits minoristes i dipòsits de petites empreses, dels quals:	1.986.244	197.393
3	Dipòsits estables	24.620	1.231
4	Depòsits menys estables	1.961.624	196.162
5	Finançament majorista no garantit	1.345.794	982.930
6	Dipòsits operatius (totes les contraparts) i dipòsits en xarxes cooperatives de crèdit	81.063	20.266
7	Dipòsits no operatius (totes les contraparts)	1.264.731	962.664
8	Deute no garantit	-	-
9	Finançament majorista garantit	-	4.974
10	Requisits addicionals	563.753	87.778
11	Sortides relacionades amb exposicions en derivats i altres requisits de garantia	2.433	2.433
12	Sortides relacionades amb la pèrdua de finançament en instruments de deute	-	-
13	Línies de crèdit i de liquiditat	561.320	85.344
14	Altres obligacions contractuals en matèria de finançament	-	-
15	Altres obligacions contingents en matèria de finançament	212.045	4.956
16	TOTAL DE SORTIDES D'EFECTIU	-	1.278.031
ENTRADES D'EFECTIU			
17	Operacions de préstec garantides (per exemple, pactes de recompra inversa)	-	-
18	Entrades derivades d'exposicions al corrent de pagament	585.757	567.787
19	Altres entrades d'efectiu	-	-
EU-19a	(Diferència entre el total d'entrades ponderades i el total de sortides ponderades derivades d'operacions en tercers països on existeixin restriccions de transferència o operacions denominades en divises no convertibles)	-	-
EU-19b	(Entrades excedentàries procedents d'una entitat de crèdit especialitzada vinculada)	-	-
20	TOTAL D'ENTRADES D'EFECTIU	585.757	567.787
EU-20a	Entrades totalment exemptes	-	-
EU-20b	Entrades subjectes al límit màxim del 90 %	-	-
EU-20c	Entrades subjectes al límit màxim del 75 %	585.757	567.787
21	BUFFER DE LIQUIDITAT	-	1.036.909
22	TOTAL DE SORTIDES D'EFECTIU NETES	-	710.244
23	RATIO DE COBERTURA DE LIQUIDITAT (%)	-	146%

Addicionalment, la rati NSFR, calculada sota criteris del Reglament (UE) n° 575/2013 del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de juny de 2013, s'estableix com a mètrica per mesurar el risc de liquiditat a llarg termini. Mesura el finançament estable requerit com per finançar l'activitat d'inversió creditícia habitual del Grup durant un horitzó temporal d'un any sota condicions d'estrès continuat.

Finalment, la rati *Loan-to-Deposits* mesura el percentatge de saldos passius de dipòsits de clients destinats a inversió creditícia.

Aquest conjunt de mètriques conformen l'Apetit al Risc específic de liquiditat i de finançament, a continuació es mostren els nivells a tancament de 2019 i els corresponents líndars definits pel Grup:

Límits i líndars de l'Apetit al Risc

Rati	Freqüència	31/12/2019	Objectiu	Alerta	Límit	Regulatori
LCR	Diari	147,04%	> 130%	130% > x > 115%	< 115%	100% UE / 80% AD
NSFR	Diari	122,14%	> 115%	115% > x > 110%	< 100%	-
LtD	Mensual	61,74%	< 100%	100% < x < 130%	> 130%	-

De la mateixa forma, es monitoritza i reporta amb caràcter trimestral el conjunt de mètriques regulatòries ALMM sota criteris del Reglament EU 2016/313, d'1 de març de 2016 i *Asset Encumbrance*.

10.3. Actius lliures de càrregues

A continuació es detallen els actius que garanteixen determinades operacions de finançament i aquells que es troben lliures de càrregues o garanties a 31 de desembre de 2019.

Actius propis que garanteixen operacions de finançament i actius sense càrregues

Imports en milers d'euros

	Valor comptable dels actius amb càrregues	Valor raonable dels actius amb càrregues	Valor comptable dels actius sense càrregues	Valor raonable dels actius sense càrregues
Actius de l'entitat declarant	723.652		4.531.378	
Instruments de patrimoni	-	-	196.802	82.387
Valors representatius de deute	679.552	683.883	1.114.130	1.126.847
Altres actius	44.100		3.220.445	

Dits actius corresponent principalment a pactes de recompra, efectiu en concepte de garanties de contractes de derivats, títols en garantia a favor de pòlisses de bancs centrals i a favor d'altres contraparts per garantir les liquidacions de títols.

Com a complement de la taula anterior referida als actius propis, en la següent taula es fa referència a la informació sobre garanties rebudes. Aquestes garanties rebudes corresponen a títols provinents de pactes de recompra i garanties d'efectiu derivades de la negociació de derivats. Mencionar que a 31 de desembre de 2019 no hi havia garanties rebudes i reutilitzades.

Actius rebuts que garanteixen operacions de finançament i actius sense càrregues
Imports en milers d'euros

	Valor raonable de les garanties rebudes o dels valors representatius de deute propis emesos amb càrregues	Valor raonable de les garanties rebudes o dels títols representatius de deute propis emesos disponibles per a càrregues
Garanties rebudes per l'entitat declarant	-	99.884
Instruments de patrimoni	-	-
Valors representatius de deute	-	89.261
Altres garanties rebudes	-	10.623
Valors representatius de deute propis emesos, diferents a bons garantits o de bons de titulització d'actius propis	-	-

En la següent taula es mostra el total de fonts de pignoració i els actius pignorats resultants:

Imports en milers d'euros

	Passius vinculats, passius contingents o valors prestats	Actius, garanties rebudes i títols de deute propis emesos, diferents de bons garantits i de bons de titulització amb càrregues
Valor comptable de passius financers seleccionats	414.031	723.652

La ràtio d'actius pignorats captura les dimensions del subrisc d'emissions majoristes a curt i l'accés a fonts de finançament a mitjà i llarg termini, pel fet que analitza el nivell d'actiu compromès en relació amb el total d'actius. En conseqüència, permet avaluar si el nivell d'actius compromesos és excessiu segons els patrons habituals. Addicionalment, permet analitzar si existeix un elevat nivell de concentració en una font de finançament col·lateralitzada.

Més concretament, es compon del quocient entre els actius i col·lateral pignorats pel total d'actius i col·lateral. Es construeix a partir de dades reportades en els informes de FINREP.

La ràtio de *Asset Encumbrance* és de 13,7% a nivell de Grup, molt inferior a la mitjana estàndard europea publicada per la EBA (27,5%), diferència que mostra l'alta disponibilitat d'actius lliures per pignorar. Addicionalment, el fet de no haver emès cèdules o titulitzacions aporta un major grau de flexibilitat dels actius no compromesos.

11. Risc estructural de tipus

L'exposició al risc de tipus d'interès s'ha d'entendre com el possible impacte de les variacions del tipus d'interès de referència a les masses de balanç. Aquest impacte pot produir variacions adverses en el valor econòmic i/o marge financer del Grup. S'exclou el risc de tipus d'interès a la cartera de negociació.

11.1. Gestió del risc estructural de tipus d'interès

La gestió del risc de tipus d'interès estructural es troba centralitzada a nivell del COAPIR de Crèdit Andorrà Matriu del Grup. Concretament, el COAPIR és l'òrgan responsable de definir els objectius de gestió del risc de tipus d'interès, la determinació d'estratègies d'inversió de les carteres, les estratègies de cobertura i la presa de decisions sobre les propostes de gestió del risc estructural.

Per exercir aquesta funció, el COAPIR es recolza en la informació proveïda pel Grup de Treball d'ALM amb representació de les àrees d'Inversions, de Control de Gestió i Planificació Financera i de Riscos Globals. Aquest grup s'encarrega d'analitzar i validar, prèviament a la presentació al COAPIR, tant els informes de seguiment del risc estructural com les propostes de gestió dels actius de l'estat de situació financera. En aquest sentit, des de la matriu es centralitza la definició de les metodologies de càlcul de les sensibilitats davant variacions de tipus d'interès i, mensualment, es prepara un informe d'ALM a nivell consolidat i per cadascuna de les filials bancàries del Grup.

L'àrea de Riscos Globals és responsable de mesurar, analitzar, controlar i reportar el risc de tipus d'interès a què es troba exposat el Grup. Aquesta funció s'articula mitjançant el seguiment dels nivells d'apetit convinguts pel Consell d'Administració, considerant en tot moment l'acompliment amb els requeriments regulatoris, i informa periòdicament a través del Grup de Treball d'ALM de l'estat de les principals mètriques.

El departament de Gestió de Balanç i Estructuració és el responsable de la implementació operacional de les decisions del COAPIR en la gestió del risc de tipus d'interès estructural.

El model de gestió del risc estructural de tipus d'interès es troba sotmès a una revisió periòdica per part de l'Auditoria Interna del Grup.

11.2. Aspectes quantitius del risc estructural de tipus d'interès

El control i seguiment de la gestió del risc estructural de tipus d'interès es realitza mitjançant una sèrie d'eines i modelitzacions l'objectiu de les quals és mostrar el perfil de risc, i sobre la base dels quals s'estableixen uns límits màxims d'exposició:

- Mesura de la sensibilitat i anàlisi d'escenaris enfront de moviments del tipus d'interès i avaluació dels impactes que puguin afectar de forma important el Grup. Els escenaris utilitzats preveuen tant moviments paral·lels de la corba de tipus d'interès com canvis de pendent i de curvatura.
- Les mètriques que s'analitzen en els escenaris de sensibilitat són el marge financer i el valor econòmic. La sensibilitat del marge financer està centrada en el curt i mitjà termini, mentre que la sensibilitat del valor econòmic està centrada en el mitjà i llarg termini. Aquestes mesures es complementen i permeten una visió global del risc estructural a escala de Grup.
- Gaps estàtics de venciment i repreu, que permeten analitzar la diferència entre els actius i passius sensibles a diferents terminis i, sobre la base d'aquests, la possible sensibilitat a la variació de tipus.

- Simulacions estocàstiques de Monte Carlo per generar escenaris aleatoris de moviments de les corbes de tipus d'interès i obtenir mètriques com l'EaR (*earnings at risk*) amb un nivell de confiança i horitzons temporals determinats.

Els models emprats requereixen addicionalment l'elaboració d'un conjunt d'hipòtesis en el comportament d'algunes masses de l'estat de situació financera per tal de modelitzar un comportament el més proper a la realitat possible. D'entre aquestes hipòtesis cal destacar les referents a contractes amb opcionalitats i les d'aquells contractes sense venciment contractual, com poden ser els comptes a la vista. En aquests casos es consideren hipòtesis de comportament sobre la base de les dades històriques d'aquestes masses.

El *gap* estàtic mostra la distribució dels venciments i de les revisions de tipus d'interès a una data concreta. Per a les masses de l'estat de situació financera sense venciment contractual, s'analitza la seva sensibilitat als moviments dels tipus d'interès, juntament amb la seva granularitat i estabilitat, considerant addicionalment l'opcionalitat implícita de cancel·lació anticipada d'alguns productes per part del client. La següent taula resumeix el *gap* de repreu de tipus d'interès de tots els actius i passius financers, excloses les carteres que recullen l'activitat de negociació:

En milers d'euros	Valor en llibres	Menys de 3 mesos	3-6 mesos	6-12 mesos	1-5 anys	Més de 5 anys	No sensible
31 de desembre de 2019							
Efectiu, saldos d'efectiu en bancs centrals i altres dipòsits a la vista	303.009	218.890	-	-	-	-	84.119
Préstecs i partides a cobrar	2.379.670	1.189.014	362.455	523.079	143.997	81.636	79.489
Entitats de crèdit	94.612	94.389	-	-	223	-	-
Clients	2.285.058	1.094.625	362.455	523.079	143.774	81.636	79.489
Valors representatius de deute	1.793.681	210.702	100.036	25.210	924.224	533.509	-
Altres actius	45.628	-	-	-	-	-	45.628
Total actiu	4.521.988	1.618.606	462.491	548.289	1.068.221	615.145	209.236
Passius financers a cost amortitzat	4.307.293	549.933	330.127	251.438	3.048.266	56.926	70.603
Dipòsits de bancs centrals	59.429	59.388	-	-	-	-	41
Dipòsits d'entitats de crèdit	295.476	107.373	-	-	188.103	-	-
Dipòsits de clients	3.830.248	383.172	330.127	251.438	2.860.163	5.348	-
Valors representatius de deute	51.578	-	-	-	-	51.578	-
Altres passius financers	70.562	-	-	-	-	-	70.562
Passius financers a valor raonable	49.331	11.700	14.629	20.271	810	1.921	-
Altres passius	89.714	-	-	-	-	-	89.714
Total passiu	4.446.338	561.633	344.756	271.709	3.049.076	58.847	160.317
Efectes derivats de cobertura del risc de tipus d'interès	-	184.780	5.304	-113.624	-47.814	-28.646	-
Total net	75.650	1.241.753	123.039	162.956	-2.028.669	527.652	48.919

Per a avaluar l'exposició al risc estructural de tipus d'interès, es pren en consideració la sensibilitat del Marge Financer i del Valor Econòmic davant escenaris de moviments de tipus d'interès, així com l'estructura temporal de renovació de tipus d'interès, les duracions del balanç i les tarifes de renovació.

La mesura de sensibilitat sobre el Marge Financer mostra el possible impacte en el repreament de les operacions que s'inclouen en l'estat de situació financera provocat pels canvis en la corba de tipus d'interès. Aquesta sensibilitat s'obté comparant la simulació del Marge Financer més probable amb altres escenaris de previsió de baixada o pujada de tipus i pertorbacions en el pendent de la corba.

L'anàlisi de sensibilitat que es realitza no pressuposa un mínim a zero per als trams de la corba amb tipus d'interès negatius; concretament, el Grup té implementades les hipòtesis que es deriven de les Directrius sobre la gestió del risc d'interès en activitats diferents de les de negociació (EBA/GL/2018/02) i dels Principis d'*Interest Rate Risk in the Banking Book* (IRRBB) del BIS que consideren, en resum:

- L'aplicació de sis escenaris: *parallel shock up*; *parallel shock down*; *steepener shock* (baixada de tipus d'interès a curt termini i pujada de tipus d'interès a llarg termini); *flattener shock* (pujada de tipus d'interès a curt termini i baixada de tipus de interès a llarg termini); *short rates shock up* i *short rates shock down*.

- L'establiment d'un *floor* a la corba desplaçada a l'escenari de baixada de tipus de -100 punts bàsics pels venciments immediats, *floor* que augmenta en 5 punts bàsics per any, fins arribar a un 0% pels venciments a 20 anys o superiors.
- A cada escenari de tipus, tant per marge financer com per valor econòmic, es calculen els impactes per divisa reduint a la meitat la contribució específica d'aquelles divises que contribueixen positivament com a millora de les sensibilitats respectives.
- Diferents *shocks* segons la divisa amb l'objectiu de capturar la heterogeneïtat dels entorns econòmics entre jurisdiccions.
- L'ajust per la remuneració de saldos a la vista inestables considerant les assumpcions de comportament als diferents escenaris de tipus de interès de pujada.
- La sensibilitat del Valor Econòmic als tipus d'interès mesura quin és l'impacte en el valor actual de les masses de l'estat de situació financera davant variacions en els tipus d'interès. Aquesta sensibilitat s'obté comparant el càlcul del Valor Econòmic del Grup i el Valor Econòmic considerant variacions en els tipus d'interès de mercat i dividint el resultat entre els recursos propis Tier 1 del Grup.

El quadre següent mostra la sensibilitat del marge financer y del valor econòmic pels dos escenaris regulatoris i de gestió existents a data de tancament de 2019:

Sensibilitat del marge financer i del valor econòmic

	Sensibilitat valor econòmic	Sensibilitat marge financer
Increment de 200 pbs	-2,9%	21,7%
Disminució de 200 pbs	0,0%	-5,5%

Finalment, la sensibilitat del Valor Econòmic (*parallel shock*) representa una mètrica RAS amb els següents llindars: objectiu superior al -12%, alerta entre -12% i -15% i incompliment quan es situï per sota del -15%, essent aquest últim el límit regulatori; en tots casos com a variacions del Valor Econòmic sobre el valor del capital Tier 1.

11.3. Gestió del risc estructural de tipus de canvi

És el risc de pèrdues originades per les posicions netes estructurals en divises degut a la variació del tipus de canvi de les divises respecte a la divisa de referència del Grup, que és l'euro. El Grup té en el seu estat de situació financera actius i passius en divises diferents de l'euro per la consolidació de filials que operen en altres divises, per l'activitat comercial amb els clients que operen en diferents divises i per l'activitat inversora del Grup en actius amb divises estrangeres.

El COAPIR és l'encarregat de definir i supervisar les estratègies de gestió d'aquest tipus de risc, per tal de controlar els impactes que la fluctuació dels tipus de canvi pot tenir en la solvència del Grup i en el contravalor en euros de les inversions i els resultats de les filials amb divises diferents a l'euro.

L'àrea d'Inversions és l'encarregada de controlar diàriament l'exposició global en cada divisa, posició calculada de forma agregada per a la posició de comptat i a terme. Sobre aquesta posició oberta neta de divisa s'estableix un límit de volum màxim d'exposició per al conjunt de les divises. Per tal de gestionar aquesta exposició l'àrea d'Inversions pot realitzar cobertures amb operacions de comptat, a terme i mitjançant productes derivats. Aquest límit màxim de posició oberta en divisa és de 5.000 milers d'euros.

11.4. Aspectes quantitius del risc estructural de tipus de canvi

A continuació es presenta la posició oberta en les principals divises en les quals el Grup té exposició oberta (contravalorada en euros), calculada tant amb les operacions de comptat com les operacions a termini, a tancament de 2019.

<u>Posició oberta (en milers d'euros)</u>	<u>31.12.19</u>
USD	70
GBP	-9
CHF	-9

12. Altres riscos

12.1. Risc de negoci

El risc de negoci: és la possibilitat de sofrir pèrdues a conseqüència de la presa de decisions estratègiques o de l'ocurrència de factors externs (pressions de l'entorn competitiu o regulador), que perjudiquin el normal desenvolupament del negoci i que afectin negativament la capacitat de l'entitat d'aconseguir els seus objectius i, a conseqüència d'això, afectin negativament els seus beneficis i per aquesta via a la seva solvència.

12.1.1. Estructura i organització de la gestió del risc de negoci

En tota l'organització s'assumeixen responsabilitats en relació amb el risc de negoci, tant per les unitats prenedores de risc en l'àmbit comercial com per les responsables de la gestió i control dels riscos, que comparteixen la responsabilitat de la bona marxa del Grup.

En qualsevol cas, les responsabilitats de gestió i control estan clarament identificades:

- L'Alta Direcció, la missió de la qual és definir i dirigir l'estratègia comercial i de desenvolupament de negoci de l'Entitat en les seves diferents vessants, d'acord amb els objectius de creixement i rendibilitat establerts pel pla de negoci aprovat pel Consell d'Administració.
- L'Àrea de Planificació Financera, Operacions i Mitjans, participa en l'elaboració del pla de negoci i en la definició de l'estratègia de l'Entitat juntament amb l'Alta Direcció i les Àrees de Negoci. Addicionalment realitza el seguiment de l'acompliment d'aquest pla proposant mesures correctores en cas d'observar-se desviacions significatives.
- L'Àrea de Riscos Globals és la responsable de definir les mètriques d'apetit i del pla de recuperació en quant al risc de negoci. Així mateix, junt amb Planificació Financera és responsable del calibrat dels diferents nivells d'alerta de les mètriques de rendibilitat. Periòdicament, reporta a l'Alta Direcció els valors dels diferents indicadors.

12.1.2. Eines per a la gestió del risc de negoci

El procés de planificació, elaboració de pressupostos i *forecasting*, que es duu a terme a nivell d'Entitat i de Grup, permet realitzar un seguiment del negoci i els riscos associats:

- Planificació: materialitzat a través del pla definit a tres anys on s'estableixen els principals objectius i les activitats a alt nivell requerides per assolir els objectius.
- Pressupostos: exercici d'abast anual, que permet alinear l'assignació de recursos amb els objectius del Grup.
- *Forecasting*: que permet monitoritzar el resultat de l'exercici, esperat del negoci anticipant possibles mesures correctores front desviacions de l'objectiu i maximitzar noves oportunitats.

12.2. Risc reputacional

Es defineix com el risc actual o futur que els ingressos, els fons propis o la liquiditat del Grup es vegin afectats a causa de danys en la seva reputació. El model de negoci del Grup implica que està exposat al risc reputacional, amb la possible materialització en altres riscos.

12.2.1. Estructura i organització de la gestió del risc reputacional

Com la resta dels riscos no financers, el reputacional és un risc transversal a les activitats de l'organització, i per tant la responsabilitat de la seva gestió recau en tots els empleats i òrgans

del Grup. Tanmateix, s'identifiquen les funcions del Grup que assumeixen responsabilitats específiques de gestió, control, seguiment i informació del risc reputacional:

- L'Àrea d'Assessoria Jurídica, Compliment Normatiu i Prevenció de Blanqueig de Capitals, responsable d'avaluar el risc inherent, de proposar controls i mesures de mitigació, monitoritzar els indicadors de risc reputacional, i de reportar periòdicament al Consell d'Administració.
- El Departament de Comunicació Corporativa i Marketing, entre quins objectius hi ha vetllar per la reputació i el valor de marca del Grup Crèdit Andorrà, mitjançant la gestió i el control dels aspectes relacionats amb la comunicació i la responsabilitat social corporativa.

12.2.2. Eines per a la gestió del risc reputacional

Amb freqüència el risc reputacional té un origen comú als riscos d'acompliment normatiu i de conducta. És per aquest motiu que les eines destinades a gestionar i mitigar aquests suposen també instruments de gestió del risc reputacional. Això no obstant, hi ha activitats i funcions concretes amb focus en el risc reputacional, com són les assumides per el Departament de Comunicació Corporativa i Marketing.

Entre les mesures de gestió, control i mitigació de les que disposa el Grup, destaca la política de delegació de funcions aprovada pel Consell d'Administració, on s'estableixen les pautes a seguir en la contractació de serveis amb tercers, amb especial atenció a l'externalització de serveis clau.

13. Política de retribucions

13.1. Informació sobre el procés de decisió seguit per establir la política de retribució del col·lectiu supervisat

Els **Estatuts Socials** de Crèdit Andorrà estableixen el caràcter retribuït del càrrec d'Administrador, que la retribució dels Administradors consistirà en una assignació fixa anual que serà distribuïda pel Consell de la manera que aquest determini (tenint en compte les condicions, funcions i responsabilitat de cada administrador), i que la quantia de l'assignació anual pel Consell d'Administració serà la que a tal efecte determini la Junta General i romandrà vigent per mentre aquesta no n'acordi la modificació.

Igualment, es sotmetrà a la seva aprovació per la JG aquells aspectes de la Política de Retribució del Col·lectiu Supervisat o de la seva aplicació individual, que així es contemplin a la normativa legal aplicable o a la política aprovada per la pròpia entitat.

El **Reglament del Consell i també la Política de CA adaptada al marc regulatori**, reserven al Consell d'Administració, entre d'altres, les facultats de:

- aprovar la política de retribucions dels alts directius i d'aquells empleats les activitats professionals dels quals incideixen de forma significativa en el perfil de risc de l'Entitat,
- la determinació de la remuneració dels consellers en la seva funció com administradors,
- l'establiment de la política de remuneració dels principals directius i membres del Consell d'Administració, que la Política adaptada al marc normatiu identifica com col·lectiu subjecte a supervisió.

El **Reglament del Consell recull també** les normes de règim intern i funcionament del Consell i les seves Comissions, incloent les seves funcions bàsiques de cada òrgan, que li donen suport en totes aquelles qüestions que corresponen a matèries de la seva competència.

Entre d'elles, la **Comissió de Nomenaments i Retribucions** és l'òrgan que assisteix al Consell a les qüestions de caràcter retributiu que l'hi són atribuïdes al Reglament del Consell velant per l'acompliment de la política retributiva establerta.

D'acord amb l'establert a l'article 14.3 i 14.4 del Reglament del Consell d' Administració del Banc, la Comissió Delegada de Nomenaments i Retribucions es responsabilitzarà de combinar les funcions normatives de la comissió de nomenaments i de la comissió de retribucions, i té les funcions clau, d'una banda, de supervisar la política de nomenaments i els plans de successió de persones amb funcions clau dins de l'entitat i, d'altra banda, d'establir i supervisar el marc de retribució a llarg termini dels principals directius i membres del Consell d'Administració alineat amb els interessos de l'entitat, dels accionistes i amb l'estratègia de risc del Banc.

La Comissió de Nomenaments i Retribucions, entre altres, desenvoluparà les següents funcions:

- Preparar, tenint en compte els interessos a llarg termini dels accionistes, els inversors i altres parts interessades, així com l'interès públic, les decisions que hagi d'adoptar el Consell d'Administració relatives a remuneracions, incloses les que tinguin repercussió pel Risc i la gestió del Risc del Grup.
- Informar la política general de retribucions dels membres del Consell d'Administració i del Conseller Executiu, així com la retribució individual dels membres del col·lectiu supervisat.

- Elaborar i actualitzar anyalment una llista amb el detall nominatiu dels membres del col·lectiu supervisat, que es presentarà al Consell d'Administració per a la seva aprovació.
- Definir o analitzar les propostes de política retributiva o condicions individuals de contractació en relació a Conseller Executiu, membres de l'Alta Direcció i resta del col·lectiu supervisat, així com qualsevol política de retribució que inclogui aquest col·lectiu o condicions establertes en els seus contractes individuals.
- Presentar i sotmetre a aprovació del Consell aquestes polítiques, plans i condicions individuals de contractació.
- Definir i desenvolupar propostes de Política de Retribució dels Consellers No Executius, portant-les anyalment per a la seva aprovació a la Junta General, així com la seva aplicació a exercicis concrets.
- Realitzar el seguiment periòdic de l'aplicació de les polítiques, plans i contractes tal com han estat aprovats, impulsant les iniciatives necessàries pel compliment de les normes regulatòries aplicables.
- Reportar periòdicament al Consell d'Administració per a la ratificació de les polítiques aprovades i les conclusions rellevants del seu seguiment.
- Revisar els continguts de la informació a publicar i dels que cal reportar al regulador, d'acord amb el detallat a la Llei 35/2018, al Reglament del Decret del 6 de març de 2019 que la desenvolupa, i als futurs desenvolupaments reglamentaris; així com sotmetre'ls a ratificació del Consell d'Administració.

13.1.1. Composició i funcionament de la Comissió de Nomenaments i Retribucions de Crèdit Andorrà.

A data d'aquest Informe, la CNR està composta per tres consellers, dos d'ells independents inclòs el seu President, detallant-se a continuació la seva composició amb indicació del càrrec dins la Comissió i la seva condició:

- President:
 - Sr. Alfons Casanova Martí (conseller independent)
- Vocals (2):
 - Sr. Antoni Pintat Mas (conseller dominical)
 - Sr. André Roëlants (conseller independent)
- Secretari no conseller
 - Sr. Àngel Cadena Falip

13.1.2. Activitat dels Òrgans de Govern en el període analitzat

Als efectes de l'acompliment de les seves funcions, la Comissió de Nomenaments i Retribucions de Crèdit Andorrà s'ha reunit durant l'exercici 2019 en 6 ocasions (2 no presencials), i d'altres 3 (1 no presencial) en el període gener – juliol 2020, per a tractar totes aquelles qüestions objecte de les seves competències.

El Consell d'Administració de CA, ha tractat temes presentats per la CNR en 5 ocasions en el mateix període.

D'acord amb la norma andorrana i la Política de CA adaptada al marc normatiu de la remuneració 7.2, revisada i aprovada el 28 10 2019 pel Consell del banc, detallen que aquest Consell tindrà les següents funcions en matèria de remuneracions:

- L'establiment i supervisió d'un marc de retribució a llarg termini dels principals directius i membres del consell d'administració alineat amb els interessos de l'entitat i dels accionistes i amb l'estratègia de risc de l'entitat; en aquest sentit, el consell d'administració ha de vigilar de forma activa el disseny i l'operativa del sistema de retribucions de l'entitat i del grup, comprovar que es compta amb els incentius adequats, d'acord amb una prudent assumpció de riscos i que aquests es revisen periòdicament i modifiquen tan aviat com s'identifiquen deficiències
- Aprovar totes les propostes de noves polítiques de retribució, plans de RV o Sistemes retributius aplicables a tots o part del col·lectiu supervisat, així com la seva aplicació individual i el compliment dels requeriments del marc regulatori en la seva gestió.
- Adoptar i revisar periòdicament els principis generals de la política de retribució i és responsable de la supervisió de la seva aplicació.
- Ratificar, i en el seu cas aprovar els informes aprovats i remesos per la Comissió de Nomenaments i Retribucions.
- Ratificar la presentació d'informes de reporting al Regulador o altres organismes supervisors, així com la informació a fer pública en aquesta matèria.
- Cursar les sol·licituds i propostes justificades a la Junta General d'Accionistes, així com els requisits de comunicació al Regulador.

13.1.3. Activitats dels Òrgans de Govern en matèria de remuneracions

Totes les activitats realitzades per la Comissió de Nomenaments i Retribucions corresponents a la gestió de l'exercici 2019 es troben recollides a les Actes de les sessions corresponents a 2019 i fins fi de Juny de 2020, període afegit per impacte de les restriccions derivades del Covid-19

Entre les activitats realitzades per la Comissió de Nomenaments i Retribucions de CA es troben: la proposta al Consell dels membres del Col·lectiu subjecte a supervisió a inici de 2019 i una versió actualitzada a final de juny de 2020; la proposta al Consell de liquidació de la RV2018 del col·lectiu anterior, i d'incrementos de Salari Fix i RV Target per 2019; també la política de contractes laborals aplicable al CDG i al Comex, conseqüència de l'entrada en vigor del marc normatiu andorrà en aplicació de la Directiva CRD IV subscripta pel Principat, i d'altres acords contractuals derivats de la Política aprovada; la planificació del procés d'adaptació de CA al marc regulatori durant 2019 i 2020; la política de retribució adaptada de CA; la revisió de la política de retribució dels consellers; la consideració de la proposta de liquidació de la RV2019, i la proposta de R Fixa i RV Target 2020 a sotmetre a l'aprovació del Consell d'Administració.

Igualment, han estat sotmeses a l'eventual aprovació del Consell d'Administració de CA totes les propostes de la CNR referides anteriorment. La Política adaptada aprovada preveu supervisar (CNR) i validar (Consell) la informació a publicar (Informe de Solvència / web) o a reportar a l'autoritat bancària andorrana.

En el procés d'elaboració de propostes i adopció de les seves respectives decisions en la matèria, la Comissió de Nomenaments i Retribucions i el Consell han pogut comptar amb els Estudis comparatius elaborats per la consultora Korn Ferry, en els que es contrasten les condicions salarials del col·lectiu supervisat a l'Entitat amb les corresponents als mercats, organitzacions i nivells de responsabilitat com administradors o executius comparables, donada la dimensió, característiques i activitats del Banc.

La **Junta General d'Accionistes de CA** ha aprovat el 30 de Maig de 2019, de conformitat amb el article 24 dels Estatuts del banc, l'import màxim total de la retribució dels Consellers per la seva condició d'administradors, import que romandrà vigent fins que no s'aprovi la seva modificació per la Junta General.

13.2. Informació sobre la connexió entre retribució i resultats

La part variable de la retribució dels membres del col·lectiu supervisat es troba vinculada als resultats, el seu import total individual es basa en una avaluació que combinarà els resultats individuals (conforme a criteris tant financers, com no financers), de la Unitat de Negoci de la que formi part, i dels resultats del Grup. La remuneració variable d'un exercici concret es reduirà per a tot el col·lectiu, arribant fins a la seva eliminació total, en cas d'apreciar-se un comportament negatiu dels resultats del Grup o dels seus ratis de capital (ja sigui en relació a exercicis anteriors, o amb el d'entitats similars). Aquesta reducció es produirà a proposta de la Comissió de Nomenaments i Retribucions i a aprovació del Consell d'Administració, o sempre que estigui en vigor una exigència o recomanació de l'Autoritat Competent respecte a una eventual restricció de la seva política de distribució de dividendes.

Major detall de la connexió entre retribució i resultats es recull a l'apartat 13.5.

13.3. Les característiques més importants de la concepció del sistema de retribució

13.3.1. Principis de la política retributiva de Crèdit Andorrà

La principal finalitat de la Política retributiva adaptada de CA és establir i supervisar l'aplicació d'un sistema de remuneració pels membres del col·lectiu identificat que faciliti un adequat equilibri entre compensació competitiva i requeriments del marc regulatori de la remuneració a entitats bancàries a Andorra, evitant perjudicar la solvència de l'Entitat conseqüència d'incentivar l'adopció excessiva de riscos.

Els principis bàsics que regeixen la política retributiva aplicable als membres del col·lectiu supervisat són:

- Gestió prudent i eficaç dels riscos: la política de retribució és compatible i promou una gestió sana i prudent de riscos, sense oferir incentius a l'assumpció de riscos que sobrepassin el nivell de risc tolerat per l'entitat.
- Diversitat i equilibri d'elements retributius complementaris: el paquet retributiu està integrat per un conjunt d'instruments que, tant en el seu caràcter (retribució dinerària i no dinerària), horitzó temporal (curt, mig i llarg termini), seguretat (fix i variable) i objectiu, permetin ajustar la remuneració a l'eficiència de cost i necessitats de l'Entitat i els seus professionals.
- Alineació amb els interessos a llarg termini: la política de retribució ha de promoure l'estratègia empresarial, els objectius, els valors i els interessos a llarg termini de l'entitat, incloent també mesures per a evitar els conflictes d'interessos.
- Equitat interna i competitivitat externa: la Política remunera pel nivell de responsabilitat i trajectòria professional al Banc, gestionant l'equitat interna i establint el grau de competitivitat externa necessari per atraure, retenir i motivar el talent directiu necessari per Crèdit Andorrà. La política de retribució té en compte les pràctiques habituals de mercat per a entitats comparables i la seva evolució, com a instrument per assegurar la necessària competitivitat retributiva.
- Flexibilitat i transparència: el col·lectiu supervisat ha d'estar clarament informat dels criteris utilitzats per a determinar la seva remuneració i els procediments per a avaluar el seu acompliment. Aquests criteris han de ser accessibles, comprensibles y han de quedar registrats.
- Responsabilitat de supervisió i efectivitat:

- El Consell d'Administració de l'entitat és qui adopta i revisa periòdicament els principis generals de la política de retribució i es responsable de la supervisió de la seva efectiva i correcta aplicació.
- La retribució del col·lectiu identificat és supervisada directament per la Comissió de Nomenaments i Retribucions.
- Anualment es realitza una avaluació interna central i independent de l'aplicació de la política per a comprovar que es compleixen les pautes i procediments adoptats pel Consell d'Administració i en aplicació del marc normatiu.

13.3.2. Característiques del sistema de remuneració aplicat als consellers per la seva condició d'Administradors

El Consell d'Administració de Crèdit Andorrà, a proposta de la Comissió de Nomenaments i Retribucions actualitza i aprova periòdicament la política retributiva de Crèdit Andorrà en general, així com la política retributiva dels Consellers i de l'Alta Direcció, en particular.

Remuneració fixa dels consellers administradors per aquesta condició (funcions de supervisió i decisió col·legiada): A la pàgina web corporativa de la societat es pot consultar la composició del Consell d'Administració i de les seves Comissions actualitzada. Les retribucions meritades pels membres del Consell d'Administració per les seves funcions de supervisió i decisió col·legiada, consisteixen a una quantitat fixa anual, que no inclou components variables, en la mesura que la seva percepció no està subjecte a l'assoliment d'objectius, ni referenciada a beneficis, acomplint així amb les recomanacions en matèria de govern corporatiu, per evitar potencials conflictes d'interès a l'hora d'avaluar practiques comptables o altra tipus de decisions que puguin modificar els resultats immediats del Banc.

La remuneració total percebuda de forma individual podrà ser satisfeta mitjançant un, dos o tres dels següents conceptes retributius, tots contemplats en la Política Retributiva aprovada i d'acord amb els factors (condicions, funcions i responsabilitat de cada conseller) recollits als Estatuts socials de l'Entitat:

- assignació fixa anual per pertinença al Consell d'Administració
- l'exercici de funcions com presidents del Consell i de les seves comissions
- l'exercici de funcions com vocals de les seves comissions

Els consellers no executius, inclòs el President del Consell d'Administració, no perceben remuneració variable de cap tipus.

En el cas dels consellers executius, no perceben retribució addicional específica per la seva responsabilitat com administradors del banc ni de les participades per CA, considerant-se que els salaris percebuts com executius del banc matriu ja remuneren aquesta responsabilitat.

D'altres empleats que representen al Banc en el Consell d'altres participades financeres, tampoc perceben remuneració específica addicional a la que reben pel rol executiu a l'Entitat matriu.

13.3.3. Retribució dels consellers executius, per les seves funcions executives, i de la Resta del col·lectiu identificat

La política de retribució de Crèdit Andorrà estableix clarament una distinció en els criteris per a gestionar:

- La retribució fixa, que principalment és el reflex de la responsabilitat a l'organització de cada un dels llocs de treball (d'acord a la descripció i valoració del mateix) i de l'experiència professional o consolidació professional pertinent de l'ocupant de la posició.

- La retribució variable, que és el reflex d'un rendiment sostenible, adaptat al risc i modulada pel grau d'assoliment de resultats del banc, la unitat de negoci o àrea i/o els propis de la pròpia funció, especialment pels responsables de funcions de control.
- La retribució en espècie i previsió social (entre d'altres, riscos de decés, invalidesa, assistència mèdica i jubilació) contemplada a la política del Banc i ajustada a pràctiques medianes de mercat a cada nivell de responsabilitat dins l'estructura professional de Crèdit Andorrà.

13.3.4. Retribució Fixa

Per tots els empleats membres del col·lectiu supervisat, i la resta d'empleats en general, la retribució salarial fixa de la Entitat s'estableix tenint en compte els elements següents:

- Valoració de llocs de treball / rols: el sistema de valoració de llocs de treball i l'estructura organitzativa i dels negocis de Crèdit Andorrà permeten disposar d'un Mapa de Classificació Professional del banc i suposen una base principal per establir les referències salarials internes. Es tracta d'un instrument clau per generar l'equitat interna desitjada i també per gestionar l'evolució de la carrera salarial fixa dels professionals del banc, combinada amb la consolidació professional individual al nivell – rol.
- Política Salarial per Nivell: la política del banc assigna anualment un salari anual mínim i màxim per nivell de classificació professional, sobre la base del posicionament desitjat en el mercat del sector financer comparable.
- Avaluació de l'Acompliment: Consolidació Professional: tot el personal de CA es avalua anualment pel seu cap immediat, en un procés liderat per la Direcció de Relacions Humanes, excepte en el cas dels membres del Comex, en que és assumit pel Conseller DG.

13.3.5. Retribució variable

El principal objectiu de la remuneració variable és incentivar l'acompliment, orientant-lo als objectius establerts pel Banc i la seva sostenibilitat a mig termini, a més de promoure una gestió sòlida i efectiva del risc que eviti que la retribució variable pugui incentivar comportaments individuals d'assumpció excessiva de riscos.

L'establiment de Plans de Retribució Variable a Crèdit Andorrà per segments específics del col·lectiu identificat, o per tots els seus membres, es basa als següents principis:

- Quan la remuneració estigui vinculada als resultats, el seu import total es basarà en una avaluació que combinarà els resultats individuals (conforme a criteris tant financers, com no financers), de la Unitat de Negoci de la que formi part, i dels resultats del Grup.
- L'avaluació d'aquests resultats s'inscriurà en un marc plurianual per a garantir tenir en compte la sostenibilitat dels resultats a llarg termini, i el pagament efectiu s'esglaonarà al llarg d'un període que tingui en compte el cicle econòmic subjacent i els seus riscos empresarials. Els mecanismes utilitzats a CA per a fer materialitzar aquesta avaluació en un marc plurianual són Clàusules "ex-post" de retenció i recuperació: el compliment d'aquestes clàusules per a fer efectiva la percepció de la part ajornada de la remuneració variable, o l'eventual recuperació de quantitats ja cobrades.
- El total de la remuneració no limitarà la capacitat de l'entitat per a reforçar la solidesa de la seva base de capital.
- La remuneració variable garantida no és compatible amb una gestió sana dels riscos ni amb el principi de recompensar en funció del rendiment. En general, doncs, no formarà part de possibles plans de remuneració. Excepcionalment i quan sigui

imprescindible pel desenvolupament del negoci, es podrà efectuar una retribució d'aquest tipus en el primer any de treball de l'empleat, i sempre que el Grup tingui una base de capital sana i sòlida.

- Els components fixes i variables de la retribució estaran degudament equilibrats. El component fixe constituirà un percentatge suficientment elevat de la remuneració total, de manera que es pugui aplicar una política plenament flexible, fins al punt que sigui possible no pagar els components de la retribució variable.
- En l'establiment dels ratis entre la retribució fixa i variable s'aplicaran els següents principis:
 - Per a cada individu, el component variable no superarà el 100% del component fixe de la remuneració total de cada empleat.
 - Tot i així, la Junta General, per majoria qualificada, podrà aprovar individualment per a cada cas un nivell superior de proporció de retribució variable, amb un màxim del 200%.

13.3.6. Tipologia de retribució variable

- Variable anual: La Retribució Variable anual es basa a l'establiment d'una quantia de RV Objectiu individual, d'acord amb les practiques als mercats pels diferents nivells de responsabilitat i segments bancaris de comparació, les característiques i condicions de percepció establertes a la Política adaptada al marc regulatori andorrà vigent i la mesura d'uns objectius que assegurin una correcta correlació entre els nivells de retribució resultants i evolució dels resultats.
- Retribució Variable a llarg termini: No existeixen, ni han estat en període de generació durant 2019-juliol 2020, Plans de Retribució Variable a Llarg Termini dels que siguin participants els Consellers Executius, els membres del Comex o la resta del Col·lectiu supervisat

13.3.7. Condicions de percepció a que resten sotmesos els Plans de RV del col·lectiu supervisat

El marc normatiu andorrà i els criteris específics d'aplicació a Crèdit Andorrà recollits a la Política de Retribució adaptada al marc regulatori de la remuneració, aprovada pel Consell d'Administració del Banc el 24 d'Octubre de 2019, estableixen que qualsevol Retribució Variable meritada, independentment del temps de generació, resta subjecte a les següents clàusules:

- En assignar i avaluar els resultats (que siguin rellevants pel càlcul de la retribució variable), s'efectuarà un ajust per tots els tipus de riscos actuals i futurs, i es tindrà en compte el cost de capital i liquiditat necessaris.
- La remuneració variable d'un exercici concret es reduirà, arribant fins a la seva eliminació total, en cas d'apreciar-se un comportament negatiu dels resultats del Grup o dels seus ratis de capital (ja sigui en relació a exercicis anteriors, o amb el d'entitats similars). Aquesta reducció es produirà a proposta de la Comissió de Nomenaments i Retribucions i a aprovació del Consell d'Administració, d'acord amb les circumstàncies recollides al marc normatiu.
- Mecanismes del pagament de la Remuneració Variable. Els Variables meritats l'exercici 2019 es liquidaran quan correspongui 100% en metàl·lic.
- Ajornament de la remuneració Variable 2019: la percepció de la remuneració variable una vegada meritada, estarà subjecta a una política d'ajornament parcial de la seva liquidació que, una vegada meritada, es quantificarà:

- Com a criteri general homogeni, s'ha ajornat el 40% de la remuneració variable total meritada a l'exercici 2019 en que individualment es superen alhora els dos llindars mínims fixats pel marc normatiu: això ha aplicat a 6/22 membres del col·lectiu, tots ells/es membres del Comex.
- El període d'ajornament serà de 3 anys.
- Aquesta retribució diferida serà abonada al finalitzar cadascun dels propers 3 anys immediatament posteriors al de generació, per terços.
- L'ajornament s'aplica a la RV de tots els membres del col·lectiu supervisat en que es donen les circumstàncies següents:
 - pel Conseller Director General de l'Entitat, o d'altres Consellers executius, en tots els casos.
 - per a la resta de membres del col·lectiu supervisat, sempre que la remuneració variable objectiu i/o la retribució variable finalment meritada superi, alhora, el 33,3% de la retribució total i que l'import resultant sigui superior al llindar establert a la norma andorrana (50.000 €).
- Prohibició de operacions de cobertura: No es podran utilitzar estratègies personals de cobertura o assegurança relacionades amb la remuneració i la responsabilitat que menystinguin els efectes de l'alineació amb una gestió sana de riscos que han de fomentar els sistemes de remuneració.
- Ajustos ex-post de la remuneració variable: reducció i recuperació
 - La remuneració variable, inclosa la part diferida, es pagarà o consolidarà únicament quan sigui sostenible amb la situació financera de l'entitat, si es justifica sobre la base dels resultats obtinguts per l'entitat, per la unitat de negoci, per l'empleat del que es tracti, i sempre a criteri i proposta de la Comissió de Nomenaments i Retribucions.
 - Tant per a la retribució variable pagada en el moment de la seva meritació, com per aquella que s'hagi ajornat i estigui pendent d'abonament, existeix la possibilitat per part de l'Entitat d'exigir la devolució total o parcial de la ja satisfeta, així com la cancel·lació o reducció de la part ajornada, si durant els 3 anys següents a la seva meritació concorren alguna de les circumstàncies recollides al punt 6.2.1 de la Política de Retribució adaptada al marc regulatori andorrà, aprovada pel Consell del Banc el 24 d'Octubre de 2019.

13.4. Equilibri entre retribució fixa i variable

La política de quanties de RV Objectiu 2019 ha estat fixada atenent a les pràctiques de mercat financer a diferents nivells de responsabilitat executiva i segments de negoci bancari, a més de aconseguir una adequada vinculació de la retribució total per tots els conceptes amb els resultats, així com el grau de competitivitat externa desitjat per aquest col·lectiu dins l'equilibri de conceptes exigint per la norma regulatòria aplicable.

Les quanties de RV Objectiu 2019 són, en % sobre el salari fix de l'exercici:

- Membres del Comex: negoci: 70 – 103% suport: 43% – 70%
- Responsables Unitats de Negoci: 60%
- Responsables funcions de suport / control: 35%

Aquestes RV Objectiu en cap cas superen el 100% sobre el total de components fixes del salari.

El grau d'assoliment mitjà de la RV Objectiu individual el 2019, dins el col·lectiu, ha estat el 79%.

13.5. Informació sobre els criteris de resultats en que es basa el dret a accions, a opcions o als components variables de la retribució: principals paràmetres i motivació dels possibles plans de retribució variable i altres avantatges no pecuniaris

Per tots els membres del Comex i la Direcció de RH, la RV Objectiu per l'exercici 2019 ha estat referenciada a dos objectius corporatius de Resultat Banc i Optimització de Despeses combinats amb una selecció entre 5 Indicadors Financers i 5 Projectes / 5 objectius/indicadors específics de servei, adaptada i ponderada segons l'àmbit de gestió de cada Director d'Àrea. El càlcul de la retribució variable anual meritada a 2019 s'ha vinculat:

- 50%, als objectius corporatius de Resultat Banc i Optimització de Despeses, per reforçar el compromís compartit amb la sostenibilitat del resultat, l'adequada gestió de riscos i la vinculació a la gestió del mig i llarg termini.
- Entre 30-35% (fins a 50% a Àrees de Negoci), distribuïts a selecció entre 5 indicadors financers associats al creixement, millora del marge i qualitat del risc.
- Entre 10-20%, associat a projectes clau o paràmetres de servei intern (pot ser fins 0% a alguna Àrea de Negoci).

Per la resta de membres del col·lectiu supervisat:

- Els responsables de negoci tenen objectius de volum, marge i ROA associat al seu negoci (65%) així com campanyes i d'altres iniciatives comercials (35%).
- Els responsables de funcions de control tenen objectius específics d'eficiència de la seva funció de control, i resten desvinculats de resultats del banc o dels de les Àrees que controlen.

En general, per a membres del col·lectiu supervisat que tenen assignada una RV Objectiu i contribueixen als objectius generals des de Unitats de Negoci específiques, com Banca Comercial, Banca Privada o Assegurances, entre d'altres, es modula de forma ponderada els resultats d'Entitat i la contribució als resultats del propi negoci específic, per fixar el Variable Anual assolit individualment.

L'aplicació a la Retribució Variable Objectiu de cada empleat es modula pel % d'assoliment ponderat conjunt dels diferents objectius assignats individualment.

Adicionalment, l'acreditació d'aquesta retribució variable queda condicionada a que no es produeixi deteriorament significatiu del resultat, de la solvència o de la capitalització requerida de l'entitat.

En el cas del Conseller Executiu, anualment la Comissió de Retribucions proposa al Consell d'Administració l'aprovació de la retribució variable objectiu per l'escenari d'acompliment del 100% dels objectius establerts i, en finalitzar l'exercici, la proposta d'assoliment final del variable.

A l'exercici 2019 cap membre del col·lectiu supervisat ha meritat una Retribució Variable garantida.

Un model similar desenvolupat, s'ha aplicat a la fixació dels objectius 2020 (75%), afegint un nou bloc de Aspectes Qualitatius i Risc amb ponderació del 25%, que ha estat aprovat pels òrgans de govern.

13.6. Informació quantitativa agregada sobre les remuneracions del col·lectiu identificat, desglossada per àmbit d'activitat

A continuació, es presenta, desglossada per l'àmbit d'activitat, la remuneració variable i

total del col·lectiu identificat generada en l'exercici 2019:

Remuneració variable i total

Imports en euros

	Nº Empleats	RV2019	R TOTAL2019
NEGOCI (*)	6	885.406	2.147.068
SUPORT NEGOCI/CONTROL (**)	16	998.771	3.895.204
TOTAL	22	1.884.177	6.042.272

(*) inclou Negoci Bancari Andorra , Banca Privada Internacional, Assegurances i Inversions.

(**) inclou resta Comitè Executiu, Directors responsables funcions de control, funcions corporatives i Consell d'Administració.

13.7. Informació quantitativa agregada sobre les retribucions, desglossada per alts directius i empleats

Informació quantitativa agregada sobre les retribucions, desglossada per alts directius i empleats les activitats dels quals incideixen de manera important en el perfil de risc de l'entitat (resta col·lectiu supervisat), amb indicació de:

- Les quanties de la retribució per a l'exercici financer 2019, dividides en retribució fixa i variable, i el nombre de beneficiaris de cadascuna.

Retribució a alts directius i col·lectiu supervisat

Imports en euros

	Nº empleats	RV2019	R TOTALS FIXES2019
ALTA DIRECCIÓ (CONSELL + COMEX)	14	1.704.883	3.056.128
RESTA COL-LECTIU SUPERVISAT	8	179.294	1.101.967
TOTAL	22	1.884.177	4.158.095

Les quanties i la forma de la retribució variable, **dividides en prestacions pecuniàries (metàl·lic), accions, instruments vinculats a les accions i d'un altre tipus:**

El 100% dels Variables meritats el 2019 es liquiden en metàl·lic, tant la part ajornada com la pagada immediatament.

- Les quanties de les retribucions **diferides pendents de pagament**

Imports en euros

	Nº empleats	Meritada 2019	Pagada juny-20	RV 2019		
				Pendent gener 21	Pendent gener 22	Pendent gener 23
Total subjecte a ajornament parcial	6	1.561.987	937.192	208.213	208.213	208.369
Total no subjecte a ajornament	10	316.494	316.494			

- Les quanties de la **retribució diferida concedida durant l'exercici financer, pagades i reduïdes mitjançant ajustos per resultats**. No aplica a 2019, en iniciar-se els períodes d'ajornament de la RV i no produir-se els primers venciments fins gener-2021.
- Els **pagaments per nova contractació el 2019 i el nombre de beneficiaris d'aquests pagaments**: el 2019 no s'han abonat pagaments o primes de nova contractació.
- Les quanties (agregades) de les **indemnitzacions per acomiadament concedides durant l'exercici financer 2019**, el nombre de beneficiaris i l'import màxim d'aquest tipus de pagaments abonat a una sola persona: l'exercici 2019 s'han produït 3 sortides amb dret a indemnització entre els membres del Col·lectiu, de les que en una s'ha

aplicat la indemnització legal laboral i en 2 s'han liquidat indemnitzacions agregades per valor de 255.212,88 € addicionals a la indemnització legal laboral.

13.8. D'altres aspectes de la remuneració a 2019

- La retribució total inclou remuneracions en espècie, com cobertures d'assegurança de vida, accidents o assegurança mèdica, així com aportacions a plans de previsió per la jubilació.
- El 40% de la retribució variable meritada a l'exercici 2019, inclosa a aquesta retribució total, està subjecte a ajornament a 3 anys, i condicionada a que durant aquest període es constati la sostenibilitat dels resultats que en va donar origen, o a que no es deteriorin els nivells de solvència i ratis de capital exigits. Si es donen aquestes circumstàncies, es pot tenir que retornar tot o part del Variable no ajornat.
- CA no te implantat cap sistema de previsió social ni manté compromisos en matèria de pensions amb els membres no executius del Consell d'Administració.
- CA disposa de un Sistema de Previsió per la Jubilació per tots els empleats, al que aquests poden fer voluntàriament aportacions que són complementades per aportacions del banc proporcionalment a les del empleat, fins a un màxim del 12% del salari fix anyal. En el cas del Comex i per requeriments de competitivitat externa, aquesta aportació s'ajusta a la mediana de mercat aplicable, restant retingut durant 5 anys en instruments com els aplicats a la RV diferida, el 15% de la aportació realitzada a partir de 2019, en cas de sortida del directiu abans de l'edat legal de jubilació o en el moment de la jubilació.

14. Annexos

14.1. Annex I. Informació sobre fons propis transitoris

Imports en milers d'euros

Capital de nivell 1 ordinari: Instruments i reserves		
1	Els instruments de capital i els corresponents comptes de primes d'emissió	63.102
2	Guany acumulats	347.601
3	Altres resultats globals	2.678
4	Beneficis provisionals verificats de manera independent, nets de tota possible despesa o dividend previsible	46.244
5	Interessos minoritaris	4.459
6	Capital ordinari de nivell 1 abans dels ajustaments reglamentaris	464.085
Capital de nivell 1 ordinari: ajustaments reglamentaris		
7	Ajustaments de valor addicionals (import negatiu)	(418)
9	Actius intangibles (net de deute tributari) (import negatiu)	(72.705)
10	Els actius per impostos diferits que depenen de rendiments futurs amb exclusió dels que es deriven de diferències temporals (net dels corresponents passius per impostos quan es compleixin les condicions establertes en l'article 38, apartat 3) (import negatiu)	(1.841)
11	Primera aplicació de NIIF 9	36.390
12	Deducció per tinença de participació significativa en ens del sector financer (import negatiu)	(10.644)
13	Els ajustaments reglamentaris relatius a les pèrdues i guanys no realitzades en virtut de la disposició transitòria segona (import negatiu)	(2.678)
14	Altres ajustaments (import negatiu)	(20.188)
15	Total dels ajustaments reglamentaris del capital de nivell 1 ordinari	(72.083)
16	Capital de nivell 1 ordinari	392.002
Capital de nivell 1 addicional: Instruments		
17	Els instruments de capital i els corresponents comptes de primes d'emissió	0
18	Capital de nivell 1 addicional abans dels ajustaments reglamentaris	0
Capital de nivell 1 addicional: ajustaments reglamentaris		
19	Tinences directes i indirectes d'instruments propis de capital de nivell 1 addicional per part d'una entitat (import negatiu)	0
20	Total dels ajustaments reglamentaris del capital de nivell 1 addicional	0
21	Tier 1 addicional (AT1)	0
22	Capital de nivell 1 (Capital de nivell 1 = capital de nivell 1 ordinari + capital de nivell 1 addicional)	392.002
Capital de nivell 2 (Tier2) : instruments i provisions		
23	Els instruments de capital i els corresponents comptes de primes d'emissió	50.000
24	Ajustaments per Risc de Crèdit	0
25	Capital de nivell 2 abans dels ajustaments reglamentaris	50.000
Capital de nivell 2: ajustaments reglamentaris		
26	Deducció per tinença de participació significativa en ens del sector financer	(7.096)
27	Total dels ajustaments reglamentaris del capital de nivell 2	(7.096)
28	Capital de nivell 2	42.904
29	Capital total (Capital total = capital de nivell 1 + capital de nivell 2)	434.906
30	Total actius ponderats en funció del risc	2.590.338
Ràtios de capital		
31	Capital de nivell 1 ordinari (en percentatge de l'import de la exposició al risc)	15,13%
32	Capital de nivell 1 (en percentatge de l'import de la exposició al risc)	15,13%
33	Capital total (en percentatge de l'import de la exposició al risc)	16,79%
Imports per sota dels llindars de deducció (abans de la ponderació del risc)		
34	Tinences directes i indirectes de capital d'ens del sector financer quan la entitat no mantingui una inversió significativa en aquells ens (import inferior al llindar del 10 % i net de posicions curtes admissibles)	1.882
35	Tinences directes i indirectes d'instruments de capital de nivell 1 ordinari d'ens del sector financer quan l'entitat mantingui una inversió significativa en aquells ens (import inferior al llindar del 10 % i net de posicions curtes admissibles)	36.157
36	Els actius per impostos diferits que es deriven de les diferències temporals (import inferior al llindar del 10 %, net de passius per impostos connexes)	13.039

14.2. Annex II. Principals característiques dels instruments de capital

1	Emissor	Crèdit Andorrà, SA	Crèdit Andorrà, SA
2	Identificador únic		XS2032657608
3	Legislació aplicable a l'instrument (tractament normatiu)	Legislació andorrana	Legislació andorrana i Legislació anglesa
4	Normes transitòries del RRC	Capital de nivell 1 ordinari	Capital de nivell 2
5	Normes del RRC posteriors a la transició	Capital de nivell 1 ordinari	Capital de nivell 2
6	Admissibles a títol individual/(sub)consolidat/individual i (sub)consolidat	Individual i consolidat	Individual i consolidat
7	Tipus d'instrument	Accions ordinàries	Obligacions subordinades
8	Import reconegut en el capital reglamentari	63.102	50.000
9	Import nominal de l'instrument	63.102	50.000
9a	Preu de l'emissió	n/p	1,00
9b	Preu de reemborsament	n/p	100%
10	Classificació comptable	Patrimoni net	Passiu - cost amortitzat
11	Data de l'emissió inicial	n/p	43.665
12	Perpetus o amb venciment establert	Perpètua	Venciment determinat
13	Data de venciment inicial	n/p	47.318
14	Opció de compra de l'emissor subjecte a l'aprovació prèvia de les autor. de supervisió	No	Sí
15	Data opcional de l'exercici de la opció de compra, datas d'exercici contingents i import a reemborsar	n/p	19/7/2024 a elecció de l'Emissor (opció única). Addicionalment, per raons fiscals o per un esdeveniment de capital (condicions 6.3 i 6.4). Sempre previ consentiment del supervisor i per la totalitat de la emissió
16	Dates d'exercici posteriors, si procedeix	n/p	n/p
17	Dividend o cupó fixe o variable	Variable	Fix
18	Tipus d'interès del cupó i qualsevol índex connexe	n/p	7,00% fins 19/07/2024 en que s'actualitza a mid-swap a 5 anys + 724 pbs
19	Existència de limitacions al pagament de dividendes	n/p	No
20a	Plenament discrecional, parcialment discrecional o obligatori (calendari)	Plenament discrecional	Obligatori
20b	Plenament discrecional, parcialment discrecional o obligatori (import)	Plenament discrecional	Obligatori
21	Existència d'un increment del cupó o altres incentius al reemborsament	n/p	No
22	Acumulatiu o No acumulatiu	No acumulatiu	No acumulatiu
23	Convertible o No convertible	n/p	No Convertible
24	Si són convertibles, factor (s) que desencadenen la conversió	n/p	n/p
25	Si són convertibles, total o parcialment	n/p	n/p
26	Si són convertibles, tipus de conversió aplicable	n/p	n/p
27	Si són convertibles, conversió obligatòria u opcional	n/p	n/p
28	Si són convertibles, especifiqui el tipus d'instrument en què es poden convertir	n/p	n/p
29	Si són convertibles, especifiqui l'emissor de l'instrum. en què es converteix	n/p	n/p
30	Característiques de la depreciació	n/p	n/p
31	En cas de depreciació, factor (s) que la desencadenen	n/p	n/p
32	En cas de depreciació, total o parcial	n/p	n/p
33	En cas de depreciació, permanent o temporal	n/p	n/p
34	Si la depreciació és provisional, descripció del mecanisme d'apreciació	n/p	n/p
35	Posició en la jerarquia de subordinació en la liquidació (especificar el tipus d'instrument de rang immediatament superior)	No tenen subordinació	Després dels creditors ordinaris sènior
36	Característiques No conformes després de la transició	No	No
37	En cas afirmatiu, especificar les característiques No conformes	n/p	n/p

14.3. Annex III. Societats amb diferències entre el mètode de consolidació prudencial i comptable

Nom de l'entitat	Mètode de consolidació comptable	Descripció de l'entitat
Credi-Invest SA	Integració global	Gestora de fons
Crèdit Iniciatives SA	Integració global	Capital risc
Patrigest SAU	Integració global	Patrimonial
PIM Private Investment Management SA	Integració global	Ass. inversions
Cassamanya Ltd.	Integració global	Instrumental
Crèdit Capital Immobiliari SA	Integració global	Instrumental
Crèdit Andorrà Preference Ltd.	Integració global	Financera
Crèdit Andorrà Panamá Holding SA	Integració global	Hòlding
Banco Crèdit Andorrà (Panamá) SA	Integració global	Banca
Crèdit Andorrà Panamá Patrimonial SA	Integració global	Patrimonial
Crèdit Andorrà Panamá Call Center SA	Integració global	Inactiva
Private Investment Management Advisors Panamá SA	Integració global	Ass. inversions
Informàtica Crèdit Andorrà SLU	Integració global	Instrumental
Banque de Patrimoines Privés SA	Integració global	Banca
Banco Alcalá SA	Integració global	Banca
Gesalcalá SA	Integració global	Gestora de fons
CA Holding Luxembourg SARL	Integració global	Hòlding
Crèdit Andorrà Asset Management Luxembourg SA	Integració global	Gestora de fons
Crèdit Andorrà Holding España SAU	Integració global	Hòlding
CA Vincles Actuarial Chile SPA	Integració global	Assessor actuarial
CA Perú Sociedad Agente de Bolsa de Valores	Integració global	Societat de valors
CA México Asesores Patrimoniales SA de CV	Integració global	Ass. inversions
Beta Capital Securities LLC	Integració global	Societat de valors
Crèdit Andorrà US GP LLC	Integració global	Hòlding
Beta Capital Management LLC	Integració global	Ass. inversions
Crèdit Assegurances SAU	Integració global	Assegurances
CA Vincles Actuarial SLU	Integració global	Assessor actuarial
Actiu Assegurances SA	Integració global	Assegurances
Consell Assegurador SA	Integració global	Assegurances
Enterprise Risk Management SA	Integració global	Corredoria assegurances
Enterprise Risk Special Management, SL	Integració global	Corredoria assegurances
Enterprise Risk Management Consultoria SA	Integració global	Corredoria assegurances
ERM Risk Management Correduría de Seguros y Reaseguros SL	Integració global	Corredoria assegurances
RSM Correduría de Seguros, SA	Integració global	Corredoria assegurances
Clíniques Geriàtriques SA	Posada en equivalència	Serveis 3a edat
Societat Pirenaica d'Aparcaments SA	Posada en equivalència	Explotació aparcaments
CA Life Insurance Experts, Compañía de Seguros y Reaseguros SAU	Posada en equivalència	Assegurances
Ca Vida Assegurances SAU	Posada en equivalència	Assegurances
Financera d'Assegurances SA	Posada en equivalència	Assegurances
Línia Asseguradora Andorrana SL	Posada en equivalència	Assegurances
AMK Ibérica&Principado Correduría de Seguros SL	Posada en equivalència	Assegurances
Confortauto Segur Correduría de Seguros SL	Posada en equivalència	Assegurances
Grup RSM Correduria (Filials amb Mèt. Part.)	Posada en equivalència	Assegurances
Esports de Neu Soldeu-Incles SA	Posada en equivalència	Gest. inst. esportives
Serveis i Mitjans de Pagament XXI SA	Posada en equivalència	Serveis TPV

14.4. Annex IV. Participacions subjectes a límits regulatoris a efectes de deducció

Participació	Denominació social	Descripció de l'activitat	% Participació		
			Directa	Indirecta	Total
Significativa (>10%)	Crèdit Assegurances SAU	Assegurances	100%	-	100%
	CA Life Insurance Experts Compañía de Seguros y Reaseguros SAU	Assegurances	-	44%	44%